

EUROOPPALAISEN KULTTUURIPERINTÖ- POLITIIKAN SANASTO

Helsinki 2011

Julkaisija: Museovirasto

© Euroopan neuvosto, Museovirasto ja
Sanastokeskus TSK

ISBN 978-951-616-220-4 (PDF)

Helsinki 22.2.2011

Esipuhe

Suomenkielinen Eurooppalaisen kulttuuriperintöpolitiikan sanasto on osa Euroopan neuvoston HEREIN-verkoston (European Heritage Network) kansainvälistä kulttuuriperintöalan tesaurushanketta. Monikielisen tesauruksen tarkoituksena on helpottaa viestintää luomalla eurooppalaisen kulttuuriperintöpolitiikan termien käyttöä koskeva ohjeistus. Tällä hetkellä tesauruksessa on mukana kuusitoista kieltä. Kansainvälisen tesauruksen päivitetävän verkkoversion prototyyppi on selattavissa osoitteessa <http://thesaurus.european-heritage.net/herein/thesaurus/search.html?lang=fr>.

Tesauruksen runko koostuu 590 kulttuuriperintöalan käsitteestä, jotka on jaettu yhdeksään ryhmään aihepiireittäin. Termit on poimittu ja jaoteltu HEREIN-verkoston jäsenmaiden kansallisten kulttuuriperintöpolitiikka-raporttien rakenteen ja sisällön mukaisesti, ks. http://european-heritage.coe.int/sdx/herein/national_heritage/voir.xsp?id=intro_FI_en. Tämän lähtökohtansa vuoksi tesaurus keskittyy kulttuuriperinnön hallintoon ja suojeluun, eikä niinkään kulttuuriperinnön sisältöihin. Käsitteet on valittu, järjestetty hierarkkisesti ja määritelty Euroopan neuvoston tesaurustyöryhmässä. Tesauruksen lähtökielet ovat ranska ja englanti, ja muut kieliversiot on laadittu niiden pohjalta. Tesaurukseen pohjautuva suomenkielinen sanasto julkaistaan käsillä olevana PDF-tiedostona sekä liitetään osaksi kansainvälisen tesauruksen verkkoversiota. Sanaston kohderyhmänä ovat kaikki kulttuuriperinnön hallintoon ja vaalimiseen liittyviä termejä tarvitsevat.

Tesauruksen ja siihen pohjautuvan sanaston parissa on työskennelty Museovirastossa kahden vuoden ajan vuosina 2009–2011. Sanastotyön aluksi tesauruksen termit käännettiin suomeksi, minkä jälkeen työryhmä ryhtyi tarkastamaan käännöksiä ja muodostamaan käsitteille määritelmiä.

Asiantuntijatyöryhmään kuuluivat **Margaretha Ehrström**, **Johanna Enqvist**, **Marja-Leena Ikkala**, **Tommi Lindh** ja **Jarkko Sinisalo** Museovirastosta sekä **Juhana Lahti**, joka edusti ensin Helsingin yliopistoa ja sitten Suomen rakennustaiteen museota. Yhteistyökumppanina toimineen Sanastokeskus TSK:n johtaja **Katri Seppälä** ja terminologi **Riina Kosunen** ohjeistivat sanastotyön periaatteissa sekä korjasivat, kommentoivat, toimittivat ja yhtenäisivät työryhmän luoman aineiston.

Sisällysluettelo

Esipuhe.....	3
Sanaston rakenne ja merkinnät.....	5
Tietueen rakenne.....	5
1 Organisaatiot ja ammattilaiset	6
2 Kulttuuriperintö	24
3 Dokumentointi	45
4 Oikeusjärjestykset	52
5 Toimenpiteet	83
6 Koulutus ja ammatit	97
7 Saavutettavuus ja viestintä	104
8 Talous- ja rahoitusjärjestelmät	113
9 Laajat käsitteet	119
HEREIN-tesauruksen hierarkkinen rakenne.....	126
Luku 1. Organisaatiot ja ammattilaiset.....	126
Luku 2. Kulttuuriperintö.....	128
Luku 3. Dokumentointi.....	131
Luku 4. Oikeusjärjestykset.....	132
Luku 5. Toimenpiteet.....	135
Luku 6. Koulutus ja ammatit.....	137
Luku 7. Saavutettavuus ja viestintä.....	138
Luku 8. Talous- ja rahoitusjärjestelmät.....	139
Luku 9. Laajat käsitteet.....	140
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	141
Saksankielinen hakemisto / Deutsches Register.....	146
Ranskankielinen hakemisto / Index français.....	151
Espanjankielinen hakemisto / Índice en español.....	156
Suomenkielinen hakemisto.....	161

Sanaston rakenne ja merkinnät

Eurooppalaisen kulttuuriperintöpolitiikan sanasto pohjautuu kansainväliseen tesaurukseen, ja sen rakenne noudattelee tesauruksen rakennetta. Tesauruksessa käsitteet on ryhmitelty aihepiireittäin yhdeksään lukuun, ja lukujen sisällä käsitteet on esitetty hierarkioissa, joiden mukaan käsitteiden merkitys määräytyy tai tarkentuu. Suomenkielisessä sanastossa on vastaavasti yhdeksän lukua, ja tesauruksen hierarkkinen puurakenne käy ilmi sanaston lopussa olevasta liitteestä. Puurakenteessa on esitetty sanaston suomenkieliset termit sisennettyinä tesauruksen hierarkiatasojen mukaan. Sanastoon liittyy myös aakkosellinen hakemisto kullakin sanastoon valitulla kielellä (suomi, englanti, saksa, ranska ja espanja). Hakemistot löytyvät varsinaisen sanasto-osuuden jäljestä.

Tietueen rakenne

Sanastossa käsitteet on esitetty juoksevasti numeroituina tietueina. Tietueissa käsitteille annetaan ensin suomenkielinen termi ja sen jälkeen termit englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja espanjaksi. Näiden jälkeen seuraa suomenkielinen määritelmä ja mahdolliset määritelmää täydentävät lisätiedot eli huomautukset. Tietueen alimmalla rivillä on esitetty suomen- ja englanninkielisen termin vastaavuussuhde. Alla on esimerkkinä opetus- ja kulttuuriministeriötä käsittelevä termitietue ja merkintöjen selitykset:

10	tietueen numero
opetus- ja kulttuuriministeriö	suomenkielinen termi, jota suositellaan
korvaa termin/termit: OKM	suomenkielinen termi tai termit, joiden käyttöä asiasanana ei suositella
en government department for culture	englanninkielinen termi
de Kulturministerium	saksankielinen termi
fr ministère chargé de la culture	ranskankielinen termi
es ministerio responsable de la cultura	espanjankielinen termi
koulutus-, tiede-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan kehittämisestä ja oman alansa kansainvälisestä yhteistyöstä vastaava ministeriö	määritelmä (alkaa pienellä kirjaimella, ei pistettä lopussa)
Suomessa käsite on laaja: ministeriö vastaa sekä koulutuksesta että kulttuurista.	huomautus (normaali virke, erotettu määritelmästä sisennyksellä, antavat lisätietoa käsitteestä tai kulttuurien välisistä eroista, esimerkkejä, tietoa termien käytöstä yms.)
en–fi-vastaavuus: inexact	englanninkielisen ja suomenkielisen termin/käsitteen välinen vastaavuussuhde, joka voi olla: <ul style="list-style-type: none">•exact: suomenkielinen termi viittaa käsitteeseen, joka on merkitykseltään ja laajuudeltaan samanlainen kuin käsite, johon englanninkielinen termi viittaa•inexact: suomenkielinen termi viittaa samantyyppiseen käsitteeseen kuin englanninkielinen termi, mutta termien merkitys ei kuitenkaan ole täysin sama•single to multiple: englanninkieliselle termille ei löydy yhtä täsmällistä vastinetermiä suomen kielestä, vaan käsite, johon englanninkielinen termi viittaa, ilmaistaan suomessa kahdella tai useammalla termillä•non-equivalence: suomen kielessä ei ole termiä, joka täysin tai osittain vastaisi englanninkielistä termiä<ul style="list-style-type: none">• translation: non-equivalence-tapaus, jossa englanninkielistä termiä vastaamaan on lainattu suomeen termi englannista tai englanninkielinen termi on käännetty suomeksi

1 ORGANISAATIOT JA AMMATTILAISET

1

hallinto

en administration
de öffentliche Verwaltung
es administración

valtion ja muiden viranomaisten toimielimet ja toimijat

en–fi-vastaavuus: exact

2

toimivaltaiset viranomaiset

en competent authorities
de Fachbehörden
fr autorités compétentes
es autoridades competentes

omalla toimialallaan säädöksiin perustuvaa valtaa käyttävät ja lainsäädännössä määritellyjä tehtäviä hoitavat julkisyhteisön toimielimet ja toimijat

Toimivaltaisia viranomaisia ovat esimerkiksi hallinnon eri tasoilla ja sektoreilla toimivat viranomaiset, kuten rakennussuojeluviranomaiset ja rakennustarkastajat.

en–fi-vastaavuus: exact

3

viranomaiset

en public authorities
de Behörden
fr autorités publiques
es organismos públicos

julkisyhteisön pysyvät toimielimet, joille on säädöksillä annettu toimivalta ja velvollisuus hoitaa tiettyjä tehtäviä

en–fi-vastaavuus: exact

4

Euroopan unionin hallinto

en European administration
de Verwaltung der Europäischen Union
fr administration européenne
es administración europea

Euroopan unionin toimielinten muodostama kokonaisuus, joka hoitaa jäsenvaltioiden taloudellista ja poliittista yhteistyötä

Lissabonin sopimuksen (2009) tultua voimaan Euroopan unionilla on seitsemän toimielintä, joilla on kullakin omat tehtävänsä unionin hallinnossa. Toimielimet ovat Euroopan parlamentti, Eurooppa-neuvosto, Euroopan unionin neuvosto, Euroopan komissio, Euroopan unionin tuomioistuimien, Euroopan keskuspankki ja tilintarkastustuomioistuin. Muita elimiä ovat talous- ja sosiaali-komitea, alueiden komitea, Euroopan investointipankki, Euroopan oikeusasiamies, Euroopan tietosuojavaltuutettu sekä lukuisat erillisvirastot.

en–fi-vastaavuus: exact

5

valtionhallinto

en national administration
de Staatsverwaltung
fr administration de l'Etat
es administración del Estado

maanlaajuisen toimeenpanovallan omaava keskusvalta

en–fi-vastaavuus: exact

6

6

keskushallinto

en central government
de Zentralverwaltung
fr administration centrale
es administración central

keskusvallan toimielimet, kuten ministeriöt ja keskusvirastot
en–fi-vastaavuus: exact

7

aluehallinto

en regional government
de Regionalverwaltung
fr administration déconcentrée
es administración periférica del Estado

alue- ja paikallistasolla toimivat valtion viranomaiset
en–fi-vastaavuus: exact

8

ministeriöt

en government departments
de Ministerien
fr ministères
es ministerios

valtioneuvostolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja hallinnon toiminnasta toimialoillaan vastaavat toimielimet
en–fi-vastaavuus: exact

9

maa- ja metsätalousministeriö

korvaa termin/termit: MMM

en government department for agriculture
de Landwirtschaftsministerium
fr ministère chargé de l'agriculture
es ministerio responsable de la agricultura

maa- ja puutarhatalouden, maaseudun kehittämisen, metsätalouden, eläinlääkintähuollon, eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonnan ja kalatalouden, riista- ja porotalouden, vesivarojen käytön ja maanmittauksen hallinnonalasta vastaava sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käytön politiikkaa johtava ministeriö

en–fi-vastaavuus: exact

10

opetus- ja kulttuuriministeriö

korvaa termin/termit: OKM

en government department for culture
de Kulturministerium
fr ministère chargé de la culture
es ministerio responsable de la cultura

koulutus-, tiede-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan kehittämisestä ja oman alansa kansainvälisestä yhteistyöstä vastaava ministeriö

Suomessa käsite on laaja: ministeriö vastaa sekä koulutuksesta että kulttuurista.

en–fi-vastaavuus: inexact

11

opetus- ja kulttuuriministeriö

korvaa termin/termit: OKM

en government department for education
de Bildungsministerium
fr ministère chargé de l'éducation
es ministerio responsable de la educación

koulutus-, tiede-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan kehittämisestä ja oman alansa kansainvälisestä yhteistyöstä vastaava ministeriö

Suomessa käsite on laaja: ministeriö vastaa sekä koulutuksesta että kulttuurista.

en–fi-vastaavuus: inexact

12

valtiovarainministeriö

korvaa termin/termit: VM

en government department for finance
de Finanzministerium
fr ministère chargé des finances
es ministerio responsable de hacienda

valtion talousarvion ja veropolitiikan asiantuntijana toimiva, hallituksen talous- ja finanssipolitiikkaa hoitava ministeriö, joka vastaa myös rahoitusmarkkinapolitiikan valmistelusta, valtion työnantaja- ja henkilöstöpolitiikasta sekä julkis- ja kuntahallinnon lainsäädännön sekä kunnallistalouden kehittämisestä

en–fi-vastaavuus: exact

13

liikenne- ja viestintäministeriö

korvaa termin/termit: LVM

en government department for public works
de Ministerium für öffentliche Arbeiten
fr ministère chargé de l'équipement
es ministerio responsable de las obras públicas

tie- ja rautatieliikenteestä, siviili-ilmailusta ja vesiliikenteestä; liikenneväylistä, satamista ja lentopaikoista; ilmakehän tutkimuksesta ja seurannasta, sääpalveluista sekä fysikaalisesta merentutkimuksesta ja seurannasta; sähköisestä viestinnästä, postitoiminnasta ja lehdistön tukemisestä sekä viestintäpalvelujen tietoturvallisuudesta vastaava ministeriö

en–fi-vastaavuus: inexact

14

ympäristöministeriö

korvaa termin/termit: YM

en government department for the environment
de Umweltministerium
fr ministère chargé de l'environnement
es ministerio responsable del medio ambiente

ympäristönsuojelusta ja ympäristövahinkojen torjunnasta, alueiden käytöstä, luonnonsuojelusta, rakentamisesta ja asumisesta vastaava ministeriö

en–fi-vastaavuus: exact

15

kunta- ja maakuntahallinto

en non state administrations
de Gebietskörperschaften
fr collectivités territoriales
es entes territoriales

kuntiin, kuntien muodostamiin seutukuntiin, kuntayhtymiin ja maakuntien liittoihin perustuva alue- ja paikallishallinto

en–fi-vastaavuus: single to multiple

16

paikallishallinto

en local administration
de Lokalverwaltung
fr administration décentralisée
es administración local y autonómica

kunnat, kuntien muodostamat seutukunnat, kuntayhtymät ja maakuntien liitot

Suomen paikallishallinnon tasot ovat maakunta (20), seutukunta (77) ja kunta (342). Vain kunnissa on yleisillä vaaleilla valittu edustuslaitos, kunnanvaltuusto. Jäsenkuntiensa välisiin sopimuksiin perustuvat kuntayhtymät ovat vuodesta 1993 korvanneet kunnallisliitot kuntien yhteistyömuotona. Kunnat perustavat kuntayhtymiä sekä pakollista että vapaaehtoista yhteistyötä varten. Maakuntien liitot ovat lakisääteisiä kuntayhtymiä.

en–fi-vastaavuus: inexact

17

itsehallinnolliset yhteisöt

en autonomous communities
de autonome Gemeinschaften
fr communautés autonomes
es comunidades autónomas

lainsäädäntöön perustuvalla oikeudella asioistaan päättävät ja itseään hallinnoivat yhteisöt

Suomessa itsehallinnollisia yhteisöjä ovat kunnat, joilla on vaaleilla valitut kunnan- ja kaupunginvaltuustot, sekä Ahvenanmaa, jolla on erityisasema ja laaja itsehallinto.

en–fi-vastaavuus: exact

18

alue- ja paikallisviranomaiset

en regional authority
de Regionalverwaltung
fr administration régionale
es administración autonómica

kuntien, kuntien muodostamien seutukuntien, kuntayhtymien ja maakuntien liittojen hallinnollisista tehtävistä vastaavat toimielimet

en–fi-vastaavuus: single to multiple

19

maakuntahallinto

en county council
de Bezirksverwaltung
fr administration départementale
es administración provincial

maakuntien liitot ja niiden rinnalla toimiva, kutakuinkin maakuntajakoa noudattava valtion aluehallinto

Suomessa ei ole vastaavaa aluehallinnon toimijaa kuin Ison-Britannian "county council".

en–fi-vastaavuus: inexact

20

maakuntahallinto

en unitary authority
de Bezirksverwaltung
fr administration départementale
es administración provincial

maakuntien liitot ja niiden rinnalla toimiva, kutakuinkin maakuntajakoa noudattava valtion aluehallinto

Maakuntien liitot ovat kunnallisen itsehallinnon periaatteiden mukaan toimivia lakisääteisiä kuntayhtymiä. Ne toimivat aluekehitysviranomaisina sekä maakuntakaavoitusviranomaisina ja ovat siten maakunnan johtavia suunnittelu- ja edunvalvontayksiköitä. Maakuntien liittojen päättävien elinten luottamushenkilöt ovat jäsenkuntien poliittisia vaikuttajia. He edustavat kunnallisvaalien tuloksen mukaisesti alueen väestön poliittista tahtoa.

en–fi-vastaavuus: inexact

21

kunnallishallinto

en town council
de Gemeindeverwaltung
fr administration communale
es administración local

kuntien vaaleilla valitut kunnanvaltuustot, -hallitukset, -virastot, lautakunnat ja johtokunnat

Kunnat ja kunnallishallinto ovat Suomessa laajin ja merkittävin itsehallinnon muoto. Suomessa oli vuoden 2010 alussa 342 kuntaa, joista Manner-Suomessa 326 ja Ahvenanmaalla 16. Kunnilla on Suomessa itsehallinto. Niillä on lainsäädäntöön perustuva oikeus päättää omista asioistaan ja hallita itseään sekä velvoite järjestää kuntalaisille lakisääteiset peruspalvelut.

en–fi-vastaavuus: inexact

22

asiantuntijatyöryhmät

en consultative bodies
de beratende Kommissionen
fr commissions consultatives
es órganos consultivos

ryhmät, toimikunnat, jaokset tai neuvottelukunnat, jotka on asetettu tietyn asian selvittämistä, suunnittelua tai valvontaa varten ja jotka koostuvat asiantuntijoista ja/tai erilaisia näkemyksiä edustavista henkilöistä

en–fi-vastaavuus: exact

23

kaavoitusviranomaiset

en planning authorities
de Planungsämter
fr commissions au plan
es organismos de planeamiento

valtakunnallisella, maakunnallisella ja kunnallisella tasolla maankäyttöä ja kaavoitusta suunnittelevat ja ohjaavat toimielimet

en–fi-vastaavuus: exact

24

kulttuuriympäristöviranomaiset

en heritage services
de Denkmalfach- und schutzbehörden
fr services du patrimoine
es servicios de patrimonio

historiallisen, arkeologisen, arkkitehtonisen ja kansatieteellisen perinnön inventoinnista, suojelusta, säilyttämisestä, hoidosta ja näitä koskevan tiedon jakamisesta huolehtivat valtiolliset, maakunnalliset ja kunnalliset toimielimet

en–fi-vastaavuus: translation

25

arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vastaavat viranomaiset

en archaeological services
de Fachstellen für Archäologie
fr services archéologiques
es servicios de arqueología

arkeologisen kulttuuriperinnön hallinnosta, tutkimuksesta, suojelusta ja hoidosta vastaavat toimielimet
Suomessa arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vastaavana viranomaisena toimii Museovirasto, jonka tehtäviin muinaismuistolain mukaan kuuluu muinaisjäännösten vaaliminen. Museovirasto delegoi sopimuksilla tehtäviä maakuntamuseoille.

en–fi-vastaavuus: translation

26

kulttuuriperintöviranomaiset

en heritage agencies
de Fachstellen für Denkmalpflege
fr services de protection
es servicios de protección

kiinteän ja irtaimen kulttuuriperinnön vaalimisesta huolehtivat toimielimet

Suomessa kulttuuriperintöviranomaisena toimii Museovirasto, joka delegoi sopimuksilla tehtäviä maakuntamuseoille.

en–fi-vastaavuus: translation

27

museolaitos

en museum services
de Museumsdienste
fr services muséographiques
es servicios para museos

kulttuuri- ja luonnonperinnön keräämisestä, suojelusta, ylläpidosta ja esittämisestä sekä sitä koskevan tiedon välityksestä vastaavat museot

Suomessa museolaitos käsittää keskusmuseoita, valtakunnallisia erikoismuseoita, maakuntamuseoita sekä paikallis- ja erikoismuseoita.

en–fi-vastaavuus: exact

28

kaupunkisuunnitteluviranomaiset

en town planning services
de Stadtbauämter
fr services de l'urbanisme
es administración urbanística

kaupunki- ja seutusuunnittelusta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta sekä kaupunkitilan ja kaupunkikuvan kehittämisestä vastaavat toimielimet

en–fi-vastaavuus: inexact

29

organisaatiot

en organizations
de Organisationen
fr organisations
es organizaciones
en–fi-vastaavuus: exact

30

järjestöt

korvaa termin/termit: yhdistykset

en charities
de Vereine
fr associations
es asociaciones

henkilöiden tai yhteisöjen määrätarkoitusta varten perustamat yhteenliittymät, organisaatiot

en–fi-vastaavuus: exact

31

kulttuuriperintöä vaalivat järjestöt

en charitable heritage organizations
de Heimatschutzvereinigungen
fr associations de défense du patrimoine
es asociaciones de defensa del patrimonio

henkilöiden tai yhteisöjen kulttuuriperinnön suojelua, ylläpitoa, esittämistä sekä sitä koskevan tiedon välittämistä varten perustamat yhteenliittymät tai organisaatiot

en–fi-vastaavuus: translation

32

säätiöt

en public interest foundations
de Stiftungen
fr fondations
es fundaciones de utilidad pública

kokonaisuudet, jotka muodostuvat määrätarkoituksessa sijoitetusta omaisuudesta ja sitä hoitavasta hallinto-organisaatiosta

Kulttuuriperintöalalla toimivat säätiöt saavat Suomessa usein toimintarahoitusta julkisista varoista. Nykyisin säätiö-sanalla tarkoitetaan itsenäisen oikeushenkilömuotoisen määrätarkoitukseen varatun varallisuuden käyttöä (rekisteröity säätiö).

en–fi-vastaavuus: exact

33

painostusryhmät

en pressure groups
de Interessenverbände
fr groupes de pression
es grupos de presión

etujärjestöt tai ryhmittymät, jotka pyrkivät ajamaan asioitaan vaikuttamalla vallankäyttöön

en–fi-vastaavuus: exact

34

tutkimuslaitokset

en scientific institutions
de wissenschaftliche Institutionen
fr institutions scientifiques
es instituciones científicas

tieteellistä tutkimusta ja opetusta harjoittavat instituutiot

en–fi-vastaavuus: exact

35

vapaaehtoisjärjestöt

en voluntary organizations
de gemeinnützige Organisationen
fr organismes bénévoles
es organizaciones sin ánimo de lucro

henkilöiden tai yhteisöjen määrätarkoitusta varten perustamat yhteenliittymät, joissa toimitaan vastikkeetta

en–fi-vastaavuus: exact

36

arkeologiset hyväntekeväisyysjärjestöt

en archaeological charitable trusts
de Freiwilligeneinsätze auf Grabungen und Baustellen
fr chantiers de bénévoles
es asociaciones de defensa de la arqueología

organisaatiot, jotka tukevat nuorten osa-aikaista työskentelyä arkeologisissa tutkimuksissa tai projekteissa

Ainoastaan ko. tarkoitusta varten perustettuja hyväntekeväisyysjärjestöjä ei ole Suomessa.

en–fi-vastaavuus: translation

37

kulttuurilaitokset

en cultural institutions
de kulturelle Organisationen
fr organismes culturels
es instituciones culturales

yksityiset tai julkiset kulttuuria esittävät, tuottavat tai edistävät instituutiot

en–fi-vastaavuus: exact

38

asiantuntijat

en consultancies
de Expertenwesen
fr organismes de conseil
es consultorías

lausuntoja, neuvoja, suunnitelmia ja ohjeita antavat henkilöt tai tahot, joilla on tiettyyn alaan tai tapaukseen liittyvää erityistä tietämystä

en–fi-vastaavuus: exact

39

yksityisoikeudelliset tahot

en private law bodies
de privatrechtliche Organisationen
fr organismes de droit privé
es instituciones privadas

lainsäädännössä määritellyt kauppaa- tai siviilioikeudelliset yhteisöt

Esimerkkejä yksityisoikeudellisista tahoista ovat yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, kuten avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys ja säätiö.

en–fi-vastaavuus: exact

40

ammattilliset yhteisöt

en professional bodies
de Berufsverbände
fr organismes professionnels
es colegios profesionales

samaa ammattia harjoittavien yhteenliittymät

Ammattillisella yhteisöllä voi olla etujärjestöluonne.

en–fi-vastaavuus: exact

41

julkisyhteisöt

en public bodies
de öffentlich-rechtliche Anstalten
fr organismes publics
es instituciones públicas

julkista valtaa käyttävät erillisoikeudelliset valtion laitokset tai muut julkisoikeudelliset oikeushenkilöt, joiden toimintaa säännellään lailla tai asetuksella

en–fi-vastaavuus: exact

42

kansalaisjärjestöt

en non government organizations
de Nichtregierungsorganisationen
fr organisations non gouvernementales
es organizaciones no gubernamentales

yhteiskunnallista, yleissivistävää tai harrastuspohjaista toimintaa harjoittavat, useimmiten voittoa tavoittelemattomat yksityisten ihmisten yhteenliittymät

en–fi-vastaavuus: exact

43

kansainväliset järjestöt

en international organizations
de internationale Organisationen
fr organisations internationales
es organismos internacionales

kansainvälisen oikeuden tunnustamat organisaatiot, joissa on jäseniä useammasta valtiosta

en–fi-vastaavuus: exact

44

UNESCO

korvaa termin/termit: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
en UNESCO

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö, joka edistää kansojen välistä yhteistyötä

UNESCO on perustettu 1945, ja siihen kuuluu 191 jäsenmaata. Kulttuuriperintöalan kannalta tärkeitä ovat UNESCO:n 1972 maailmanperintösopimus ja 1954 Haagin yleissopimus kulttuuriomaisuuden suojelusta aseellisen selkkauksen sattuessa.

en–fi-vastaavuus: exact

45

Maailmanperintökomitea

en World Heritage Committee
de Welterbekomitee
fr Comité du Patrimoine Mondial
es Comité del Patrimonio Mundial

21 jäsenvaltion muodostama komitea, joka laatii, pitää ajan tasalla ja julkaisee maailmanperintöluetteloja ja uhanalaisen maailmanperinnön luetteloja

Maailmanperintökomiteasta on sovittu UNESCO:n maailmanperintösopimuksen (1972) 8. artiklassa.

en–fi-vastaavuus: exact

46

ICOMOS

korvaa termin/termit: International Council on Monuments and Sites
en ICOMOS

maailmanlaajuinen Venetsian julistuksen (1964) pohjalta perustettu hallituksista riippumaton asiantuntijajärjestö, joka edistää historiallisten rakennusten ja alueiden suojelua, tutkimusta ja restaurointia

ICOMOS on perustettu vuonna 1965. ICOMOS toimii yhdysiteenä alan asiantuntijoiden, hallintoviranomaisten sekä tutkimus- ja opetuslaitosten välillä. Järjestöä kuullaan asiantuntijana maailmanperintösopimuksen täytäntöönpanoa koskeissa asioissa, kuten jäsenmaiden nimetyissä uusissa kohteita maailmanperintöluetteloon (World Heritage List) ja arvioidessa jo nimettyjen kohteiden suojelua. ICOMOS on myös yksi Roomassa sijaitsevan kansainvälisen rakennussuojelualan koulutuskeskuksen ICCROM:n taustaorganisaatioista.

en–fi-vastaavuus: exact

47

ICCROM

korvaa termin/termit: International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property
en ICCROM

UNESCO:n perustama, hallitusten välinen (IGO) kulttuuriperinnön suojelua, restaurointia ja konservointia edistävä koulutus- ja tutkimuskeskus

ICCROM on perustettu vuonna 1959, ja siihen kuuluu tällä hetkellä 129 jäsenvaltiota. ICCROM tarjoaa kulttuuriperintöön liittyvää koulutusta, seminaareja ja kirjastopalveluita sekä ylläpitää asiantuntijaverkostoja ja tutkimushankkeita.

en–fi-vastaavuus: exact

48

IUCN

korvaa termin/termit: International Union for Conservation of Nature and Natural Resources; Union for Conservation of Nature and Natural Resources; World Conservation Union; Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto; Maailman luonnonsuojeluliitto
en IUCN

kansainvälinen kansalaisjärjestöjen ja valtiojäsenten muodostama liitto, joka edistää luonnonsuojelua ja luonnonvarojen ekologisesti kestävästä käytöstä sekä toimii asiantuntijana maailmanperintöasioissa

en–fi-vastaavuus: exact

49

eurooppalaiset instituutiot

en European institutions
de europäische Institutionen
fr institutions européennes
es instituciones europeas

Euroopan alueella toimivat oikeussäännöksiin perustuvat järjestelmät, laitokset, valtioliitot, järjestöt ja toimielimet

en–fi-vastaavuus: exact

50

Euroopan unioni

korvaa termin/termit: EU

en European Union
de Europäische Union
fr Union européenne
es Unión Europea

eurooppalaisten demokraattisten valtioiden muodostama taloudellinen ja poliittinen liitto, jonka toimintaa ja oikeusjärjestystä sääntelevät jäsenvaltioiden yhdessä laatimat perussopimukset

Perussopimuksia ovat mm. Rooman sopimukset vuodelta 1957, Maastrichtin sopimus vuodelta 1992 ja Lissabonin sopimus vuodelta 2009. Suomi liittyi EU:n jäseneksi vuonna 1995. Euroopan unionin muodostavat tällä hetkellä yhteensä 27 jäsenvaltiota.

en–fi-vastaavuus: exact

51

Euroopan neuvosto

en Council of Europe
de Europarat
fr Conseil de l'Europe
es Consejo de Europa

Euroopan vanhin ja laajin poliittinen yhteistyöjärjestö, jonka keskeisimpiä toimialoja ovat ihmisoikeuskysymykset, oikeudellinen yhteistyö, opetus-, sivistys- ja kulttuuriyhteistyö, sosiaali- ja terveyskysymykset sekä ympäristöyhteistyö

Euroopan neuvoston toiminnan perustana on Euroopan kulttuuriyleissopimus (1954). Sen tärkeimmät toimielimet ovat ministerikomitea ja parlamentaarinen yleiskokous, joka kokoontui ensimmäisen kerran neuvoston perustamisvuonna 1949. Jäsenmaiden parlamentaarikoista koostuva yleiskokous tekee aloitteita ja antaa suosituksia, joiden pohjalta päätökset tehdään ministerikomiteassa. Suomesta tuli Euroopan neuvoston täysjäsen vuonna 1989.

en–fi-vastaavuus: exact

52

ministerikomitea

en Committee of ministers
de Ministerkomitee
fr Comité des Ministres
es Comité de Ministros

Euroopan neuvoston tärkein päättävä elin, joka koostuu jäsenvaltioiden ulkoministereistä

Ministerikomitea kokoontuu kahdesti vuodessa; ministereiden sijaiset ts. jäsenmaiden Euroopan neuvoston edustustojen päälliköt kokoontuvat viikoittain. Ministerikomitea päättää mm. järjestön budjetista, uusien jäsenmaiden hyväksymisestä sekä järjestön harjoittaman politiikan ja toiminnan päälinjoista.

en–fi-vastaavuus: exact

53

kulttuuriperinnön ja maiseman johtokomitea

en Steering Committee for Cultural Heritage
de Lenkungsausschuss für das Kulturerbe
fr Comité Directeur du Patrimoine Culturel
es Comité Directivo de Patrimonio Cultural

Euroopan neuvoston ministerikomitean alainen toimielin, joka vastaa kulttuuriperintöpolitiikan kehittämisestä, seurannasta sekä konkreettisesta toteuttamisesta lähtökohtanaan arkkitehtonisen ja arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman suojelua koskevat yleissopimukset

en–fi-vastaavuus: exact

54

kansalliset järjestöt

en national organizations
de nationale Organisationen
fr organisations nationales
es organismos nacionales

valtion sisällä toimivat yhteenliittymät ja organisaatiot

en–fi-vastaavuus: exact

55

paikalliset järjestöt

en local organizations
de lokale Organisationen
fr organisations locales
es organismos locales

tietyllä alueella toimivat yhteenliittymät ja organisaatiot

en–fi-vastaavuus: exact

56

toimijat

en agents
de Akteure
fr agents
es agentes

toimivat luonnolliset ja juridiset henkilöt

en–fi-vastaavuus: exact

57

käyttöoikeuden haltijat

en usufructuaries
de Nutzniesser
fr usufruitiers
es usufructuarios

kulttuuriomaisuuden käyttöön oikeutetut luonnolliset ja juridiset henkilöt

en–fi-vastaavuus: exact

58

kaupunkisuunnittelijat

en town planners
de Stadtplaner
fr architectes urbanistes
es urbanistas

kaupunkien maankäyttöä ja rakentamista suunnittelevat asiantuntijat

Suomessa kaupunkisuunnittelijoiksi mielletään pääasiassa asemakaava-, yleiskaava- ja maakunta-arkkitehdit. Kaavojen laatimiseen osallistuu useiden alojen, mm. yhteiskuntatieteen, luonnontieteen ja maantieteen, asiantuntijoita.

en–fi-vastaavuus: exact

59

asiantuntijat

en consultants
de Berater
es consultores

lausuntoja, neuvoja ja ohjeita antavat henkilöt, joilla on tiettyyn alaan tai tapaukseen liittyvää erityistä tietämystä

en–fi-vastaavuus: exact

60

virkamiehet

en public servants
de Beamte
fr fonctionnaires
es funcionarios

julkisten virkojen ja tointen haltijat

en–fi-vastaavuus: exact

61

löytäjät

en finders
de Finder
fr inventeurs
es descubridores

muinaisjäännöksiä tai -esineitä löytäneet luonnolliset henkilöt

en–fi-vastaavuus: exact

62

rakennuttajat

en contracting authorities
de Bauherrschaft
fr maîtres d'ouvrage
es promotores

luonnolliset ja juridiset henkilöt, jotka määrittävät rakennusohjeita, antavat toimeksi rakennustöitä tai restaurointeja ja vastavat rahoituksesta

en–fi-vastaavuus: exact

63

urakoitsijat

en contractors
de Bauleitung
fr maîtres d'œuvre
es contratistas

rakennuttajalta tehtävänsä saaneet luonnolliset tai juridiset henkilöt, jotka vastaavat rakentamisen toteuttamisesta sopimukseen perustuen

en–fi-vastaavuus: exact

64

sponsorit

en sponsors
de Mäzene
fr mécènes
es patrocinadores

taloudellista tukea antavat luonnolliset tai juridiset henkilöt

en–fi-vastaavuus: exact

65

kiinteistösijoittajat

en developers
de Investoren
fr promoteurs immobiliers
es promotores inmobiliarios

kiinteistöjen omistamista ja rakennuttamista liiketoimintanaan harjoittavat luonnolliset tai juridiset henkilöt

en–fi-vastaavuus: inexact

66

omistajat

en property owners
de Eigentümer
fr propriétaires
es propietarios

omistusoikeuden omaavat luonnolliset tai juridiset henkilöt

en–fi-vastaavuus: exact

67

yksityisen omaisuuden omistajat

en private property owners
de Privateigentümer
fr propriétaires privés
es propietarios privados

omistusoikeuden yksityiseen omaisuuteen omaavat luonnolliset tai juridiset henkilöt

en–fi-vastaavuus: translation

68

julkisen omaisuuden omistajat

en public property owners
de öffentliche Eigentümer
fr propriétaires publics
es propietarios públicos

omistusoikeuden julkiseen omaisuuteen omaavat juridiset henkilöt

en–fi-vastaavuus: translation

69

arkeologit

en archaeologists
de Archäologen
fr archéologues
es arqueólogos

ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet asiantuntijat, jotka tutkivat ihmisen menneisyyttä materiaallisten jäännösten avulla

Tutkimuskohteena ovat maalla ja vedessä olevat kiinteät muinaisjäännökset ja niihin kuuluvat kulttuurikerrokset ja rakenteet sekä esineet, eläinten ja kasvien jäänteet.

en–fi-vastaavuus: exact

70

arkkitehdit

en architects
de Architekten
fr architectes
es arquitectos

ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet rakennussuunnittelun, restauroinnin ja kaavoituksen asiantuntijat

en–fi-vastaavuus: exact

71

suunnittelijakonsultit

en architectural consultants
de Bauberater
fr architectes consultants
es arquitectos consultores

neuvontaa ja ohjausta antavat, yleensä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet rakennussuunnittelun, restauroinnin ja kaavoituksen asiantuntijat

en–fi-vastaavuus: exact

72

yksityisarkkitehdit

en freelance architects
de freischaffende Architekten
fr architectes libéraux
es arquitectos por cuenta propia

arkkitehdit, jotka harjoittavat ammattiaan ilman julkista virkaa tai tointa, esimerkiksi yksityisyrittäjänä

en–fi-vastaavuus: translation

73

valtion arkkitehdit

en state architects
de Staatsarchitekten
fr architectes de l'Etat
es arquitectos funcionarios

valtion palveluksessa toimivat arkkitehdit

Nimike ei ole käytössä Suomessa.

en–fi-vastaavuus: translation

74

historiantutkijat

en historians
de Historiker
fr historiens
es historiadores

ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet historian tutkimuksen asiantuntijat

en–fi-vastaavuus: exact

75

taidehistorioitsijat

en art historians
de Kunsthistoriker
fr historiens d'art
es historiadores del arte

ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet taidehistorian tutkimuksen asiantuntijat

Taidehistorioitsijan erikoistumisalana voi olla kuvataide, taideteollisuus, arkkitehtuuri, kulttuuriympäristö tai visuaalinen kulttuuri yleisesti.

en–fi-vastaavuus: exact

76

rakennushistorioitsijat

korvaa termin/termit: arkkitehtuurihistorioitsijat

en architectural historians
de Architekturbauhistoriker
fr historiens de l'architecture
es historiadores de la arquitectura

arkkitehtuurin historiaan erikoistuneet taidehistorioitsijat, historiantutkijat tai arkkitehdit

en–fi-vastaavuus: translation

77

tutkijat

korvaa termin/termit: antikvaarit

en conservators
de Denkmalpfleger
fr conservateurs
es conservadores

kulttuuriperinnön vaalimisen osa-alueista vastaavat virkamiehet, asiantuntijat ja ammattilaiset

Kulttuuriperinnön suojelusta, tutkimuksesta ja hoidosta vastaavat tutkijat voivat olla esimerkiksi arkeologeja, rakennustutkijoita, konservaattoreita tai arkkitehteja.

en–fi-vastaavuus: inexact

78

oppaat

en tour guides
de Fremdenführer
fr guides-conférenciers
es guías turísticos

asianmukaisen koulutuksen saaneet henkilöt, jotka esittelevät ja tulkitsevat kulttuuri- ja luonnonympäristön, tietyn alueen tai yksittäisen kohteen piirteitä ohjatuilla kiertokäynneillä

en–fi-vastaavuus: exact

79

maisema-arkkitehdit

en landscape designers
de Landschaftsarchitekten
fr paysagistes
es paisajistas

korkeakoulututkinnon suorittaneet asiantuntijat, jotka laativat tekniset, toiminnalliset ja esteettiset vaatimukset huomioon ottavia ja usein puutarhataiteen historian tuntemukseen pohjautuvia ulkotilojen suunnitelmia

en–fi-vastaavuus: exact

80

maanmittarit

en surveyors
de Geometer
fr géomètres
es topógrafos

korkeakoulututkinnon suorittaneet asiantuntijat, jotka kartoittavat maa-alueiden pinnanmuotoja ja suorittavat maanmittaustoimituksia

en–fi-vastaavuus: exact

81

konservaattorit

en restorers
de Restauratoren
fr restaurateurs
es restauradores

korkeakoulututkinnon (AMK) suorittaneet asiantuntijat, joiden tehtävänä on suojata esineitä ja rakennuksia erilaisilta vaurioittavilta tekijöiltä sekä pysäyttää tai hidastaa niiden jo alkanut vaurioituminen

Konservointi sisältää yleensä seuraavat vaiheet: tutkimus, ennalta ehkäisevä konservointi, konservointitoimenpiteet ja dokumentointi. Restauroija on saman alan ammattinimike, ja sitä käytetään lähinnä käsityöläisistä, usein käytännön työssä harjaantuneista.

en–fi-vastaavuus: exact

82

tekniset konsultit

en technical consultants
de technische Berater
fr consultants techniques
es asistentes técnicos

henkilöt, joilla on tietyn tekniikan alan erityistietämystä

en–fi-vastaavuus: exact

83

erityisasiantuntijat

en experts
de Experten
es expertos

selvityksiä laativat sekä lausuntoja, neuvoja ja ohjeita antavat asiantuntijat, joilla on tiettyyn alaan tai tapaukseen liittyvää erityistä tietämystä ja osaamista

en–fi-vastaavuus: exact

84

vapaaehtoiset

en volunteers

de Volontäre

fr bénévoles

es voluntarios

henkilöt tai yhteisöt, jotka tarjoavat palveluksiaan odottamatta taloudellista tai muuta korvausta
en-fi-vastaavuus: exact

2 KULTTUURIPERINTÖ

85

kulttuuriomaisuus

en	cultural property
de	Kulturgüter
fr	biens culturels
es	bienes culturales

historiallisesti, taiteellisesti, tieteellisesti tai tekniikan kannalta arvokas omaisuus

en–fi-vastaavuus: exact

86

suojeltava kulttuuriomaisuus

en	protected property
de	Schutzobjekte
fr	biens protégés
es	bienes protegidos

historiallisesti, taiteellisesti, tieteellisesti tai tekniikan kannalta arvokas omaisuus, johon lainsäädännön perusteella kohdistuu tai tulisi kohdistaa suojelutoimenpiteitä

en–fi-vastaavuus: inexact

87

suojelukohde

en	listed property
de	unter Denkmalschutz stehende Objekte
fr	biens classés
es	Bienes de Interés Cultural

lain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi esitetty kulttuuriomaisuus tai kohde

en–fi-vastaavuus: inexact

88

kiinteät kohteet

en	immovable objects
de	unbewegliche Kulturgüter
fr	biens immobiliers
es	bienes inmuebles

kohteet, jotka eivät ole liikuteltavissa, kuten maisema tai rakennukset ja niiden kiinteäksi tulkittu sisustus

Termillä erotetaan liikuteltavat esineet paikallaan pysyvistä. Rakennuksissa on luonteeltaan kiinteitä osia, joita ei voi liikuttaa, kuten rakenteet, ja sisustusta, joka on tarkoituksensa vuoksi kiinteää.

en–fi-vastaavuus: exact

89

kalusteet

en	fittings
de	Ausstattung
fr	immeubles par destination
es	elementos accesorios del inmueble

kiinteistöjen ja rakennusten irtaimeksi tulkittu sisustus ja varusteet

en–fi-vastaavuus: exact

90

kiintokalusteet

en fixtures
de zum Bauwerk gehörende Einrichtungen
fr immeubles par nature
es elementos consustanciales del inmueble

kiinteistöjen ja rakennusten kiinteäksi tulkittu sisustus ja varusteet
en–fi-vastaavuus: exact

91

rakennukset

en buildings
de Bauwerke
fr édifices
es edificios

rakenne tai rakenteet toteutettuna samaan tarkoitukseen, yhtenäiselle maa-alueelle
en–fi-vastaavuus: exact

92

suojeltavat rakennukset

en protected buildings
de geschützte Bauwerke
fr édifices protégés
es edificios protegidos

rakennukset, joihin lainsäädännön perusteella kohdistuu tai tulisi kohdistaa suojelutoimenpiteitä
en–fi-vastaavuus: inexact

93

suojellut rakennukset

en locally listed buildings
de erhaltenswerte Bauwerke
fr édifices inscrits
es edificios declarados

rakennukset, jotka ovat suojeltuja maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvalla kunnan päätöksellä
Käsite on osa Ison-Britannian suojeluhierarkiaa (vrt. listed buildings), jossa listattu rakennus on myös suojeltu. Suomessa arvokkaiden rakennusten listaus tai luettelointi esim. rakennusperinnön inventointien yhteydessä ei tarkoita sitä, että rakennukset olisivat automaattisesti suojeltuja.
en–fi-vastaavuus: inexact

94

suojellut rakennukset

en listed buildings
de unter Denkmalschutz stehende Bauwerke
fr édifices classés
es edificios declarados de interés cultural

rakennukset, jotka ovat suojeltuja lain nojalla

Käsite on osa Ison-Britannian suojeluhierarkiaa (vrt. locally listed buildings), jossa listattu rakennus on myös suojeltu. Suomessa arvokkaiden rakennusten listaus tai luettelointi esim. rakennusperinnön inventointien yhteydessä ei tarkoita sitä, että rakennukset olisivat automaattisesti suojeltuja. Suomessa rakennuksia voidaan suojella mm. maankäyttö- ja rakennuslainsäätelylain, rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain, kirkkolain ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain nojalla.
en–fi-vastaavuus: inexact

95

hylätyt rakennukset

en disused buildings
de leerstehende Bauwerke
fr édifices désaffectés
es edificios abandonados

käytöstä pois jääneet, autiot rakennukset
en–fi-vastaavuus: exact

96

pyhät paikat

korvaa termin/termit: kulttipaikat

en places of worship
de Kultstätten
fr lieux de culte
es lugares de culto

uskonnon harjoittamiseen käytetyt uhri- tai palvontapaikat
en–fi-vastaavuus: exact

97

rakennusmuistomerkit

korvaa termin/termit: monumentit

en historic properties
de historische Bauwerke
fr édifices historiques
es edificios históricos

yleisölle avoimet rakennukset tai rakennelmat, joilla on erityistä merkitystä historiansa, identiteetti- ja symboliarvonsa, laatunsa tai muun poikkeuksellisuutensa vuoksi
en–fi-vastaavuus: inexact

98

muistomerkit

korvaa termin/termit: monumentit

en monuments
de Denkmäler
es monumentos

jstak muistona säilynyt merkityksellinen ja todistusvoimainen jäännös tai jälki
en–fi-vastaavuus: exact

99

historialliset muistomerkit

korvaa termin/termit: monumentit

en historic monuments
de Baudenkmäler
fr monuments historiques
es monumentos históricos

menneisyydestä säilyneet rakennukset, rakennelmat ja merkityt paikat, joilla on erityistä merkitystä historiansa, identiteetti- ja symboliarvonsa, laatunsa tai muun poikkeuksellisuutensa vuoksi
en–fi-vastaavuus: exact

100

rauniot

en ruins
de Ruinen
fr ruines
es ruinas

osittain tuhoutuneet rakennukset tai rakenteet

en–fi-vastaavuus: exact

101

irtaimet esineet

en movable objects
de bewegliche Kulturgüter
fr objets mobiliers
es bienes muebles

siirrettävät, liikuteltavat aineelliset kappaleet

en–fi-vastaavuus: exact

102

suojeltavat esineet

en protected objects
de geschützte bewegliche Denkmäler
fr objets protégés
es bienes muebles protegidos

esineet tai esineiden osat, joihin kohdistuu tai tulisi kohdistaa suojelutoimenpiteitä

en–fi-vastaavuus: inexact

103

suojellut esineet

en listed objects
de unter Schutz stehende bewegliche Denkmäler
fr objets classés
es bienes muebles de interés cultural

lain nojalla tai muutoin suojellut esineet

Käsite on osa Ison-Britannian suojeluhierarkiaa (vrt. registered objects). Suomessa suojelluista esineistä säädetään muinaismuistolaissa, kirkkolaissa sekä ortodoksisesta kirkosta annetussa laissa. Suomessa suojeltuja esineitä ovat kirkoissa ja muissa julkisissa rakennuksissa säilytettävät esineet, muinaisjäänöksiin liittyvät maalöydöt sekä vähintään sadan vuoden ikäisistä hylyistä peräisin olevat esineet.

en–fi-vastaavuus: inexact

104

kulttuurihistoriallisesti arvokkaat esineet

en registered objects
de erhaltenswerte bewegliche Denkmäler
fr objets inscrits
es bienes muebles inventariados

historiallista, taiteellista tai teknistä merkitystä omaavat esineet

Käsite on osa Ison-Britannian suojeluhierarkiaa (vrt. listed objects). Suomessa kulttuurihistoriallisesti arvokkaat esineet kuuluvat usein museoiden tai muiden laitosten kokoelmiin, ja niiden maastavientiä rajoitetaan lailla.

en–fi-vastaavuus: inexact

105

taideteokset

en	works of art
de	Kunstgegenstände
fr	objets d'arts
es	obras de arte

taiteessa käytetyillä tekniikoilla tuotetut tai taiteellisia ja esteettisiä arvoja omaavat esineet

en–fi-vastaavuus: exact

106

arkeologiset aineistot

en	archaeological materials
de	archäologisches Material
fr	matériels archéologiques
es	materiales arqueológicos

arkeologisissa tutkimuksissa löydettyt kulttuurikerrokset, rakenteet, löydöt sekä otetut näytteet

en–fi-vastaavuus: exact

107

löydöt

korvaa termin/termit: maalöydöt

en	archaeological objects
de	archäologische Objekte
fr	objets archéologiques
es	objetos arqueológicos

arkeologisessa tutkimuksessa tai sattumalta löydettyt esineet tai sellaisten osat tai ihmisten, kasvien tai eläinten jäänteet

en–fi-vastaavuus: inexact

108

suojeltavat rakenteet

en	protected elements
de	geschützte Teile
fr	éléments protégés
es	elementos protegidos

rakennusten osat tai elementit, joihin lainsäädännön perusteella kohdistuu tai tulisi kohdistaa suojelutoimenpiteitä

Suojeltavilla osilla ja rakenteilla on historiallista, taiteellista, tieteellistä tai teknistä merkitystä.

en–fi-vastaavuus: inexact

109

suojellut rakenteet

en	listed elements
de	unter Denkmalschutz stehende Teile
fr	éléments classés
es	elementos declarados de interés cultural

lain nojalla suojellut rakennusten osat tai elementit

Käsite on osa Ison-Britannian suojeluhierarkiaa (vrt. registered elements).

en–fi-vastaavuus: inexact

110

kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet

en registered elements
de erhaltenswerte Teile
fr éléments inscrits
es elementos inventariados

rakennuksien osat tai elementit, joilla on historiallista, taiteellista, tieteellistä tai teknistä merkitystä

Käsite on osa Ison-Britannian suojeluhierarkiaa (vrt. listed elements).

en–fi-vastaavuus: translation

111

rakennusosat

en architectural components
de Bauteile
fr éléments d'architecture
es elementos arquitectónicos

erityistä taiteellista tai historiallista merkitystä omanneen rakennuksen tai arkkitehtonisen kokonaisuuden osat

Rakennusosa voi olla esimerkiksi osa entistä kiinteää sisustusta.

en–fi-vastaavuus: inexact

112

koristeet

korvaa termin/termit: dekoraatiot

en decorative elements
de Schmuckelemente
fr éléments décoratifs
es elementos decorativos

koristellut, koristeena toimivat tai toimineet rakennusosat tai niiden muodostamat kokonaisuudet

en–fi-vastaavuus: exact

113

historialliset jäännökset

en remains
de Relikte
fr vestiges
es restos

menneisyydestä säilyneet materiaaliset jäännökset

en–fi-vastaavuus: exact

114

muinaisjäännökset

en archaeological remains
de archäologische Überreste
fr vestiges archéologiques
es restos arqueológicos

käytöstä pois jääneet esihistorialliset tai historialliset esineet, rakenteet tai sellaisten osat

en–fi-vastaavuus: exact

115

alueet

en	areas
de	Räume
fr	espaces
es	espacios

en–fi-vastaavuus: exact

116

historialliset kohteet ja muistomerkit

en	historic sites and monuments
de	historische Stätten und Denkmäler
fr	ensembles historiques
es	conjuntos históricos

kohteet ja alueet, joilla on erityistä merkitystä historiansa, arkkitehtonisen arvonsa, laatunsa tai muun poikkeuksellisuutensa vuoksi

en–fi-vastaavuus: exact

117

taistelupaikat

en	battlefields
de	Schlachtfelder
fr	champs de bataille
es	campos de batalla

sotahistoriaan liittyvät kulttuurihistoriallisesti merkittävät maastot tai alueet

en–fi-vastaavuus: exact

118

historialliset keskustat

en	historic centres
de	historische Zentren
fr	centres villes historiques
es	centros históricos

kaupunkien säilyneet historialliset ydinalueet

Suomessa säilyneitä historiallisia keskustoja ovat esimerkiksi Vanha Rauma sekä Senaatintorin ympäristö Helsingissä.

en–fi-vastaavuus: exact

119

historialliset puistot ja puutarhat

en	historic gardens
de	historische Gärten
fr	jardins historiques
es	jardines históricos

puutarhakulttuurin ja -arkkitehtuurin luomukset, joilla on yleistä historiallista ja puutarhataiteellista merkitystä

en–fi-vastaavuus: single to multiple

120

metsäalueet

en wooded areas
de Waldgebiete
fr espaces boisés
es zonas boscosas

puuston latvuspeittävyden mukaan määritellyt, tiettyjen eliöyhteisöjen elinympäristöt

Puustoltaan sulkeutuneisiin metsäbiotooppeihin kuuluvat kankaat, suot ja kalliit, joiden latvuspeittävyys on vähintään 30 %. Arvokkaimmat luonnontilaiset metsät on suojeltu Suomessa vanhojen metsien suojeluohjelmalla. Jäljellä olevia aarniometsiä suojellaan ekosysteemien toimivuuden ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

en–fi-vastaavuus: exact

121

maaseutualueet

en rural sites
de ländlicher Raum
fr espaces ruraux
es zonas rurales

maatalouden ja maaseutumaisen asutuksen muovaamat alueet

en–fi-vastaavuus: exact

122

puistot ja puutarhat

en parks and gardens
de Parks und Gärten
fr parcs et jardins
es parques y jardines

suunnitelmallisesti istutetut yksityiset tai julkiset alueet

en–fi-vastaavuus: exact

123

muinaismaisemat

en archaeological landscapes
de archäologisches Gebiet
fr ensembles archéologiques
es conjuntos arqueológicos

muinaisjäännösten merkitystä ja ominaispiirteitä korostavat, maaston ja historiallisen yhteyden perusteella määrittyvät alueet

en–fi-vastaavuus: exact

124

löytöpaikat

en places of discovery
de Fundort
fr lieux de découverte
es lugares del hallazgo

paikat, joista on löydetty jotain aiemmin piilossa, kätkeytyneinä tai salassa ollutta, tuntematonta tai huomiotta jäänyttä

en–fi-vastaavuus: exact

125

muinajäännösalueet

korvaa termin/termit: muinaismuistoalueet

en archaeological areas
de Funderwartungsgebiete
fr zones archéologiques
es zonas arqueológicas

alueet, joilla sijaitsee kiinteitä muinajäännöksiä

en–fi-vastaavuus: exact

126

historialliset alueet

korvaa termin/termit: kulttuuriympäristöt

en historic areas
de Gebiete von historischer Bedeutung
fr zones d'intérêt historique
es zonas de interés cultural

alueet, joilla on historiallista arvoa ja merkitystä

Historiallisilla alueilla voi olla esimerkiksi asumiseen tai elinkeinoon liittyviä merkkejä. Alueen ominaispiirteet voivat kertoa jonkin teeman tai aikakauden historiasta. Termi "kulttuuriympäristö" on Suomessa vakiintunut yleisemmässä merkityksessä hallinnon käyttöön.

en–fi-vastaavuus: exact

127

kulttuuriympäristöt

en cultural landscapes
de Kulturlandschaften
fr paysages culturels
es paisajes culturales

ihmisen ja luonnon yhteisvaikutuksesta syntyneet tai ihmisen muokkaamat ympäristöt

Suomen kielessä sanalla "maisema" viitataan yhtäältä luonnonmaisemaan ja toisaalta kulttuuri-maisemaan. Kulttuurimaisema käsitetään osaksi kulttuuriympäristöä. Hallinnossa ja lainsäädännössä luonnonympäristöstä ja -maisemista vastaavat ympäristöviranomaiset ja kulttuuriympäristöstä puolestaan kulttuuriympäristöviranomaiset.

en–fi-vastaavuus: exact

128

kaupunkiympäristöt

korvaa termin/termit: kaupunkimaisemat

en townscapes
de Stadtlandschaften
fr paysages urbains
es paisajes urbanos

kaupunkimaiset ympäristöt, joita luonnehtivat yleensä tiivis rakentaminen ja väyläverkoston keskittymät

Tyypillisiä kaupunkiympäristöjä ovat taajamat.

en–fi-vastaavuus: exact

129

suojeltavat alueet

en	protected areas
de	Schutzzonen
fr	espaces protégés
es	áreas protegidas

alueet, joihin lainsäädännön perusteella kohdistuu tai tulisi kohdistaa suojelutoimenpiteitä

Esimerkki suojeltavasta alueesta on inventoinnin tai muun päätöksenteon pohjana käytettävän selvityksen yhteydessä arvokkaaksi todettu alue, jonka merkitys on kirjattu ja julkistettu.

en–fi-vastaavuus: inexact

130

suojelualueet

en	conservation areas
de	Denkmalschutzzonen
fr	secteurs sauvegardés
es	zonas de respeto

kaavamerkinnöillä osoitettavat, maankäyttö- ja rakennuslailla tai erityislailla suojellut alueet

Suomessa suojelualue käsittää muinaismuistolain mukaan kaksi metriä kiinteän muinaisjään­nöksen näkyvässä olevista ulkoreunoista (ns. suoja-alue). Kun suojelun kohteena on rakennusryhmä, määritellään suojelualue kaavaan liitettävälle kartalle. Rakennusryhmään voi kuulua esim. puistoa tai puutarhaa. Kirkkoja ympäröivät kirkkopihat on suojeltu kirkkolain nojalla.

en–fi-vastaavuus: exact

131

suoja-alueet

korvaa termin/termit: suojavyöhykkeet

en	contiguous zones
de	Umgebungszonen
fr	abords
es	zonas de respeto

suojelukohteita ympäröivät, kohteiden arvon, merkityksen ja säilymisen kannalta oleelliset alueet (näkö- ja valuma- tai muut kohteisiin liittyvät alueet)

Suomen muinaismuistolain (295/1963) mukaan kiinteään muinaisjään­nökseen kuuluu sellainen maa-alue, joka on tarpeen jäännöksen säilymiseksi sekä jäännöksen laadun ja merkityksen kannalta välttämättömän tilan varaamiseksi sen ympärille. Tämä alue, jota laissa nimitetään suoja-alueeksi voidaan huomioida kaavoituksessa. Laissa mainittua laajemmat suoja-alueiden rajat voidaan vahvistaa vain ELY:n päätöksellä (vahvistettu toistaiseksi noin 30 kohteella).

en–fi-vastaavuus: inexact

132

piha-alueet

en	curtilage
de	Grundstücksfläche
fr	emprises foncières
es	entorno protegido

rakennuksien tai rakennusryhmien välittömät ympäristöt, pihapiirit

en–fi-vastaavuus: inexact

133

maisemansuojelualueet

korvaa termin/termit: suojellut maisema-alueet

en landscape heritage protection zones

de Landschafts- und Ortsbildschutzzone

fr zones de protection du patrimoine architectural urbain et paysager

es zonas de protección del patrimonio arquitectónico, urbano y paisajístico

valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaaksi määritellyt, lain nojalla suojellut luonnonpiirteistä ja ihmisen luomista elementeistä koostuvat maisema-alueet

Suomessa on 156 maisema-aluetta, jotka ovat valtioneuvoston periaatepäätöksen (1995) mukaan valtakunnallisesti arvokkaita. Maakuntakaavoissa osoitetaan maakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita. Maisemien vaalimiseksi voidaan perustaa maisema-alueita, luonnonsuojelualueita, luonnonpuistoja ja kansallisia kaupunkipuistoja.

en–fi-vastaavuus: exact

134

kansallispuistot

en national parks

de Nationalparks

fr parcs naturels nationaux

es parques nacionales

valtioneuvoston päätöksellä perustetut, valtion omistamat, tietyin rajoituksin yleisölle avoimet luonnonsuojelualueet

en–fi-vastaavuus: exact

135

luonnonpuistot

en regional parks

de regionale Naturparks

fr parcs naturels régionaux

es parques naturales

lailla tai asetuksella perustetut, tutkimusta ja opetusta palvelevat, yleisölle rajoitetusti avoimet luonnonsuojelualueet

en–fi-vastaavuus: inexact

136

luonnonsuojelualueet

en nature reserves

de Naturschutzgebiete

fr réserves naturelles

es reservas naturales

luonnonsuojelulailla rauhoitetut alueet

en–fi-vastaavuus: exact

137

arkeologiset puistot

en archaeological parks

de archäologische Parks

fr parcs archéologiques

es parques arqueológicos

yleisölle avoinna olevat, opetus- ja nähtävyysskäyttöön soveltuvat ja osoitetut muinaisjäännösalueet

Suomessa on yksi vedenalainen puisto Helsingin edustalla.

en–fi-vastaavuus: exact

138

kohteet

korvaa termin/termit: paikat

en sites

de Stätten

es sitios

ihmisen ja luonnon yhteisvaikutuksesta muodostuneet alueet, jotka muodostavat tunnistettavia ja erotettavissa olevia kokonaisuuksia

en–fi-vastaavuus: inexact

139

arkeologiset kohteet

en archaeological sites

de archäologische Stätten

fr sites archéologiques

es yacimientos arqueológicos

muinajäännöksiä sisältävät paikat tai alueet

en–fi-vastaavuus: exact

140

muinajäännösalueet

korvaa termin/termit: muinismuistoalueet

en protected archaeological sites

de archäologische Schutzzonen

fr sites archéologiques protégés

es yacimientos arqueológicos protegidos

muinajäännöksiä sisältävät, muinismuistolain suojelemat alueet

Suomessa kaikki muinajäännökset ovat automaattisesti muinismuistolain suojelemia.

en–fi-vastaavuus: exact

141

historialliset asuinpaikat

en historic settlements

de historische Siedlungsorte

fr sites de peuplement

es asentamientos históricos

historiallisten kylien tai asutuksen alueet

en–fi-vastaavuus: exact

142

rakennetut alueet

en built up areas

de bebaute Gebiete

fr sites bâtis

es zonas edificadas

alueet, joilla on rakennuksia tai rakennelmia

en–fi-vastaavuus: exact

143

luontokohteet

en natural sites
de Naturstätten
fr sites naturels
es sitios naturales

luonnontilassa olevat paikat ja alueet

en–fi-vastaavuus: exact

144

suojeltavat kohteet

en protected sites
de geschützte Stätten
fr sites protégés
es sitios protegidos

paikat, joihin lainsäädännön perusteella kohdistuu tai tulisi kohdistaa suojelutoimenpiteitä

Suojeltavalla kohteella on historiallista, taiteellista, tieteellistä tai teknistä arvoa.

en–fi-vastaavuus: inexact

145

kiinteät muinaisjännökset

en protected archaeological sites
de archäologische Schutzzonen
fr sites archéologiques protégés
es yacimientos arqueológicos protegidos

muinaismuistolain suojelemat kohteet

en–fi-vastaavuus: inexact

146

maailmanperintökohteet

en World Heritage Sites
de Welterbestätten
fr sites du patrimoine mondial
es lugares patrimonio de la humanidad

UNESCOn maailmanperintöluetteloon hyväksytyt kulttuuriperinnön tai luonnonperinnön kohteet, joilla on erityistä arvoa yleismaailmallisesti

en–fi-vastaavuus: exact

147

haaksirikkopaikat

en wreck sites
de Wrackpositionen
fr sites d'épave
es pecios

laivan uppoamis- tai haaksirikkoutumispaikat

en–fi-vastaavuus: exact

148

muistopaikat

en commemorative sites
de Gedenkstätten
fr lieux de mémoire
es lugares conmemorativos

henkilön tai historiallisen tapahtuman vuoksi säilytetyt tai ylläpidetyt paikat

en–fi-vastaavuus: exact

149

kulttuuriperintöintressi

en heritage interest
de von denkmalpflegerischem Interesse
fr intérêt patrimonial
es interés patrimonial

kulttuuriperintökohteen tunnistettu merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

150

antropologinen intressi

en anthropological interest
de anthropologische Bedeutung
fr intérêt anthropologique
es interés antropológico

kohteen tunnistettu antropologinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

151

etnografinen intressi

en ethnographic interest
de ethnologische Bedeutung
fr intérêt ethnographique
es interés etnográfico

kohteen tunnistettu etnografinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

152

arkeologinen intressi

en archaeological interest
de archäologische Bedeutung
fr intérêt archéologique
es interés arqueológico

kohteen tunnistettu arkeologinen merkitys

en–fi-vastaavuus: exact

153

taiteellinen intressi

en artistic interest
de künstlerische Bedeutung
fr intérêt artistique
es interés artístico

kohteen tunnistettu taiteellinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

154

kulttuurinen intressi

en cultural interest
de kulturelle Bedeutung
fr intérêt culturel
es interés cultural

kohteen tunnistettu kulttuurinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

155

ekologinen intressi

en ecological interest
de ökologische Bedeutung
fr intérêt écologique
es interés ecológico

kohteen tunnistettu ekologinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

156

kasvitieteellinen intressi

en botanical interest
de botanische Bedeutung
fr intérêt botanique
es interés botánico

kohteen tunnistettu kasvitieteellinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

157

folkloristinen intressi

en folklore interest
de volkstümliche Bedeutung
fr intérêt folklorique
es interés mítico

kohteen tunnistettu kansanperinteeseen liittyvä merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

158

historiallinen intressi

en historic interest
de historische Bedeutung
fr intérêt historique
es interés histórico

kohteen tunnistettu historiallinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

159

teollisuushistoriallinen intressi

en industrial interest
de industrielle Bedeutung
fr intérêt industriel
es interés industrial

kohteen tunnistettu teollisuushistoriallinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

160

maisemallinen intressi

en landscape interest
de landschaftliche Bedeutung
fr intérêt paysager
es interés paisajístico

kohteen tunnistettu maisemallinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

161

paleontologinen intressi

en palaeontological interest
de paläontologische Bedeutung
fr intérêt paléontologique
es interés paleontológico

kohteen tunnistettu paleontologinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

162

pittoreski intressi

en picturesque interest
de pittoresk
fr intérêt pittoresque
es interés pintoresco

kohteen tunnistettu maalauksellinen eli pittoreski merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

163

tieteellinen intressi

en scientific interest
de wissenschaftliche Bedeutung
fr intérêt scientifique
es interés científico

kohteen tunnistettu tieteellinen merkitys

en–fi-vastaavuus: exact

164

alueellinen intressi

en regional interest
de regionale Bedeutung
fr intérêt régional
es interés autonómico

kohteen tunnistettu alueellinen merkitys

en–fi-vastaavuus: exact

165

teknillinen intressi

en technical interest
de technische Bedeutung
fr intérêt technique
es interés técnico

kohteen tunnistettu teknillinen merkitys

en–fi-vastaavuus: translation

166

kulttuuri- ja luonnonperintö

en heritage
de Erbe
fr patrimoine
es patrimonio

menneisyydestä säilynyt, ihmisen toiminnan ja luonnonhistoriallisen kehityksen seurauksena syntynyt, yhteinen aineellinen ja aineeton perintö

en–fi-vastaavuus: single to multiple

167

arkeologinen kulttuuriperintö

en archaeological heritage
de archäologisches Erbe
fr patrimoine archéologique
es patrimonio arqueológico

menneisyyden materiaaliset jäännökset eli muinaisjäännökset sekä niitä koskeva tutkimus- ja arkistoaineisto

en–fi-vastaavuus: exact

168

rakennettu kulttuuriperintö

en monumental heritage
de Denkmäler
fr patrimoine monumental
es patrimonio monumental

menneisyydestä säilyneet rakennelmat, rakennukset ja rakennusryhmät sekä niitä koskeva tutkimus- ja arkistoaineisto

en–fi-vastaavuus: exact

169

rakennustaiteellinen perintö

korvaa termin/termit: arkkitehtoninen perintö

en architectural heritage
de baugeschichtliches Erbe
fr patrimoine architectural
es patrimonio arquitectónico

rakennukset ja rakennelmat, joilla on erityistä historiallista, arkeologista, taiteellista, tieteellistä, sosiaalista tai teknillistä merkitystä

Termi viittaa Granadan sopimukseen (Yleissopimus Euroopan rakennustaiteellisen perinnön suojelusta, 1985).

en–fi-vastaavuus: exact

170

rakennusperintö

korvaa termin/termit: rakennettu kulttuuriympäristö

en built heritage
de bauliches Erbe
fr patrimoine bâti
es patrimonio arquitectónico

rakennukset, rakennelmat ja rakennetut alueet sekä maankäytön ja rakentamisen historia ja tapa, jolla rakennettu ympäristö on syntynyt

en–fi-vastaavuus: exact

171

kulttuuriperintö

en cultural heritage
de Kulturerbe
fr patrimoine culturel
es patrimonio cultural

yhteinen menneisyydestä säilynyt aineellinen ja aineeton kulttuuri

en–fi-vastaavuus: exact

172

arkistoperintö

en documentary heritage
de Archiverbe
fr patrimoine archivistique
es patrimonio documental

arkistoihin koottu kulttuuriperintö
en–fi-vastaavuus: translation

173

kirjastoperintö

en library heritage
de bibliothekarisches Erbe
fr patrimoine des bibliothèques
es patrimonio bibliográfico

kirjastoihin koottu kulttuuriperintö
en–fi-vastaavuus: translation

174

antropologinen kulttuuriperintö

en anthropological heritage
de anthropologisches Erbe
fr patrimoine anthropologique
es patrimonio antropológico

antropologiaan liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö
en–fi-vastaavuus: translation

175

etnografinen kulttuuriperintö

en ethnographic heritage
de ethnographisches Erbe
fr patrimoine ethnographique
es patrimonio etnográfico

etnografiaan liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö
en–fi-vastaavuus: translation

176

historiallinen kulttuuriperintö

en historic heritage
de historisches Erbe
fr patrimoine historique
es patrimonio histórico

historiaan liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö
en–fi-vastaavuus: translation

177

teollisuusperintö

en industrial heritage
de industrielles Erbe
fr patrimoine industriel
es patrimonio industrial

teollisuushistorialliset ympäristökokonaisuudet, rakennukset, rakennelmat ja niiden jäännökset sekä niihin liittyvät aineistot ja tiedot
en–fi-vastaavuus: exact

178

aineeton kulttuuriperintö

en intangible heritage
de immaterielles Kulturerbe
fr patrimoine immatériel
es patrimonio inmaterial

perinteiseen kansankulttuuriin kuuluvat tai kansanomaiset traditiot, perinteet, uskomukset, tavat ja taidot

Määritelmä pohjautuu UNESCO:n aineettoman kulttuuriperinnön määrittelyyn. On huomattava, että aineettomaan kulttuuriperintöön sisällytetään kaikki ei-esineellinen perintö riippumatta siitä, missä yhteisön tai yhteiskunnan kerrostumassa se on syntynyt ja esiintynyt.

en–fi-vastaavuus: exact

179

henkinen perintö

en intellectual heritage
de geistiges Erbe
fr patrimoine intellectuel
es patrimonio intelectual

ihmisen älyn ja hengen tuottamat kulttuuriset, taiteelliset ja tieteelliset tuotokset kuten musiikki ja kirjallisuus

en–fi-vastaavuus: exact

180

maisemaperintö

en landscape heritage
de landschaftliches Erbe
fr patrimoine paysager
es patrimonio paisajístico

erityistä arvoa omaavat maisemalliset kokonaisuudet, joiden ominaisuudet johtuvat luonnon ja/tai ihmisen toiminnasta ja vuorovaikutuksesta

en–fi-vastaavuus: exact

181

merellinen perintö

en maritime heritage
de maritimes Erbe
fr patrimoine maritime
es patrimonio marítimo

merenkulkuun ja merien käyttöön liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö

en–fi-vastaavuus: exact

182

sotahistoriallinen perintö

en military heritage
de militärisches Erbe
fr patrimoine militaire
es patrimonio militar

sotilaalliseen toimintaan liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö

en–fi-vastaavuus: translation

183

irtain kulttuuriperintö

en movable heritage
de bewegliches Kulturerbe
fr patrimoine mobilier
es patrimonio mueble

esineet ja muu liikuteltava kulttuuriperintö

en–fi-vastaavuus: exact

184

luonnonperintö

en natural heritage
de Naturerbe
fr patrimoine naturel
es patrimonio natural

luonnonsuojelun ja luonnonhistorian kannalta merkittävät luontokohteet

en–fi-vastaavuus: exact

185

kalliotaide

en parietal heritage
de Felskunst
fr patrimoine pariétal
es patrimonio rupestre

maalatut, kaiverretut ja hakatut kuvat maakivissä, kalliopinnoissa ja luolissa

Suppeammassa merkityksessä kalliotaiteeksi käsitetään vain esihistoriallisella ajalla tehdyt kalliomaalaukset ja -piirrokset.

en–fi-vastaavuus: inexact

186

valokuvaperintö

en photographic heritage
de fotografisches Erbe
fr patrimoine photographique
es patrimonio fotográfico

valokuvaamalla tallennettu kulttuuriperintö, säilyneet valokuvat ja niihin liittyvä tieto

en–fi-vastaavuus: exact

187

suojeltava kulttuuriperintö

en protected heritage
de geschütztes Kulturerbe
fr patrimoine protégé
es patrimonio protegido

kulttuuriperintö, johon lainsäädännön perusteella kohdistuu tai tulisi kohdistaa suojelutoimenpiteitä

en–fi-vastaavuus: inexact

188

uskonnollinen perintö

en religious heritage
de sakrales Kulturerbe
fr patrimoine religieux
es patrimonio religioso

uskonnon harjoittamisen historiaan ja kehitykseen liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö

en–fi-vastaavuus: exact

189

maaseutuperintö

en rural heritage
de ländliches Erbe
fr patrimoine rural
es patrimonio rural

agraariyhteisöjen, maa- ja karjatalouden sekä luontaiselinkeinojen historiaan liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö

en–fi-vastaavuus: exact

190

tieteellinen perintö

en scientific heritage
de wissenschaftliches Erbe
fr patrimoine scientifique
es patrimonio científico

tieteiden historiaan ja kehitykseen liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö

en–fi-vastaavuus: exact

191

tekninen perintö

en technical heritage
de technisches Erbe
fr patrimoine technique
es patrimonio técnico

tekniikan historiaan ja kehitykseen liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö

en–fi-vastaavuus: translation

192

kaupunkiperintö

korvaa termin/termit: urbaani perintö

en urban heritage
de städtebauliches Erbe
fr patrimoine urbain
es patrimonio urbano

kaupunkien historiaan liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö

en–fi-vastaavuus: exact

193

vesiväylien perintö

en waterways heritage
de historische Wasserwege
fr patrimoine fluvial
es patrimonio fluvial

merenkulun ja sisävesiliikenteen historiaan liittyvä aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö

en–fi-vastaavuus: translation

3 DOKUMENTOINTI

194

dokumentointi

korvaa termin/termit: dokumentaatio

en documentation
de Dokumentation
es documentación

tiedon kerääminen, tallentaminen, analysoiminen ja jakaminen sekä toiminnan tuloksena syntynyt, missä tahansa muodossa esitetty tieto

Sanalla dokumentointi viitataan sekä toimintaan että sen tulokseen. Sanaa dokumentaatio puolestaan käytetään erityisesti viitattaessa toiminnan tulokseen.

en–fi-vastaavuus: exact

195

arkistot

en archives
de Archive
es archivos

missä tahansa muodossa olevat alkuperältään yksityiset tai julkiset dokumentit lajiteltuina, järjestettyinä ja säilytettyinä mahdollista tulevaa käyttöä varten

en–fi-vastaavuus: exact

196

kulttuuriperintöarkistot

en heritage archives
de Archive für Denkmalpflege
fr archives du patrimoine
es archivos del patrimonio

missä tahansa muodossa olevat alkuperältään yksityiset tai julkiset kulttuuriperintöä koskevat dokumentit lajiteltuina, järjestettyinä ja säilytettyinä mahdollista tulevaa käyttöä varten

Termi "kulttuuriperintöarkistot" ei ole käytössä Suomessa. Paikallisen kulttuuriperinnön tallentamiseen keskittyneitä arkistoja ovat esimerkiksi kotiseutuarkistot.

en–fi-vastaavuus: translation

197

dokumentointiaineisto

en documentary material
de Dokumentationsmaterial
fr matériels documentaires
es material documental

järjestelmällisen kohdehavainnoinnin tuloksena syntyneet dokumentit

en–fi-vastaavuus: exact

198

tietotekniikka

en information technology
de Informationstechnologie
fr technologies de l'information
es tecnologías de la información

tietokoneiden, ohjelmistojen ja digitaalisen tietoliikenteen avulla tehtävä tietojen tallennus, muokkaus, siirto ja haku

en–fi-vastaavuus: exact

199

paikkatietojärjestelmät

en geographical information systems
de geographisches Informationssystem
fr systèmes d'information géographique
es sistemas de información geográfica

toiminnalliset kokonaisuudet, joiden avulla voidaan tallentaa, hallita, analysoida tai esittää paikkatietoa

Paikkatietojärjestelmä koostuu laitteistoista, ohjelmistoista, paikkatietoaineistoista, käyttäjästä ja käytänteistä. Paikkatietojärjestelmät voidaan jakaa käyttötarkoituksen perusteella tapahtuma- ja tiedonhallintapainotteisiin tietojärjestelmiin sekä analyysipainotteisiin päätöksenteon tukijärjestelmiin.

en–fi-vastaavuus: exact

200

tietoverkot

en information networks
de Informationsnetzwerk
fr réseaux d'information
es redes de información

tietokoneiden ja niiden välisten tietoliikenneyhteyksien muodostamat järjestelmät, jotka mahdollistavat tiedon välittämisen digitaalisessa muodossa

en–fi-vastaavuus: exact

201

kulttuuriperinnön tietoverkot

en heritage information networks
de Informationsnetzwerk zum Kulturerbe
fr réseaux d'information sur le patrimoine
es redes de información sobre el patrimonio

kulttuuriperintöorganisaatioiden yhteiset, tiedon digitaaliseen välittämiseen luodut tietokoneiden ja niiden välisten tietoliikenneyhteyksien muodostamat järjestelmät

Kulttuuriperintöä koskevan tiedon välittämiseen erikoistuneita tietoverkkoja ovat mm. suomalainen Museoverkko sekä Euroopan neuvoston ylläpitämä Herein (The European Heritage Network).

en–fi-vastaavuus: translation

202

tietokannat

en databases
de Datenbanken
fr bases de données informatisées
es bases de datos

kokoelmat tiedonhaun mahdollistamiseksi järjestettyä ja luokiteltua, digitaalisessa muodossa olevaa tietoa

en–fi-vastaavuus: exact

203

digitointi

en digitization
de Digitalisierung
fr numérisation
es digitalización

analogisen tiedon muuntaminen digitaaliseen muotoon

en–fi-vastaavuus: exact

204

digitointitekniikat

en digitization techniques
de Digitalisierungstechniken
fr techniques de numérisation
es técnicas de digitalización

tekniikat, joiden avulla analoginen tieto voidaan muuntaa digitaaliseen muotoon

en–fi-vastaavuus: exact

205

digitointistandardit

en digitization standards
de Richtlinien zur Digitalisierung
fr normes de numérisation
es normas de digitalización

digitointia koskevat säännöt ja normit

en–fi-vastaavuus: exact

206

digitaaliset kokoelmat

en digital collections
de digitalisierte Bestände
fr fonds numérisés
es fondos digitalizados

digitaalisessa muodossa olevien dokumenttien kokoelmat

en–fi-vastaavuus: exact

207

UNESCOn maailmanperintösopimuksen määräaikaisraportit

korvaa termin/termit: kausikertomukset

en periodic reports
de periodische Berichte
fr rapports périodiques
es informes periódicos

UNESCOn maailmanperintösopimuksen jäsenvaltioiden laatimat, maailmanperintökohteiden suojelua ja hallinnointia koskevat tilannekatsaukset

en–fi-vastaavuus: exact

208

tietokeskukset

en record offices
de Dokumentationszentren
fr centres de documentation
es centros de documentación

yksiköt, jotka kartuttavat ja tallentavat tietoaineistoa ja tarjoavat asiantuntijoiden tai viranomaisten ylläpitämiä tietopalveluita

en–fi-vastaavuus: exact

209

kulttuuriperintökartat

en heritage maps
de Inventarkarten
fr cartes du patrimoine
es cartas del patrimonio

kulttuuriperinnön tutkimuksesta ja suojelusta vastaavien viranomaisten tuottamat kartografiset esitykset

Termi kulttuuriperintökartta ei ole käytössä Suomessa.

en–fi-vastaavuus: translation

210

kulttuuriperinnön dokumentaatio

en heritage documentation
de Kulturerbefonds
fr documentation du patrimoine
es documentación del patrimonio

kaikkien kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevien dokumenttien muodostama kokonaisuus

en–fi-vastaavuus: translation

211

valokuvallinen dokumentaatio

en photographic record
de fotografische Dokumentation
fr documentation photographique
es documentación fotográfica

kaikkien kulttuuriperintöön liittyvien valokuvadokumenttien muodostama kokonaisuus

en–fi-vastaavuus: translation

212

inventointiraportit

korvaa termin/termit: tarkastuskertomukset

en survey files
de Erfassungsblätter
fr dossiers de recensement
es informes favorables

kulttuuriperintökohteiden ja niiden ympäristöjen tilaa ja ominaisuuksia kuvaavat selvitykset kartta- ja kuva-aineistoiin

en–fi-vastaavuus: inexact

213

kiinteistökartat

en cadastral maps
de Katasterpläne
fr plans cadastraux
es planos catastrales

kiinteistöjaotusta, nimistöä, osoitetietoja ja maanomistajuutta kuvaavat kartografiset esitykset

en–fi-vastaavuus: exact

214

kontrolloidut sanastot

en controlled vocabularies
de Standardvokabular
fr vocabulaires normalisés
es vocabularios controlados

systemaattisesti muodostetut listat termeistä, joiden keskinäinen hierarkia on kuvattu yksiselitteisesti
en–fi-vastaavuus: exact

215

inventoinnit

korvaa termin/termit: selvitykset

en inventories
de Inventare
fr inventaires
es inventarios

järjestelmällinen tiedonhankinta määritellyn kohdejoukon historiasta, nykytilasta ja tunnusomaisista piirteistä

en–fi-vastaavuus: exact

216

paikkatietoaineistot

en schedule of monuments
de archäologische Karte
fr carte archéologique
es cartas arqueológicas

geodeettisin mittausmenetelmin luodut kohteita ja niiden ympäristöjä kuvaavat mittausaineistot, joiden avulla voidaan luoda maastomalleja

en–fi-vastaavuus: inexact

217

valtakunnalliset inventoinnit

en national inventories
de nationale Inventare
fr inventaire général
es inventarios generales de bienes

valtakunnallisella tasolla tehdyt kiinteän tai irtaimen kulttuuriperinnön arvioinnit ja luetteloinnit

en–fi-vastaavuus: exact

218

alueelliset inventoinnit

en local inventories
de lokale Inventare
fr inventaires locaux
es catálogos monumentales

alueellisilla tasoilla tehdyt kiinteän tai irtaimen kulttuuriperinnön arvioinnit ja luetteloinnit

Alueellinen inventointi voidaan tehdä maakunnallisella tai kunnallisella tasolla.

en–fi-vastaavuus: exact

219

temaattiset inventoinnit

en thematic inventories
de thematische Inventare
fr inventaires thématiques
es inventarios específicos

tietyyn kulttuuriperinnön osaan tai aihepiiriin liittyvät kiinteän tai irtaimen kulttuuriperinnön arvioinnit ja luetteloinnit

en–fi-vastaavuus: exact

220

topografiset inventoinnit

en topographical inventories
de topographische Inventare
fr inventaire topographique
es inventarios topográficos

tiettyjen maantieteellisten tai hallinnollisten kokonaisuuksien kiinteän tai irtaimen kulttuuriperinnön arvioinnit ja luetteloinnit

en–fi-vastaavuus: exact

221

inventointiohjelma

en inventory programme
de Inventarisierungsprogramm
fr programmation de l'inventaire
es programación de inventarios

vuosittainen tai pitkäaikaisempi suunnitelma inventointien toteuttamiseksi

en–fi-vastaavuus: exact

222

suojelukohteiden luettelo

en list of protected property
de Listen der Schutzobjekte
fr listes des biens protégés
es listas de bienes protegidos

luettelo lainsäädännön tai viranomaispäätösten nojalla suojelluista kulttuuriperintökohteista

en–fi-vastaavuus: inexact

223

UNESCOn maailmanperintöluettelo

en World Heritage List (UNESCO)
de Welterbeliste der UNESCO
fr liste du patrimoine mondial de l'UNESCO
es lista del patrimonio mundial (UNESCO)

UNESCOn vuonna 1972 hyväksytyyn kansainväliseen yleissopimukseen maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta perustuva luettelo yleismaailmallisesti erityisen arvokkaista kulttuuri- ja luonnonperintökohteista

en–fi-vastaavuus: exact

224

aieluettelo

en tentative list
de Liste Indicative
fr liste indicative
es lista indicativa

UNESCOn yleissopimuksen jäsenvaltion laatima luettelo mahdollisista maailmanperintökohteiksi esitettävistä kohteista

en–fi-vastaavuus: exact

4 OIKEUSJÄRJESTYKSET

225

oikeuslähteet

en	legal instruments
de	Rechtsinstrumente
fr	instruments légaux
es	instrumentos legales

lainsäädäntö, lain tulkintaperustelut, arvot ja arvostukset, joista oikeus muodostuu

Oikeuslähteet jaetaan käytännön juridiikassa kolmeen ryhmään: vahvasti velvoittaviin, heikosti velvoittaviin sekä sallittuihin oikeuslähteisiin. Vahvasti velvoittavina pidetään Suomessa lakia ja maantapaa.

en–fi-vastaavuus: exact

226

kansainväliset oikeuslähteet

en	international legal instruments
de	internationale Rechtsinstrumente
fr	instruments légaux internationaux
es	instrumentos legales internacionales

kahden tai useamman valtion kesken muodostetut lainsäädännöt, lain tulkintaperustelut, arvot ja arvostukset, joista oikeus muodostuu

en–fi-vastaavuus: exact

227

peruskirjat

korvaa termin/termit: perustamisasiakirjat

en	charters
de	Charten
fr	chartes
es	cartas

yhteisön tavoitteet ja toimintaperiaatteet määrittävät sopimukset, jotka eivät kuitenkaan välttämättä ole oikeudellisesti sitovia

Esimerkiksi Euroopan unionin perusoikeuskirja (Charter of Fundamental Rights of the European Union) on asiakirja, jossa määritellään Euroopan unionin tasolla pätevät perusoikeudet. Vaikka termi "charter" käännetään suomeksi useimmiten termillä "peruskirja" tai "perustamisasiakirja", on termi "International Charter for Conservation and Restoration of Monuments and Sites" kuitenkin käännetty termillä "julistus" (ns. Venetsian julistus).

en–fi-vastaavuus: exact

228

sopimukset

korvaa termin/termit: yleissopimukset

en	conventions
de	Konventionen
es	convenciones

osapuolia sitovat asiakirjat; se mitä on sovittu

Esimerkkinä Euroopan ihmisoikeussopimus (European Convention on Human Rights), johon ovat liittyneet useimmat Euroopan maat. Velvollisuus noudattaa ihmisoikeussopimuksen määräyksiä on niin viranomaisilla kuin tuomioistuimillakin.

en–fi-vastaavuus: exact

229

päätöslauselmat

en resolutions
de Resolutionen
fr résolutions
es resoluciones

kokouksissa hyväksytyt kannat tai yleislausunnot, jotka voivat olla suunnattuja organisaatioille, toimielimille tai valtioille

Esimerkkinä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat, joissa voidaan vaatia myös taloudellisia tai sotilaallisia pakotteita, sanktioita.

en–fi-vastaavuus: exact

230

valtiosopimukset

en treaties
de Staatsverträge
fr traités
es tratados

kahden tai useamman valtion tai kansainvälisen organisaation väliset sitovat asiakirjat

Valtiosopimukset ovat kansainvälisen oikeuden merkittävimpiä oikeuslähteitä. Suomessa päätöksen valtiosopimuksen solmimisesta tekee tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Suomen tekemät valtiosopimukset on saatettava erikseen valtiosisäisesti voimaan, jotta ne velvoittavat hallintoviranomaisia, tuomioistuimia ja yksittäisiä kansalaisia.

en–fi-vastaavuus: exact

231

Euroopan yhteisön lainsäädäntö

en European legal instruments
de Rechtsinstrumente der Europäischen Union
fr instruments légaux communautaires
es instrumentos legales europeos

Euroopan unionin toimivaltansa puitteissa antamat asetukset, direktiivit, päätökset tai muut säädökset

EU-oikeudella on pääsääntöisesti etusija kansalliseen lainsäädäntöön nähden. Se voi myös vaikuttaa kansallisen lainsäädännön tulkintaan ja soveltamiseen. Jäsenvaltioiden on noudatettava EU:ssa tehtävää säännöstöä eli EU:n lainsäädäntöä ja toimeenpantava se kansallisella tasolla.

en–fi-vastaavuus: exact

232

päätökset

en decisions
de Beschlüsse
fr décisions
es decisiones

Euroopan unionin komission tai parlamentin antamat, yksittäisiä tapauksia koskevat sitovat määräykset

en–fi-vastaavuus: exact

233

direktiivit

en directives
de Richtlinien
es directivas

Euroopan unionin toimielinten antamat jäsenvaltioita velvoittavat ohjeelliset säädökset

EU:ssa säädetyt direktiivit velvoittavat jäsenvaltioita muuttamaan oman kansallisen lainsäädäntönsä direktiivin mukaiseksi. Direktiivit mahdollistavat jäsenvaltioiden kuitenkin itse valita ne kansallisen lainsäädännön keinot, joilla direktiivit toteutetaan.

en–fi-vastaavuus: exact

234

asetukset

en regulations
de gesetzliche Vorschriften
fr règlements
es reglamentos

Euroopan unionin toimielinten antamat, sen jäsenvaltioita suoraan sitovat ja velvoittavat oikeussäännöksiä tai hallintomääräyksiä sisältävät säädökset

EU: n jäsenvaltioiden viranomaisten ja tuomioistuinten tulee soveltaa asetuksia sellaisenaan.

en–fi-vastaavuus: exact

235

suositukset

en recommendations
de Empfehlungen
fr recommandations
es recomendaciones

Euroopan unionin toimielinten antamat ohjeet tai lausunnot, jotka eivät ole sitovia

en–fi-vastaavuus: exact

236

kansalliset oikeuslähteet

en national legal instruments
de nationale Rechtsinstrumente
fr instruments légaux nationaux
es instrumentos legales nacionales

valtioiden sisäiset lainsäädännöt, lain tulkintaperustelut, arvot ja arvostukset, joista oikeus muodostuu

en–fi-vastaavuus: exact

237

asetukset

en decrees
de Dekrete
fr décrets
es reales decretos

oikeussäännöksiä tai hallintomääräyksiä sisältävät lakeja alemmat säädökset, jotka Suomessa antaa presidentti, valtioneuvosto tai ministeriö ilman eduskunnan myötävaikutusta

en–fi-vastaavuus: exact

238

kansalliset säädökset

en national regulations
de nationale Regelungen
fr règlements nationaux
es reglamentos nacionales

valtioiden sisällä julkista valtaa käyttävien toimielinten antamat velvoittavat tahdonilmaukset; Suomessa laki, asetus, määräys ja valtioneuvoston tai ministeriön päätös

Jos kansallinen säädös on ristiriidassa ylikansallisen säännöksen kanssa, kansallinen säädös on sivuutettava. Tällaisia ylikansallisia säännöksiä voivat olla Suomea sitovat EU-säännökset tai Suomessa lailla voimaan saatetut kansainväliset sopimukset.

en–fi-vastaavuus: exact

239

lait

en laws
de Gesetze
fr lois
es leyes

valtioissa voimassa olevat oikeussäännöskokonaisuudet; koko valtion lainsäädäntö ja oikeusjärjestys Suomalaista yhteiskuntaa ja sen toimintaa säätelevät perustuslaki ja tavalliset lait. Lait säätää vaalein valittu eduskunta.

en–fi-vastaavuus: exact

240

kaavoituslainsäädäntö

en planning laws
de Raumplanungsgesetze
fr code de l'urbanisme
es legislación urbanística

maankäyttöä ja rakentamista koskevat oikeussäännökset

en–fi-vastaavuus: exact

241

kulttuuriperintöä koskeva lainsäädäntö

en heritage legislation
de Heimatschutzgesetzgebung
fr code du patrimoine
es legislación específica del patrimonio

kulttuuriperinnön vaalimista ja suojelua koskevat oikeussäännökset

Suomessa kulttuuriperintöä koskevaan lainsäädäntöön kuuluvat muinaismuistolaki, laki rakennusperinnön suojelemisesta, laki Museovirastosta, maankäyttö- ja rakennuslain osat, kirkkolaki, laki ortodoksisesta kirkosta, kulttuuriesineiden maastavientilaki sekä em. lakien nojalla annetut asetukset.

en–fi-vastaavuus: translation

242

perintöoikeudet

en rights of succession
de Erbschaftsrecht
fr droit de succession
es derechos sobre las transmisiones patrimoniales

perimystä koskevat oikeussäännökset

en–fi-vastaavuus: exact

243

tekijänoikeus

en copyright
de Bild-Urheberrecht
fr droits de l'image
es derechos de imagen

lakisääteinen oikeus määrätä teoksen kappaleiden valmistamisesta ja saattamisesta yleisön saataviin sekä tulla tunnustetuksi teoksen tekijänä

en–fi-vastaavuus: exact

244

tekijänoikeus

en copyright
de Text-Urheberrecht
fr droits d'auteur
es derechos de autor

lakisääteinen oikeus määrätä teoksen kappaleiden valmistamisesta ja saattamisesta yleisön saataviin sekä tulla tunnustetuksi teoksen tekijänä

en–fi-vastaavuus: exact

245

henkinen omaisuus

en intellectual property
de geistiges Eigentum
fr propriété intellectuelle
es propiedad intelectual

luomistyön tuotteet teollisuuden, tieteen, kirjallisuuden ja taiteen aloilla; teokset joihin kohdistuu aineetonta omistusta ja oikeuksia

Esimerkkejä henkisestä omaisuudesta ovat kirjalliset, taiteelliset ja tieteelliset teokset, esitykset, äänitteet, radiolähetykset, keksinnöt, tieteelliset löydöt, hyödyllisyysmallit, tavaramerkit, kaupalliset nimet ja alkuperää osoittavat merkinnät.

Maaailman henkisen omaisuuden järjestö WIPO (World Intellectual Property Organisation) on Yhdistyneiden kansakuntien erityisjärjestö, johon kuuluu tällä hetkellä 183 jäsenvaltiota. WIPO hallinnoi 23 erillistä alan unionia. Suomi ratifioi WIPO:n perustavan yleissopimuksen vuonna 1970.

en–fi-vastaavuus: exact

246

immateriaalioikeudet

en intellectual property rights
de geistiges Eigentumsrecht
fr droits de la propriété intellectuelle
es derechos de propiedad intelectual

henkistä omaisuutta koskevien moraalisten ja taloudellisten oikeuksien muodostama kokonaisuus

Immateriaalioikeuksien tärkeimmät osa-alueet ovat tekijänoikeudet ja teollisoikeudet. Suomessa tekijänoikeuksia hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö ja teollisoikeuksia patentti- ja rekisterihallitus.

en–fi-vastaavuus: exact

247

määräykset

en orders
de Verordnungen
fr arrêtés
es órdenes

ministeriön tai muun valtion viranomaisen toimialallaan antama lakiin perustuva sitova velvoite

en–fi-vastaavuus: exact

248

kauppaoikeus

en code of commerce
de Handelsrecht
fr code du commerce
es legislación mercantil

liiketoimintaa ja kaupankäyntiä koskevat oikeussäännökset

Kauppaoikeus on siviilioikeuden ala, jonka keskeisimpiä alueita ovat yhteisöoikeus, kuluttajaoikeus, kansainvälistä kaupankäyntiä koskevat säännöt (UNIDROIT, CISG) sekä markkinaoikeus. Nykyisin kauppaoikeuteen luetaan vakiintuneesti myös aineettomia oikeuksia käsittelevä immateriaalioikeus.

en–fi-vastaavuus: exact

249

julkisten hankintojen sääntely

en public works contract regulations
de Vergabevorschriften
fr code des marchés publics
es Ley de Contratos de las Administraciones Públicas

julkisorganisaatioiden oman organisaationsa ulkopuolelta tekemiä hankintoja koskevat oikeussäädökset

Suomessa näihin oikeussäädöksiin kuuluu hankintalaki. EU:n komissio valmisteli julkisia hankintoja koskevan hankintadirektiivin vuonna 2004. Suomessa hankintadirektiivin mukainen hankintalaki (30.3.2007/348) tuli voimaan 2007.

en–fi-vastaavuus: translation

250

maankäytön suunnittelujärjestelmä

en planning system
de Raumordnung
fr Outils d'aménagement
es sistema de ordenación

maankäyttö- ja rakennuslain mukainen määrätarkoituksiin varattujen alueiden ja yhteiskunnan toimintojen suunnitelmallinen sijoittaminen ja niiden välisten yhteyksien luominen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja kaavoituksen avulla

Suomessa on kolmiportainen kaavajärjestelmä, jonka tasot ovat maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Valtioneuvoston vuonna 2000 hyväksymät ja vuonna 2008 tarkistettavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sisältävät kuusi tavoitekokonaisuutta, jotka jakautuvat yleis- ja erityistavoitteisiin.

en–fi-vastaavuus: exact

251

aluesuunnittelu

en town and country planning
de Raumordnungspolitik
fr politique d'aménagement du territoire
es ordenación

maa- ja vesialueiden käytön, palvelujen yms. suunnittelu maakuntien ja valtakunnan tasolla

Suomessa keskeiset aluesuunnittelun lähtökohdat ovat maakuntasuunnitelmat ja -ohjelmat sekä koko maan kaavoitusta ohjaavat ympäristöministeriön laatimat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, joissa otetaan huomioon kansainvälisten sopimusten ja EU-direktiivien asettamat velvoitteet.

en–fi-vastaavuus: exact

252

maakuntasuunnittelu

en country planning
de Raumplanung
fr aménagement foncier
es ordenación del territorio

maakunnan alueen yleispiirteinen suunnittelu ja kehityksen tavoitteiden määrittely

Maakuntasuunnittelua toteuttavia suunnitteluasiakirjoja ovat maakuntasuunnitelma, maakuntaohjelma ja maakuntakaava.

en–fi-vastaavuus: inexact

253

maakuntaohjelmat

en development plans
de Richtpläne
fr plans d'aménagement du territoire
es planes de ordenación del territorio

maakuntasuunnitelmien tavoitteista ja strategioista johdetut keskipitkän aikavälin toimintasuunnitelmat, joilla suunnataan ja sovitetaan yhteen lähivuosien alueellista kehittämistyötä

Suomessa maakuntaohjelman kauden pituus vastaa kunnallisvaltuuston toimikautta.

en–fi-vastaavuus: inexact

254

maakuntakaavoitus

en regional planning
de Regionalplanung
fr aménagement régional
es planificación regional

maakuntasuunnitelman tavoitteista ja strategioista johdettu alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteiden yleispiirteinen suunnittelu maakunnassa

Maakuntakaavassa otetaan huomioon valtakunnalliset ja maakunnalliset tavoitteet sekä sovitaan yhteen useamman kuin yhden kunnan alueidenkäytön tarpeet. Maakuntakaavan laatii maakunnan liitto ja sen vahvistaa ympäristöministeriö.

en–fi-vastaavuus: inexact

255

ympäristöpolitiikka

en environmental policy
de Umweltpolitik
fr politique en faveur de l'environnement
es política medioambiental

valtion tai instituutioiden yhteiskuntapoliittinen toimintalinja ja siitä johdetut menettelytavat ympäristöasioissa

en–fi-vastaavuus: exact

256

riskienhallinta

en risk prevention
de Risikoprävention
fr prévention des risques
es prevención de riesgos

uhkien ja vaarojen järjestelmällinen kartoittaminen ja ehkäisy, epäedullisiin tapahtumiin varautuminen

en–fi-vastaavuus: exact

257

suunnittelun ohjaus

korvaa termin/termit: suunnittelun valvonta

en planning control
de Raumplanung
fr gestion de l'aménagement
es gestión del planeamiento

ympäristöhallinnon kuntien ja maakuntien kaavoitusta koskeva ohjaus, jonka tarkoituksena on varmistaa, että kaavoituksessa toteutetaan lainsäädännössä määritellyjä tavoitteita ja sisältövaatimuksia

Kaavoituksen ohjausvälineiden kehittäminen kuuluu Suomessa ympäristöministeriölle. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ohjaavat ja valvovat kuntien kaavoitusta ja neuvovat maankäytön suunnitteluun liittyvissä kysymyksissä.

en–fi-vastaavuus: exact

258

suunnittelun monitorointi

korvaa termin/termit: suunnittelun seuranta

en monitoring
de Monitoring
fr inspection
es seguimiento

ympäristöhallinnon toteuttama maankäytön suunnittelun valtakunnallista tilannetta ja muutoksia koskevien tietojen kerääminen

Suomessa on käytössä valtion ympäristöhallinnon kehittämät kaavoituksen seurannan tietojärjestelmä sekä asemakaavan seurantalomake, jotka helpottavat tietojen keräämistä ja välittämistä.

en–fi-vastaavuus: exact

259

suunnitteluluvat

en planning licences
de Baugenehmigungen
fr autorisations de travaux
es licencias urbanísticas

rakentamiseen ja rakentamiseen verrattavissa oleviin korjaus- ja muutostöihin tarvittavat kuntien rakennusvalvontaviranomaisten myöntämät luvat

Termi liittyy Ison-Britannian valvontajärjestelmään, eikä ole käytössä Suomessa. Suomen maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ei tarvita erillisiä rakentamisen suunnittelua ja toteuttamista koskevia lupia (vrt. planning license, building license). Suunnittelutarveharkinta ei vastaa tätä käsitettä.

en–fi-vastaavuus: translation

260

rakennusluvut

en building licences
de Baubewilligung
fr permis de construire
es licencias de obras

rakentamiseen ja rakentamiseen verrattavissa oleviin korjaus- ja muutostöihin tarvittavat kuntien rakennusvalvontaviranomaisten myöntämät luvat

Suomen maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ei tarvita erillisiä rakentamisen suunnittelua ja toteuttamista koskevia lupia (vrt. planning license, building license).

en–fi-vastaavuus: inexact

261

purkuluvat

korvaa termin/termit: purkamisluvut

en	demolition licences
de	Abbruchbewilligung
fr	permis de démolir
es	licencias de demolición

rakennusten tai niiden osien purkamiseen tarvittavat rakennusvalvontaviranomaisen myöntämät luvat

Suomessa purkulupa voi sisältyä rakennuslupaan. Purkulupaa ei myöskään tarvita, jos kyseessä on talousrakennus tai muu siihen verrattava vähäinen rakennus, jota ei ole pidettävä historiallisesti merkittävänä tai rakennustaiteellisesti arvokkaana.

en–fi-vastaavuus: exact

262

rakentamismääräykset

en	building regulations
de	Bauvorschriften
fr	prescriptions techniques
es	prescripciones técnicas

ministeriön, muun valtion viranomaisen tai kunnallisen viranomaisen antamat maankäyttö- ja rakennuslakia täydentävät oikeussäännökset

Rakentamista koskevat tekniset määräykset ja ohjeet julkaistaan ympäristöministeriön ylläpitämässä Suomen rakentamismääräyskokoelmassa (RakMk).

en–fi-vastaavuus: exact

263

julkinen nähtävilläoloaika

en	public consultation period
de	öffentliche Auflagefrist
fr	période d'enquête publique
es	periodo de información pública

lakisääteinen ajanjakso, jonka aikana kaavaehdotuksen tulee olla avoimesti ja yleisesti kenen tahansa saatavilla

Kaavan merkityksen mukaan nähtävilläoloaika on joko 14 tai 30 vuorokautta.

en–fi-vastaavuus: exact

264

rakennuslupahakemukset

en	planning applications
de	Baueingabe
fr	demandes de permis de construire
es	solicitud de licencia urbanística

rakentamiseen ryhtyvien (luonnollisten tai oikeushenkilöiden) hakemukset rakentamista tai rakentamiseen verrattavia korjaus- ja muutostöitä varten sekä niihin kuuluvat asiakirjaliitteet

Rakennuslupahakemus osoitetaan Suomessa kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle.

en–fi-vastaavuus: exact

265

aloitusoikeudet

en	preliminary permits
de	Bauvorgenehmigung
fr	autorisations préalables
es	autorización previa

rakennusvalvontaviranomaisen myöntämät luvat rakennustöiden aloittamiseen ennen rakennuslupapäätöksen lainvoimaisuutta

Suomessa rakennuslupapäätöksen antamisen jälkeen seuraa 2 viikon valitusaika, jolloin rakentamista ei saa aloittaa, ellei ole hakenut maksullista aloitusoikeutta rakennusluvan yhteydessä.

en–fi-vastaavuus: exact

266

rakennustöiden keskeyttäminen

en	suspension of works
de	Baustopp
fr	suspension des travaux
es	suspensión de obras

rakennustyön seisauttaminen rakennusvalvonta- tai muun viranomaisen päätöksellä

en–fi-vastaavuus: exact

267

julkinen nähtävilläolo

en	public consultations
de	öffentliche Auflage
fr	enquêtes publiques
es	consulta pública

kaavaehdotuksen saattaminen avoimesti ja yleisesti saataville ja kenen tahansa katsottavaksi, jotta kansalaiset voivat ilmaista mielipiteensä ja esittää muistutuksensa asiassa

Suomen maankäyttö- ja rakennuslain mukaan nähtävillä asettamisesta on myös tiedotettava kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Kaavan valmistelun aikana kaava asetetaan nähtävillä sekä luonnosvaiheessa, jolloin siitä voi esittää mielipiteensä, että ehdotusvaiheessa, jolloin siitä voi esittää muistutuksen. Termillä julkinen nähtävilläolo tarkoitetaan erityisesti ehdotusvaiheen lakisääteistä nähtävilläoloa, johon liittyy nähtävilläoloaika.

268

poikkeamismenettelyt

en	special work authorizations
de	Ausnahmebewilligungen
fr	autorisations spéciales de travaux
es	licencias de obras especiales

menettelytavat maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyistä tai sen nojalla annetuista säännöksistä, määräyksistä, kielloista ja muista rajoituksista poikkeavan rakentamisen toteuttamiseksi

Mikäli rakentaminen vaatii poikkeamisluvan, tulee se hakea ennen rakennuslupaa. Poikkeamispäätökset tekee ja poikkeamisluvan myöntää Suomessa rakennusvalvontaviranomainen.

en–fi-vastaavuus: exact

269

rakennuskiellot

en work prohibitions
de Bauverbot
fr interdictions de travaux
es prohibición de obras

maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat määräykset, joilla estetään rakentaminen tietyllä alueella Suomessa kunta voi määrätä rakennuskiellon esimerkiksi alueelle, jolle yleis- tai asemakaavan laatiminen tai muuttaminen on vireillä. Rakennuskielto voi olla myös voimassa olevan yleis- tai asemakaavan määräykseen perustuva tai erikseen alueelle päätetty.
en–fi-vastaavuus: exact

270

kaupunkisuunnittelu

en town planning
de Ortsplanung
fr urbanisme
es ordenación urbana

kaupunkialueiden maankäytön, toimintojen sijoittumisen ja liikenteen suunnitteleminen
Kaupunkisuunnittelu toteutetaan Suomessa useimmiten asemakaavoituksella.
en–fi-vastaavuus: exact

271

kulttuuriperintöä koskevat lausunnot

en conservation area statements
de Denkmalschutzprogramm
fr plans de sauvegarde et de mise en valeur
es planes especiales de protección

määrätyn alueen kulttuuriperinnön suojelua, hoitoa tai selvitystarvetta määrittelevät viranomaisten kannanotot
Suomessa muinaismuistolain suojelemien muinaisjäännösten, rakennusten ja ympäristöjen säilyminen voidaan turvata kaavoituksella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti sekä suojele-malla rakennuksia muilla laeilla ja asetuksilla. Kaavaa laadittaessa kulttuuriympäristöviran-omaiset saattavat edellyttää alueen historian, kulttuuriperinnön ja ympäristön ominaispiirteiden selvittämistä inventoinnein.
en–fi-vastaavuus: translation

272

maankäyttösuunnitelmat

en land use plans
de Nutzungspläne
fr plan local d'urbanisme

varsinaisen kaavan lisäksi tehtävät erilliset suunnitelmat koskien maankäyttöä sekä toimintojen ja liikenteen sijoittumista paikallisilla tasoilla
Suomessa ei maankäyttösuunnitelmissa tässä merkityksessä ole kaavojen oikeusvaikutuksia, mutta maankäyttösuunnitelmaa käytetään myös yleisnimenä kaikille kaavamodoille. Yhteydestä riippuen termiä "land use plan" voi Suomessa vastata termi "maankäyttösuunnitelma" tai "asemakaava". Asemakaava on yksityiskohtainen suunnitelma, joka koskee maankäyttöä, rakennusten, toimintojen ja liikenteen sijoittumista paikallisella tasolla.
en–fi-vastaavuus: inexact

273

kaavamääräykset

en	notified plans
de	Denkmalschutzprogramm
fr	plans de sauvegarde et de mise en valeur
es	planes directores

kaavamerkintää tarkentavat tekstit, jotka ohjaavat kaava-alueen rakentamista ja käyttöä

Suomessa kaavaan voidaan liittää erityisiä suojelumerkintöjä määräyksineen, jotka suojelevat rakennuksia rakennussuojelulain tapaan. Osa kaavamerkinnöistä tai –määräyksistä voi olla ohjeellisia. Ohjeellisesta määräyksestä voidaan poiketa ilman kaavamuutosta tai poikkeamislupaa. Yleiskaavoissa ei välttämättä tarvitse olla lainkaan sitovia määräyksiä, jolloin koko kaava on ohjeellinen.

en–fi-vastaavuus: inexact

274

kulttuuriperinnön vaaliminen

en	heritage management
de	Kulturerbemanagement
fr	gestion du patrimoine
es	gestión del patrimonio

kulttuuriperinnön suojelusta ja hoidosta vastaavien julkisoikeudellisten yhteisöjen lakisääteinen toiminta tehtäviensä ja tarkoitustensa täyttämiseksi; tätä varten luotu virkakoneisto ja näissä tehtävissä toimivat viranomaiset

en–fi-vastaavuus: inexact

275

toimivalta

en	competences
de	Kompetenzen
fr	compétences
es	competencias

julkisyhteisön toimielimen tai viranomaisen oikeudellinen päätösvalta määräasioissa

en–fi-vastaavuus: exact

276

toimivaltatasot

en	levels of competence
de	Kompetenzenstufe
fr	niveaux de compétence
es	niveles de competencia

hallinnon alueelliset, asialliset tai asteelliset tasot, joilla toimivaltaa käytetään

Alueellinen toimivalta tarkoittaa oikeutta käyttää julkista valtaa tietyllä maantieteellisellä alueella. Asiallinen toimivalta tarkoittaa käsiteltäväksi määrättyjä asioita. Asteellinen toimivalta on kyseessä silloin, kun viranomaisella on alueellinen ja asiallinen toimivalta yhtä aikaa samassa asiassa ja viranomaiset ovat hierarkkisessa suhteessa toisiinsa.

Toimivaltatasoja ovat valtakunnallinen, maakunnallinen ja paikallinen taso.

en–fi-vastaavuus: exact

277

toimivaltaiset viranomaiset

en competent authorities
de Fachbehörden
fr autorités compétentes
es autoridades competentes

omalla toimialallaan säädöksiin perustuvaa valtaa käyttävät ja lainsäädännössä määritellyjä tehtäviä hoitavat julkisyhteisön toimielimet tai toimijat

Viranomaisia ovat esimerkiksi rakennussuojeluviranomaiset ja rakennustarkastajat.

en–fi-vastaavuus: exact

278

alueellinen toimivalta

en geographical areas of responsibility
de Zuständigkeitsbereiche
fr compétences territoriales
es competencias territoriales

julkisyhteisön toimielimen tai viranomaisen oikeudellinen päätösvalta tietyllä maantieteellisellä alueella

Suomessa alueellista toimivaltaa käyttävät esim. 15 elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusta (ELY-keskukset) sekä 22 maakuntamuseota omilla vastuualueillaan.

en–fi-vastaavuus: inexact

279

toimivallan siirto

en delegation of power
de Delegierung
fr délégations de compétence
es delegación de competencias

julkisyhteisön toimielimen tai viranomaisen oikeudellisen päätösvallan delegointi edelleen toiselle toimielimelle tai alaiselleen viranhaltijalle

en–fi-vastaavuus: exact

280

tarjouskilpailut

korvaa termin/termit: tarjouskilpailumenettelyt

en tender procedures
de Ausschreibungsverfahren
fr procédures d'appel d'offres
es procedimiento de oferta pública

hankintalain mukaiset menettelyt, joissa julkisorganisaatioiden hankinnat ja organisaation ulkopuolella teetetävät urakat kilpailutetaan hinta- ja laatukriteerien perusteella

en–fi-vastaavuus: exact

281

tarjoukset

en tenders
de Angebote
fr offres
es oferta

sopimukseen tähtäävät tavallisesti kirjalliset ehdotukset, jotka sitovat tekijäänsä

en–fi-vastaavuus: exact

282

avoimet tarjouskilpailut

korvaa termin/termit: avoimet menettelyt

en open tenders
de öffentliche Ausschreibung
fr appels d'offres ouverts
es concurso público

hankintamenettelyt, joissa hankintayksiköt käynnistävät hankinnan julkaisemalla hankintailmoituksen ja joissa kaikilla halukkailla toimittajilla on oikeus saada tarjouspyyntöasiakirjat sekä tehdä tarjous
en–fi-vastaavuus: exact

283

neuvottelumenettelyt

en closed tenders
de freihändige Vergabe
fr marchés négociés
es procedimiento negociado

hankintamenettelyt, joissa hankintayksiköt valitsevat julkisten hankintailmoitusten perusteella osallistumishakemuksensa lähettäneiden toimittajien joukosta ne, joiden kanssa ne neuvottelevat hankintasopimuksen ehdoista

Neuvottelumenettelyn käyttö edellyttää aina hankintalaissa olevaa perustetta sen käytölle. Neuvottelumenettelyä voidaan soveltaa mm. palveluhankinnoissa, jos sopimuserittelyitä ei voida laatia niin tarkasti, että paras tarjous voitaisiin valita avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä (erityisesti asiantuntija- ja henkiset palvelut).

en–fi-vastaavuus: exact

284

rajoitetut tarjouskilpailut

korvaa termin/termit: rajoitetut menettelyt

en limited tenders
de beschränkte Ausschreibung
fr appels d'offres restreints
es concurso restringido

valitulle joukolle esitetyt pyynnöt tarjouksen antamisesta
en–fi-vastaavuus: exact

285

tarjouspyynnöt

en invitation to tender
de Ausschreibung
fr appels d'offres
es licitación

hankintailmoituksia täydentävät asiakirjat, joissa toimittajia pyydetään esittämään kirjallisesti ja määräaikaan mennessä hintatarjouksensa asiakirjassa määritetystä hankinnasta

Tarjouspyyntö laaditaan lähes poikkeuksetta kirjallisena. Siitä tulee käydä yksiselitteisesti ilmi hankinnan sisältö, laatu, laajuus, ehdot sekä hankintamenettelyn sisältö ja vaiheet.

en–fi-vastaavuus: exact

286

tarjousten käsittely

en evaluation of tenders
de Angebotsprüfung
fr examen des candidatures
es evaluación de ofertas

tarjouksien tekemiselle varatun määräajan umpeuduttua tapahtuva saapuneiden tarjousten suljettu käsitteleminen, jonka yhteydessä tarjoukset todetaan, varmistetaan tarjoajien soveltuvuus sekä tarjouksien tarjouspyynnön mukaisuus, tehdään vertailu ja todetaan tarjouskilpailun voittaja

en–fi-vastaavuus: exact

287

suojelu

en protection
de Denkmalschutz
es protección

kulttuuriperinnön säilymisen mahdollistavat tai takaavat menettelytavat ja toimenpiteet

en–fi-vastaavuus: exact

288

suojeltava kulttuuriomaisuus

en protected property
de Schutzobjekte
fr biens protégés
es bienes protegidos

historiallisesti, taiteellisesti, tieteellisesti tai tekniikan kannalta arvokas omaisuus, johon lainsäädännön perusteella kohdistuu tai tulisi kohdistaa suojelutoimenpiteitä

en–fi-vastaavuus: inexact

289

suojeluluokat

en levels of protection
de Schutzgrad
fr niveaux de protection
es niveles de protección

suojelumerkintöjen tasot, kaavoissa esimerkiksi suojeltuja rakennuksia tai rakennusryhmiä koskevat sr-1, sr-2 ja sr-3

en–fi-vastaavuus: translation

290

hiljainen suojelu

korvaa termin/termit: passiivinen suojelu

en implicit protection
de allgemein anerkannter Schutz
fr protection implicite
es protección implícita

suojelun toteutuminen ilman varsinaista suojelupäätöstä tai viranomaisten toimintaa

Hiljaista suojelua ovat esim. ympäristön säilyttämiseen tähtäävä kaavoitus tai metsien suojelu antamalla niiden kasvaa ja kehittyä itsekseen.

en–fi-vastaavuus: translation

291

osittainen suojelu

en partial protection
de partieller Schutz
fr protection partielle
es protección parcial

arvokkaan kulttuuriperintökohteen tai kulttuuriympäristön osan suojelu

en–fi-vastaavuus: exact

292

rakennussuojelu

en listing of buildings
de Einschreibung
fr inscription
es incoación

erityisiä rakennushistoriallisia, historiallisia, esteettisiä ja/tai maisemallisia arvoja omaavien rakennusten säilymiseen tähtäävät menettelytavat ja toimenpiteet

Termi "listing of buildings" liittyy Ison-Britannian järjestelmään, jossa listattu rakennus on myös suojeltu. Suomessa arvokkaiden rakennusten listaus tai luettelointi esim. rakennusperinnön inventointien yhteydessä ei tarkoita sitä, että rakennukset olisivat automaattisesti suojeltuja. Suomessa rakennussuojelua toteutetaan asemakaavan suojelumääräyksillä sekä erityislakien ja viranomaispäätösten nojalla.

en–fi-vastaavuus: inexact

293

rakennussuojelu

en listing of buildings
de Unterschutzstellung
fr classement
es inscripción

erityisiä rakennushistoriallisia, historiallisia, esteettisiä ja/tai maisemallisia arvoja omaavien rakennusten säilymiseen tähtäävät menettelytavat ja toimenpiteet

Termi "listing of buildings" liittyy Ison-Britannian järjestelmään, jossa listattu rakennus on myös suojeltu. Suomessa arvokkaiden rakennusten listaus tai luettelointi esim. rakennusperinnön inventointien yhteydessä ei tarkoita sitä, että rakennukset olisivat automaattisesti suojeltuja. Suomessa rakennussuojelua toteutetaan asemakaavan suojelumääräyksillä sekä erityislakien ja viranomaispäätösten nojalla.

en–fi-vastaavuus: inexact

294

kaavasuojelu

en local protection
de kommunaler Schutz
fr protection locale
es protección municipal

kuntien asemakaavojen avulla toteuttama suojelu

en–fi-vastaavuus: inexact

295

väliaikainen suojelu

en provisional listing
de vorläufiger Schutz
fr protection temporaire
es Incoación

kaavan ehdolliseen suojelumerkintään perustuva suojelu

Väliaikainen suojelu voi tarkoittaa esimerkiksi rakennuksen suojelua siihen asti, kun sen paikalle suunniteltu uudisrakennus saa rakennusluvan, tai vaarantamiskieltoa.

en–fi-vastaavuus: inexact

296

suojelumääräykset

en special state protection
de spezielle Schutzregeln
fr régimes de protection particuliers
es regímenes especiales de protección

suojelupäätöksiin liittyvät kohteen hoitoa ja ylläpitoa määrittävät ohjeet ja säännöt

en–fi-vastaavuus: inexact

297

lakisääteinen suojelu

en statutory protection
de rechtlicher Schutzstatus
fr protection légale
es protección jurídica

kulttuuriomaisuuden suojelu maankäyttö- ja rakennuslain, rakennusperintölain, kirkkolain, ortodoksisen kirkkolain, muinaismuistolain tai kulttuuriesineiden maastavientiä koskevien kansainvälisten säädösten nojalla

en–fi-vastaavuus: exact

298

totaalisuojelu

en total protection
de integraler Schutz
fr protection totale
es protección integral

kohteen suojelu kokonaisuudessaan

en–fi-vastaavuus: translation

299

suojelumenettelyt

en protection process
de Schutzverfahren
fr procédures de protection
es procedimiento de declaración

kulttuuriperintökohteen suojeluun johtavat hallinnolliset toimet

en–fi-vastaavuus: exact

300

valitusmenettelyt

en appeal procedures
de Rekursverfahren
fr procédures d'appel
es recursos de apelación

menettelytavat, joissa luonnolliset tai juridiset henkilöt voivat valittaa päätöksistä tai tuomioista
en–fi-vastaavuus: exact

301

suojeluesitykset

en applications for protection
de Schutzbegehren
fr demandes de protection
es solicitud de protección

esitykset kohteen saattamisesta suojeltavaksi rakennusperinnön suojelusta annetun lain perusteella
en–fi-vastaavuus: exact

302

kulttuurisen arvon toteaminen

en declaration of cultural interest
de Erklärung des Schutzinteresses
fr déclaration d'intérêt culturel
es declaración de interés cultural

kulttuuriomaisuuden merkittävyyden arviointi sekä suojelutarpeen määrittely ja ilmaiseminen
en–fi-vastaavuus: translation

303

suojeluohjelmat

en protection proposals
de Antrag auf Unterschutzstellung
fr propositions de protection
es propuesta de protección

toimintasuunnitelmat, joissa esitetään paikkojen, rakennusten, monumenttien tai muiden kohteiden saattamista suojelun piiriin
en–fi-vastaavuus: inexact

304

suojelun purkaminen

en delisting
de Aufhebung der Unterschutzstellung
fr annulations de la protection
es exclusión

kohteen suojelusta luopuminen

Kohteen suojelusta voidaan luopua esimerkiksi kohteen tuhoutumisen vuoksi.

en–fi-vastaavuus: inexact

305

suojelun laajentamiset

en extensions of protection
de Erweiterung des Schutzes
fr extensions de la protection
es ampliación de la protección

suojeltujen rakennusten, rakenteiden tai paikkojen alojen laajentaminen tai suojelumääräysten tarkentaminen

en–fi-vastaavuus: exact

306

kiireellinen suojelutoimenpide

en	spotlisting
de	dringliche Schutzmassnahmen
fr	classement d'office
es	declaración de urgencia

menettely, jossa alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) antaa vaarantamiskiellon, jos kohteen säilyminen on uhattuna

en–fi-vastaavuus: inexact

307

suojelupäätös

en	preservation order
de	Schutzverfügung
fr	ordre de préservation
es	decreto de declaración

lainvoimainen päätös, jolla kohde suojellaan ja joka sisältää suojelumääräykset

Suomessa suojelupäätöksiä antavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, ja ne vahvistaa ympäristöministeriö. Kuntien kaavapäätökset, joihin sisältyy suojelumerkintä ja -määräys voidaan määritellä myös suojelupäätöksiksi suomalaisessa järjestelmässä.

en–fi-vastaavuus: exact

308

maisemansuojelu

en	landscape protection
de	Landschaftsschutz
fr	protection du paysage
es	protección del paisaje

luonnonpiirteistä ja ihmisen luomista elementeistä koostuvan maiseman kulttuuri- ja luonnonarvojen turvaaminen maisema-alueita, luonnonsuojelualueita, kansallispuistoja ja kansallisia kaupunkipuistoja perustamalla

Maiseman arvojen käytännön vaalimista kutsutaan maisemanhoidoksi. Kansainvälisellä tasolla maisemanhoidon tavoitteet on määritelty Eurooppalaisessa maisemayleissopimuksessa, joka on Suomessa ollut voimassa vuodesta 2006.

en–fi-vastaavuus: exact

309

rannikoiden suojelu

en	coastal protection
de	Küstenschutz
fr	protection du littoral
es	protección de costas

luonnonpiirteistä ja ihmisen luomista elementeistä koostuvan rannikkomaiseman kulttuuri- ja luonnonarvojen turvaaminen

YK:n ympäristö- ja kehityskokouksessa (UNCED) Brasiliassa vuonna 1992 hyväksyttiin ympäristöä ja kehitystä koskeva toimintaohjelma, johon kuuluu mm. meri- ja rannikkoalueiden suojelu.

en–fi-vastaavuus: exact

310

vuoristoalueiden suojelu

en protection of mountains
de Schutz der Berge
fr protection de la montagne
es protección de las montañas

luonnonpiirteistä ja ihmisten luomista elementeistä koostuvien vuoristomaisemien kulttuuri- ja luonnonarvojen turvaaminen

YK:n ympäristö- ja kehityskokouksessa (UNCED) Brasiliassa vuonna 1992 hyväksyttiin ympäristöä ja kehitystä koskeva toimintaohjelma, johon kuuluu mm. vuoristoalueiden suojelu. Suomessa ei ole vuoristoalueita.

en–fi-vastaavuus: exact

311

suojeltujen rakennusten seuranta

en listed building control
de Denkmalinspektion
fr inspection des monuments historiques
es control de los edificios protegidos

laeilla ja asetuksilla suojeltujen rakennusten tarkkailu ja suojelun toteutumisen valvonta

Laeilla suojeltuja rakennuksia on Suomessa pari tuhatta: rakennussuojelulailla noin 250, kirkkolaille arviolta 800, asetuksella valtion omistamista rakennuksista noin 800 rakennusta ja 200 aluetta. Niiden suojelua valvoo Museovirasto.

en–fi-vastaavuus: translation

312

poikkeaminen suojelumääräyksistä

korvaa termin/termit: erikoislupa

en listed building consent
de Sonderbewilligung
fr autorisation spéciale de travaux
es autorización de intervención

suojelumääräysten tulkintaa edellyttävälle rakennustoimille myönnettävä lupa, restaurointia koskeva lausunto

en–fi-vastaavuus: inexact

313

suojelumääräykset

en protection constraints
de Dienstbarkeiten
fr contraintes de la protection
es restricciones de la protección

suojelupäätökseen sisältyvät määräykset, jotka määrittelevät tarvittaessa rakennusosan tarkkuudella, mitä toimenpiteitä kohteessa voi tehdä

en–fi-vastaavuus: exact

314

kunnossapitovelvoitteet

en repairs notices
de Unterhaltspflicht
fr obligations de travaux
es obligación de realizar obras

omistajien velvollisuudet pitää kohteet kunnossa

Suomessa rakennusperinnön suojelusta annetun lain sekä maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojelluissa kohteissa kunnossapitovelvoite on omistajalla, varmistus on kunnalla.

en–fi-vastaavuus: exact

315

rangaistusmääräys

en enforcement legislation
de Strafbestimmungen
fr mesures répressives
es normas de obligado cumplimiento

syyttäjävirston vähäisissä rikoksissa antama lopullinen ratkaisu, joka vahvistaa poliisin esittämän rangaistusvaatimuksen (sakon), ellei sitä ole määräajassa vastustettu

Suomessa rangaistusmääräysmenettelyssä voidaan määrätä sakkorangaistus ja enintään 1000 euron suuruinen menettämisseuraamus rikkomuksesta, josta tapaukseen sovellettavassa rangaistussäännöksessä ei ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai enintään kuusi kuukautta vankeutta, sekä laillisesti vahvistetun uhkasakkokiellon rikkomisesta.

en–fi-vastaavuus: inexact

316

maksukehotus

en enforcement notice
de Mahnung
fr mise en demeure
es notificación

velkojan maksajalle lähettämä erääntynyttä saatavaa koskeva huomautus

en–fi-vastaavuus: exact

317

hallinnolliset seuraamukset

korvaa termin/termit: hallinnolliset sanktiot

en administrative sanctions
de Administrativmassnahmen
fr sanctions administratives
es sanciones administrativas

hallinnollisessa järjestyksessä määrättävät rangaistusluonteiset seuraamukset virheellisestä tai lainvastaisesta menettelystä

Suomessa hallinnollisia seuraamuksia ovat esimerkiksi rangaistus- ja seuraamusmaksut sekä rangaistusluonteinen maksunkorotus.

en–fi-vastaavuus: exact

318

rikosoikeudelliset seuraamukset

korvaa termin/termit: rikosoikeudelliset sanktiot

en legal penalties
de strafrechtliche Sanktionen
fr sanctions pénales
es sanciones penales

viranomaisten asettamat lakisääteiset rangaistukset, turvaamistoimenpiteet tai vahingonkorvaukset, jotka tuomitaan tekijöille seurauksena lain rikkomisesta

en–fi-vastaavuus: exact

319

sakot

en fines
de Bussgelder
fr amendes
es multas

varallisuuteen kohdistuvat rangaistukset, jotka merkitsevät määräsunnan menettämistä valtiolle

en–fi-vastaavuus: exact

320

arkeologisen kulttuuriperinnön suojelu

en protection of archaeological heritage
de Schutz des archäologischen Erbes
fr protection du patrimoine archéologique
es protección del patrimonio arqueológico

esihistoriallisten ja historiallisen ajan muinaisjäännösten säilymisen mahdollistavat tai takaavat menettelytavat ja toimenpiteet

Suomessa arkeologinen kulttuuriperintö on suojeltu muinaismuistolain (295/1963) nojalla.

en–fi-vastaavuus: exact

321

tutkimusluvut

en excavation permits
de Grabungserlaubnis
fr autorisations de fouilles
es permisos de actividades arqueológicas

Museoviraston myöntämät luvat kajoaviin arkeologisiin tutkimuksiin tunnetuilla kiinteillä muinaisjäännöksillä

Suomessa muinaismuistolain 11 §: n mukaiset kajoamisluvut myöntää ELY-keskus.

en–fi-vastaavuus: exact

322

arkeologisten tutkimusten valvonta

en excavation controls
de Grabungsgesetz
fr surveillance des fouilles
es control de las excavaciones

muinaisjäännösten kajoavia tutkimuksia säätelevän muinaismuistolain sekä arkeologisia kenttätöitä koskevien laatuvaatimusten toteutumisen seuranta

en–fi-vastaavuus: exact

323

kiinteiden kohteiden suojelu

en protection of immovable objects
de Schutz unbeweglicher Kulturgüter
fr protection de biens immobiliers
es protección de bienes inmuebles

rakennusten ja kiinteiden muinaisjäännösten suojelu maankäyttö- ja rakennuslain, rakennusperintölain, kirkkolain, ortodoksisen kirkkolain ja muinaismuistolain nojalla

en–fi-vastaavuus: translation

324

suojeltavat alueet

en protected areas
de Schutzzonen
fr espaces protégés
es áreas protegidas

alueet, joihin lainsäädännön perusteella kohdistuu tai tulisi kohdistaa suojelutoimenpiteitä

Esimerkki suojeltavasta alueesta on inventoinnin tai muun päätöksenteon pohjana käytetyn selvityksen yhteydessä arvokkaaksi todettu alue, jonka merkitys on kirjattu ja julkistettu.

en–fi-vastaavuus: exact

325

suojelualueet

en conservation areas
de Denkmalschutzzonen
fr secteurs sauvegardés
es zonas de respeto

kaavamerkinnöillä osoitettavat, maankäyttö- ja rakennuslailla tai erityislailla suojellut alueet

Suomessa suojelualue käsittää muinaismuistolain mukaan kaksi metriä kiinteän muinaisjään-
nöksen näkyvissä olevista ulkoreunoista (ns. suoja-alue). Kun suojelun kohteena on rakennus-
ryhmä, määritellään suojelualue kaavaan liitettävälle kartalle. Rakennusryhmään voi kuulua
esim. puistoa tai puutarhaa. Kirkkolain mukaan myös kirkkopiha on suojeltu.

en–fi-vastaavuus: exact

326

suoja-alueet

korvaa termin/termit: suojavyöhykkeet

en contiguous zones
de Umgebungszone
fr abords
es zonas de respeto

suojelukohteita ympärivät, kohteiden arvon, merkityksen ja säilymisen kannalta oleelliset alueet
(näkyvä-, valuma- tai muut kohteisiin liittyvät alueet)

Suomen muinaismuistolain (295/1963) mukaan kiinteään muinaisjäännöksen kuuluu sellainen
maa-alue, joka on tarpeen jäännöksen säilymiseksi sekä jäännöksen laadun ja merkityksen
kannalta välttämättömän tilan varaamiseksi sen ympärille. Tämä alue, jota laissa nimitetään
suoja-alueeksi voidaan huomioida kaavoituksessa. Laissa mainittua laajemmat suoja-alueiden
rajat voidaan vahvistaa vain ELY:n päätöksellä (vahvistettu toistaiseksi noin 30 kohteella).

en–fi-vastaavuus: inexact

327

piha-alueet

en curtilage
de Grundstücksfläche
fr emprises foncières
es entorno protegido

rakennuksen tai rakennusryhmän välitön ympäristö, pihapiiri

en–fi-vastaavuus: inexact

328

maisemansuojelualueet

korvaa termin/termit: suojellut maisema-alueet

en landscape heritage protection zones
de Landschafts- und Ortsbildschutzzonen
fr zones de protection du patrimoine architectural urbain et paysager
es zona protegida frente al impacto visual

valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaaksi määritellyt, lain nojalla suojellut luon-
nonpiirteistä ja ihmisten luomista elementeistä koostuvat maisema-alueet

Suomessa on 156 maisema-aluetta, jotka ovat valtioneuvoston periaatepäätöksen (1995)
mukaan valtakunnallisesti arvokkaita. Maakuntakaavoissa osoitetaan maakunnallisesti merkit-
täviä maisema-alueita. Maisemien vaalimiseksi voidaan perustaa maisema-alueita, luonnonsuo-
jelualueita, luonnonpuistoja ja kansallisia kaupunkipuistoja.

en–fi-vastaavuus: exact

329

luonnontieteellisesti kiinnostavat kohteet

en sites of special scientific interest
de Naturschutzzonen
fr zones naturelles d'intérêt écologique, floristique et faunistique

luontokohteet, joihin liittyy erityisiä luonnontieteellisiä arvoja
en–fi-vastaavuus: translation

330

irtaimen kulttuuriperinnön suojele

en protection of movable objects
de Schutz beweglicher Kulturgüter
fr protection des biens mobiliers
es protección de bienes muebles

kulttuuriesineiden säilymisen turvaaminen muinaismuistolain sekä kulttuuriesineiden maastavientiä koskevien kansainvälisten säädösten nojalla
en–fi-vastaavuus: exact

331

vientikiellot

en export ban
de Exportverbot
fr interdiction d'exportation
es prohibición de exportación

viranomaisten asettamat kiellot viedä esineitä tai materiaalia maasta kulttuuriesineiden maastavientiä koskevien kansainvälisten säädösten nojalla
Suomessa yli sata vuotta vanhoille esineille pitää pyytää maastavientilupa Museovirastolta.
en–fi-vastaavuus: exact

332

vientiluvat

en export licences
de Exportbewilligung
fr autorisations d'exportation
es permisos de exportación

viranomaisen myöntämät luvat esineiden tai materiaalien maastavientiin
en–fi-vastaavuus: exact

333

tilapäinen vienti

en temporary exports
de befristete Ausfuhrbewilligung
fr exportations temporaires
es exportación temporal

esineiden tai materiaalien määräaikainen vienti maasta viranomaisen luvalla
Esimerkiksi tilapäisestä viennistä on esineen lainaaminen näyttelyyn.
en–fi-vastaavuus: translation

334

omaisuus

en property
de Eigentum
fr propriété
es propiedad

jonkun tai joidenkin varat kokonaisuutena, kaikki mihin jollakulla tai joillakin on omistusoikeus
en–fi-vastaavuus: exact

335

yksityisomaisuus

en private property
de Privateigentum
fr propriété privée
es propiedad privada

yksityisen luonnollisen tai juridisen henkilön omaisuus, yksityinen omaisuus
en–fi-vastaavuus: exact

336

yksityiskokoelmat

en private collections
de Privatsammlungen
fr collections privées
es colecciones privadas

yksityisten luonnollisten tai juridisten henkilöiden hallussa olevat kokoelmat kulttuuriobjekteja
en–fi-vastaavuus: exact

337

julkinen omaisuus

en public property
de öffentliches Eigentum
fr propriété publique
es propiedad pública

julkisyhteisön hallussa oleva omaisuus
en–fi-vastaavuus: exact

338

irtain julkinen omaisuus

en movable public domain
de bewegliche Kulturgüter im Eigentum der öffentlichen Hand
fr domaine public mobilier
es bienes muebles públicos

julkisyhteisön hallussa oleva irtain omaisuus
en–fi-vastaavuus: translation

339

julkiset kokoelmat

en public collections
de öffentliche Sammlungen
fr collections publiques
es colecciones públicas

julkisyhteisön hallussa olevat kokoelmat kulttuuriobjekteja
en–fi-vastaavuus: exact

340

kansallinen kulttuuriperintö

korvaa termin/termit: kansallinen taideperintö

en national artistic heritage
de künstlerisches Nationalerbe
fr patrimoine artistique national
es patrimonio artístico nacional

kansallisesti merkittävä kulttuuriperintö, johon kuuluu myös taide
Suomessa ei käytetä termiä "taideperintö".
en–fi-vastaavuus: inexact

341

yleinen merialue

en maritime public domain
de Gemeingut Küste
fr domaine maritime public
es dominio público marítimo

valtion omistuksessa oleva merialue

Viranomaisilla on oikeus sulkea ja rajoittaa merialueilla liikkumista tarvittaessa.

en–fi-vastaavuus: exact

342

aluevedet

en territorial waters
de Hoheitsgewässer
fr eaux territoriales
es aguas territoriales

valtioiden rannikoiden edustalla olevat vesialueet, jotka katsotaan kuuluvaksi valtioiden alueisiin

Aluevedet jakautuvat sisäisiin aluevesiin ja ulkoisiin aluevesiin eli aluemereen, joka kuuluu valtion hallintaan. Kansainväliset sopimukset määrittävät alumeren rajaksi enintään 12 meripe-ninkulmaa (22,2 km) rannasta tai sisäisten aluevesien ulkorajasta.

en–fi-vastaavuus: exact

343

merenpohja

en sea bed
de Meeresgrund
fr fonds marins
es fondos marinos

mantereita ympäröivän yhtenäisen vesistöaltaan alapinta

en–fi-vastaavuus: exact

344

vedenalainen kulttuuriperintö

en maritime cultural properties
de Unterwassererbe
fr biens culturels maritimes
es patrimonio subacuático

kulttuuriperintö, joka on veden pinnan alapuolella

en–fi-vastaavuus: exact

345

valtion omaisuus

en state property
de Staatseigentum
fr propriété de l'Etat
es patrimonio del Estado

valtion hallussa oleva omaisuus

en–fi-vastaavuus: exact

346

kruunun omaisuus

en	crown property
de	königlicher Besitz
fr	biens de la couronne
es	Patrimonio Nacional

historiallisen, monarkkisen valtion hallussa oleva omaisuus

"Kruunu" viittaa historiallisena terminä valtioon varsinkin omaisuuden haltijana ja varallisuusoi-keudellisena toimijana (esim. kruununtila, kruununmakasiini, kruununvouti). Termin merkitys perustuu siihen, että valtion talous on alkujaan samastettu hallitsijan yksityiseen talouteen. Yhdistyneessä kuningaskunnassa "crown" tarkoittaa hallitsijaa henkilökohtaisesti ja "crown property" kuningasperheelle kuuluvaa omaisuutta.

en–fi-vastaavuus: inexact

347

omaisuudensiirto

en	property transfer
de	Eigentumsübergang
fr	transmission de la propriété
es	transmisión de la propiedad

kohteen omistusoikeuden siirtäminen

Suomen kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvan valtion kiinteän omaisuuden luovutusta säätelevän lain mukaan omaisuudensiirtoon on pyydettävä lausunto ympäristöministeriöltä, jos kohteella on huomattavaa merkitystä. Ympäristöministeriö selvittää tällaisessa asiassa Museoviraston kannan. Jos kohteen merkitys todetaan huomattavaksi, asia siirretään eduskunnan käsiteltäväksi.

en–fi-vastaavuus: exact

348

takavarikko

en	seizure of property
de	Beschlagnahmung
fr	saisie des biens
es	incautación

viranomaisen toimenpide, jolla tietty esine tai omaisuserä erotetaan omistajan tai haltijan määräämisvallasta

en–fi-vastaavuus: exact

349

pakkolunastus

en	compulsory purchase
de	Enteignung
fr	expropriations
es	expropiación forzosa

omaisuuden lunastaminen yleiseen käyttöön korvausta vastaan

en–fi-vastaavuus: exact

350

maksut luontoissuorituksena

en	payments in kind
de	an Zahlungsstatt
fr	dations
es	dación

kauppahinnan suorittaminen muulla kuin rahalla, esimerkiksi kuntien ja valtion välisillä maanvaihtovaihtosopimuksilla

en–fi-vastaavuus: exact

351

myyntikiellot

en sale prohibitions
de Verkaufsverbot
fr interdictions de cession
es prohibición de la transmisión

kulttuuriperinnön myymisen lain tai YK:n päätöslauselman nojalla kieltävät määräykset

Myyntikielto voidaan asettaa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmalla koskemaan yhden valtion koko kulttuuriperintöä esimerkiksi katastrofi- tai poikkeustilanteissa.

en–fi-vastaavuus: exact

352

lahjoitukset

en donations
de Schenkungen
es donación

vastikkeetta luovutetut lahjat

en–fi-vastaavuus: exact

353

testamenttilahjoitukset

en bequests
de Legate
fr legs
es legados

testamenteilla annetut lahjoitukset

en–fi-vastaavuus: exact

354

hankinnat

en acquisitions
de Kauf
fr achats
es adquisiciones

tavaroiden tai urakoiden hankkimistehtävät, hankintasopimukset, -kaupat, toimitukset

en–fi-vastaavuus: exact

355

myynnit

en sales
de Verkauf
fr ventes
es ventas

(esimerkiksi tavaroiden tai urakoiden) luovuttamiset maksua vastaan

en–fi-vastaavuus: exact

356

etuosto-oikeus

en right of pre-emptive purchase
de Vorkaufsrecht
fr droit de préemption
es derecho de tanteo

tietyin lakisääteisin perustein myönnettävä ensinosto- ja lunastusoikeus

Esimerkiksi kunnalla on Suomessa tietyssä tilanteessa etuosto-oikeus puistoksi tai tieksi kaavoitettuihin alueisiin.

en–fi-vastaavuus: exact

en–fi-vastaavuus: exact

357

omaisuuden käyttö

en use of property
de Eigentumsnutzung
fr usage de la propriété
es disfrute de la propiedad
en–fi-vastaavuus: exact

358

käyttöoikeus

korvaa termin/termit: nautintaoikeus

en usufruct
de Nutzniessung
fr affectation
es afectación

sopimuksella, testamentilla tai viranomaisen päätöksellä annettu laajahko käyttöoikeus toisen omistamaan irtaimeen tai kiinteään esineeseen

Käyttöoikeudet jaetaan kahteen ryhmään, joista toisessa käyttöoikeuteen sisältyy valta hallita esinettä (esimerkiksi vuokraoikeus irtaimeen esineeseen, huoneenvuokraoikeus ja maanvuokraoikeus) ja toisessa käyttöoikeuteen ei sisälly tällaista valtaa (esimerkiksi rasiteoikeus). Englanninkielistä termiä "usufruct" vastaa suomessa termi "käyttöoikeus".

en–fi-vastaavuus: exact

359

toimilupa

en concession
de Konzession
es concesión

lupa perustaa erityisluvan vaativa yritys tai aloittaa luvanvarainen toiminta

Suomessa toimiluvalla voidaan viitata myös myönnetystä luvasta laadittuun asiakirjaan.

en–fi-vastaavuus: exact

360

vuokra

en tenancy
de Miete
fr location
es alquiler

käyttöoikeudesta maksettava korvaus

en–fi-vastaavuus: exact

361

laittomat teot

en unlawful acts
de Delikte
fr délits
es actos ilícitos

lainvastaiset toiminnat; rikokset tai rikkomukset

Vähäinen laiton teko on rikkomus eli rike.

en–fi-vastaavuus: exact

362

laiton kauppa

en unlawful trafficking
de illegaler Handel
fr trafic illicite
es circulación ilícita de bienes

lainvastainen kaupankäynti tai salakuljetus

en–fi-vastaavuus: exact

363

ryöstely

en looting
de Plünderung
fr pillage
es pillaje

toiselle kuuluvan omaisuuden anastaminen tai riisto

en–fi-vastaavuus: exact

364

taidevarkaus

en theft of works of art
de Kunstraub
fr vol d'oeuvres d'art
es robo de obras de arte

yksityisessä tai julkisessa omistuksessa olevan taideteoksen anastaminen

en–fi-vastaavuus: exact

365

tuhoaminen

en plundering
de Spoliation
fr spoliation
es expolio

toimenpide, joka aiheuttaa kulttuuriperinnön arvon menetyksen tai alenemisen

en–fi-vastaavuus: inexact

366

luvattomat työt

en unauthorized works
de unbewilligte Bauarbeiten
fr travaux illégaux
es obras ilegales

ilman lupaa tehdyt toimenpiteet

en–fi-vastaavuus: exact

367

luvaton purku

en unauthorized demolition
de unbewilligte Abbrüche
fr démolitions illégales
es demolición sin autorización

rakennuksen tai sen osan purkaminen ilman rakennusvalvontaviranomaisen myöntämää purkamislupaa

Suomessa rakennuksen purku edellyttää aina purkamislupaa tai purkamisilmoitusta.

en–fi-vastaavuus: exact

368

varkaus

en theft
de Diebstahl
fr vol
es robo

irtaimen omaisuuden anastaminen

en–fi-vastaavuus: exact

369

vandalismi

en vandalism
de Vandalismus
fr vandalisme
es vandalismo

hävitysvimma, tärvelynhalu

en–fi-vastaavuus: exact

370

luvattomat kaivaukset

en illegal excavations
de illegale Grabungen
fr fouilles illégales
es excavaciones ilegales

kiinteisiin muinaisjäänöksiin kajoaminen ilman tutkimus- tai kajoamislupaa

en–fi-vastaavuus: inexact

5 TOIMENPITEET

371

toimenpidetyypit

en	intervention types
de	Massnahmen
fr	types d'intervention
es	tipos de intervención

kulttuuriperintöön kohdistuvat toimet

en–fi-vastaavuus: exact

372

säilyttäminen

en	preservation
de	Erhaltung
fr	préservation
es	preservación

säilymisen ja suojelun turvaaminen kaikilla tavoilla, kuten lainsäädännöllisillä keinoilla tai restaurointi- ja konservointitoimenpiteillä

en–fi-vastaavuus: exact

373

muutokset

en	alterations
de	Beeinträchtigungen
fr	altérations
es	alteración

kaikki ominaisuuksia muuttavat, tietoisesti tehdyt toimenpiteet

en–fi-vastaavuus: exact

374

kulttuuriperinnön tuhoaminen

en	destruction of heritage
de	Zerstörung von Kulturerbe
fr	destruction du patrimoine
es	destrucción de bienes

kulttuuriperinnön hävittäminen, vaurioittaminen, arvon menetyksen tai alenemisen aiheuttaminen

en–fi-vastaavuus: exact

375

vaaliminen

korvaa termin/termit: hoito; ylläpito

en	conservation
de	Pflege und Erhaltung
es	conservación

elinkaarta pidentävät, ominaisuuksia ylläpitävät ja ymmärrettävyyttä lisäävät toimenpiteet

Suomessa konservointi-sanalla tarkoitetaan nimenomaan konkreettista kulttuuriperinnön hoitoa ja kunnostamista, jonka konservaattori tekee materiaalia poistamatta.

en–fi-vastaavuus: inexact

376

restaurointitekniikat

en conservation techniques
de Konservierungstechniken
fr techniques de conservation
es técnicas de conservación

kaikki kohteen ylläpitoon ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilymiseen tähtäävät toimenpiteet, menetelyt ja menetelmät

en–fi-vastaavuus: inexact

377

integroitu kulttuuriperinnön suojelu

en integrated heritage conservation
de integrierte Kulturerbeerhaltung
fr conservation intégrée du patrimoine
es conservación integrada

säilymisen turvaaminen käyttämällä kulttuuriperintöä niin, että se hyödyttää yhteiskuntaa ja sulautuu osaksi sen arkea

en–fi-vastaavuus: translation

378

kunnossapito

korvaa termin/termit: ylläpito

en maintenance
de Unterhalt
fr entretien
es mantenimiento

säännöllinen hoito

en–fi-vastaavuus: exact

379

restaurointi

korvaa termin/termit: entistäminen; entisöinti

en restoration
de Restaurierung
fr restauration
es restauración

vanhat rakennustavat huomioon ottava, kulttuurihistoriallisen arvon säilyttävä korjaaminen, johon voi sisältyä konservoivia, rekonstruoivia ja entistäviä toimenpiteitä sekä uudisrakentamista

Termillä on suomen kielessä laajempi merkitys kuin englannin ja saksan kielissä.

en–fi-vastaavuus: inexact

380

konservointitekniikat

korvaa termin/termit: entisöintitekniikat

en restoration techniques
de Restaurierungstechniken
fr techniques de restauration
es técnicas de restauración

rakenteen ja materiaalin tukemiseen ja säilyttämiseen käytetyt menetelmät

en–fi-vastaavuus: inexact

381

rekonstruktio

korvaa termin/termit: ennallistus

en reconstruction

de Rekonstruktionen

fr reconstruction à l'identique

es reconstrucción de bienes

kokonaan tai osittain tuhoutuneen rakenteen tai rakennuksen rakentaminen uudelleen säilyneiden fragmenttien ja/tai dokumenttien perusteella

en–fi-vastaavuus: exact

382

maisemasuunnittelu

en landscape design

de Landschaftsgestaltung

fr aménagements paysagers

es paisajismo

ympäristöjen, puistojen ja pihojen suunnittelun erityisala

en–fi-vastaavuus: exact

383

arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvat toimenpiteet

en archaeological heritage interventions

de Eingriffe ins archäologische Erbe

fr interventions sur le patrimoine archéologique

es intervenciones sobre el patrimonio arqueológico

kiinteisiin tai irtaimiin muinaisjäänöksiin kohdistuvat ja vaikuttavat teot tai määrätehtävien suoritus

en–fi-vastaavuus: translation

384

arkeologiset toimenpiteet

korvaa termin/termit: arkeologiset toimet

en archaeological activities

de archäologische Tätigkeiten

fr activités archéologiques

es actividades arqueológicas

muinaisjäänösten tutkimus, restaurointi tai hoito

en–fi-vastaavuus: translation

385

arkeologiset tutkimukset

en archaeological investigation

de archäologische Forschung

fr recherche archéologique

es investigación arqueológica

muinaisjäänösten etsiminen, määrittely, tutkiminen, dokumentointi ja tulkinta

en–fi-vastaavuus: exact

386

rakennusinventoinnit

en building survey
de Bauarchäologie
fr archéologie du bâti
es estudio de estructuras

rakennushistorian selvittäminen sekä rakennusten tai niiden osien dokumentointi ja tutkiminen esimerkiksi arkeologisin menetelmin

en–fi-vastaavuus: exact

387

arkeologiset kaivaukset

en archaeological excavations
de archäologische Grabungen
fr fouilles archéologiques
es excavaciones arqueológicas

kiinteisiin muinaisjäännöksiin kajoavat tutkimusmenetelmät, joiden tarkoituksena on muinaisjäännösten dokumentointi, laajuuden, rakenteen, tyylin ja ajoituksen selvittäminen sekä kohteisiin liittyvien löytöjen talteenotto

Arkeologinen kaivaus tuhoaa muinaisjäännöksen tutkituilta osiltaan. Muinaisjäännöskohteet pyritään kuitenkin ennallistamaan tutkimuksen jälkeen.

en–fi-vastaavuus: exact

388

arkeologiset tilaustutkimukset

korvaa termin/termit: pelastuskaivaukset

en rescue excavations
de Rettungsgrabungen
fr fouilles de sauvetage
es excavaciones de urgencia

maankäyttö- tai rakennushankkeiden tai luonnon eroosion uhkaamien muinaisjäännösten tutkiminen kaivauksin

Suomessa termi "pelastuskaivaus" on rajoitettu koskemaan vain niitä tapauksia, joissa maankäyttö- tai rakennushankkeen huomataan uhkaavan muinaisjäännöskohdetta yllättäen, hankkeen ollessa jo käynnissä.

en–fi-vastaavuus: inexact

389

tutkimuskaivaukset

en planned excavations
de Forschungsgrabungen
fr fouilles programmées
es excavaciones programadas

muinaisjäännösten tutkiminen kaivauksin ainoastaan tieteellisistä lähtökohdista

en–fi-vastaavuus: exact

390

koekaivaukset

en trial excavations
de Sondierungsgrabungen
fr sondages archéologiques
es sondeos arqueológicos

muinaisjäännösten tutkiminen kaivauksin vain niiltä osin kuin on tarpeen esimerkiksi kohteen laajuuden, säilyneisyyden ja lisätutkimustarpeen määrittämiseksi

en–fi-vastaavuus: exact

391

vedenalaiset kaivaukset

en underwater excavations
de Unterwassergrabungen
fr fouilles subaquatiques
es excavaciones subacuáticas

veden pinnan alapuolella olevien muinaisjäännösten tutkiminen kaivauksin

en–fi-vastaavuus: exact

392

metallinilmaisimen käyttö

en metal detecting
de Gebrauch von Metalldetektoren
fr utilisation des détecteurs de métaux
es uso de detectores de metales

metallien ja metalliesineiden etsiminen maaperästä tarkoitusta varten suunnitellulla laitteella

en–fi-vastaavuus: exact

393

löydöt

en discoveries
de archäologische Funde
fr découvertes
es hallazgos

löytyneet arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluvat irtaimet esineet, työstöjätteet ja materiaalit

en–fi-vastaavuus: exact

394

satunnaiset löydöt

en chance discoveries
de Zufallsfunde
fr découvertes fortuites
es hallazgos casuales

muutoin kuin arkeologisissa tutkimuksissa löydetty esineet, materiaaliset jäännökset tai kohteet

Arkeologista kulttuuriperintöä saatetaan löytää sattumalta kaikenlaisten maansiirto- ja kaivutöiden yhteydessä. Termi "irtolöytö" viittaa artefaktiin, jonka yhteyttä kiinteään muinaisjäännöksen ei ole pystytty osoittamaan.

en–fi-vastaavuus: translation

395

arkeologiset toimenpideohjelmat

en archaeological plans
de Programm archäologischer Massnahmen
fr archéologie programmée
es arqueología programada

tietyn alueen arkeologisen kulttuuriperinnön tutkimus- tai hoito- ja käyttösuunnitelmat

en–fi-vastaavuus: inexact

396

pelastuskaivaukset

en rescue archaeology
de Rettungsgrabungen
fr archéologie préventive
es arqueología no programada

maankäyttö- tai rakennushankkeen uhkaaman muinaisjäännöksen arkeologinen tutkimus, johon ei ole varauduttu suunnitteluvaiheessa

Suomessa ei käytetä termiä "pelastusarkeologia". Mikäli rakennushankkeen yhteydessä paljastuu arkeologinen kohde tai muinaismuistolailta suojeltu kiinteä muinaisjäännös, joka vaarantuu hankkeen takia, on siellä muinaismuistolain (295/1963) mukaan tehtävä arkeologinen tutkimus rakentajan laskuun.

en–fi-vastaavuus: inexact

397

arkeologiset esitutkimukset

korvaa termin/termit: arkeologiset esiselvitykset; prospektointi

en archaeological evaluation
de archäologische Prospektion
fr prospection archéologique
es prospección arqueológica

tietyn kohteen tai alueen arkeologisen potentiaalin tai ominaisuuksien arviointi arkisto- ja karttamateriaalin, muun lähdeaineiston sekä maastotarkastusten tai luonnontieteellisten prospektointimenetelmien avulla

en–fi-vastaavuus: inexact

398

rakennusperintöön kohdistuvat toimenpiteet

korvaa termin/termit: rakennusperintöön kohdistuvat toimet

en built heritage interventions
de Eingriffe ins bauliche Erbe
fr interventions sur le milieu bâti
es intervenciones sobre el patrimonio construido

rakennusperintöön kohdistuvat tai vaikuttavat teot tai määrätehtävien suoritus

en–fi-vastaavuus: translation

399

rakennuksiin kohdistuvat toimenpiteet

korvaa termin/termit: rakennustoimenpiteet; rakennustoimet

en building interventions
de bauliche Eingriffe
fr interventions sur les bâtiments
es intervenciones sobre los edificios

rakennusten ja rakenteiden ulkonäköön, käyttöön ja/tai säilymiseen vaikuttavat teot tai määrätehtävien suoritus

en–fi-vastaavuus: translation

400

lisärakentaminen

en building extensions
de Gebäudeerweiterungen
fr extensions d'un édifice
es ampliación de un edificio

rakennuksen laajentaminen esimerkiksi korottamalla

en–fi-vastaavuus: exact

401

rakentaminen

en construction
de Bau
fr constructions
es construcción

rakennusten tai rakenteiden toteuttaminen (tiettyjen teknisten periaatteiden mukaisesti)

en–fi-vastaavuus: exact

402

muutostyö

en conversion
de Umbau
fr réhabilitation
es rehabilitación

rakennuksen, rakennelman, sen osan tai käyttötarkoituksen muutos

en–fi-vastaavuus: exact

403

purkaminen

en demolitions
de Abbruch
fr démolitions
es demolición

rakennuksen, rakennelman tai sen osan hävittäminen

en–fi-vastaavuus: exact

404

osittainen purkaminen

en partial demolitions
de Teilabbruch
fr démolitions partielles
es demolición parcial

rakennuksen, rakennelman tai rakenteen osan hävittäminen

rakennuksen osittainen hävittäminen

en–fi-vastaavuus: exact

405

luvaton purkaminen

en unauthorized demolitions
de unbewilligte Abbrüche
fr démolitions illégales
es demolición sin autorización

rakennuksen, rakennelman tai rakenteen osan laitton hävittäminen

en–fi-vastaavuus: exact

406

fasadismi

korvaa termin/termit: julkisivun säilyttäminen

en facadism
de Fassadenarchitektur
fr façadeisme
es fachadismo

julkisivuarkkitehtuurin säilyttäminen uudisrakentamisen yhteydessä

en–fi-vastaavuus: exact

407

arkkitehtuuritutkimus

en architectural research
de architektonische Forschung
fr recherche architecturale
es investigación arquitectónica

rakennuksien ja rakentamisen tutkiminen rakennustaiteena tai arkkitehtuuria selittävä tutkimus

en–fi-vastaavuus: exact

408

rakennusarkeologinen tutkimus

en building survey
de Bauforschung
fr étude du bâti
es estudio de estructuras

rakennuksen tai sen osan tutkiminen arkeologisin menetelmin

en–fi-vastaavuus: exact

409

rakennushistoriaselvitys

en building survey
de Bauforschung
fr étude du bâti
es estudio de estructuras

rakennuksen alkuperän, ominaispiirteiden, arkkitehtuurin, korjaus- ja muutostöiden, historian ja nykytilan tutkiminen

Rakennushistoriaselvityksissä voidaan arkistotutkimuksen lisäksi käyttää esimerkiksi valokuvausta sekä materiaali- ja väritutkimusta.

en–fi-vastaavuus: exact

410

uudisosan rakentaminen

en integration of contemporary architecture
de Eingliederung von Gegenwartsarchitektur
fr intégration de l'architecture contemporaine
es integración de la arquitectura contemporánea

uuden osan lisääminen vanhaan rakennukseen

en–fi-vastaavuus: exact

411

käyttötarkoituksen muutos

en change of use
de Umnutzung
fr réutilisation
es reutilización del patrimonio

uuden käyttötarkoituksen antaminen vanhalle rakennukselle

en–fi-vastaavuus: exact

412

kaupunkirakenteeseen kohdistuvat toimenpiteet

en urban interventions
de Städtebau
fr interventions sur la ville
es intervenciones sobre la ciudad

välittömät tai välilliset teot tai määrätehtävien suoritus, jotka vaikuttavat kaupungin tai kaupunginosan ilmiasuun

en–fi-vastaavuus: translation

413

kaupunkisuunnitteluprojektit

en urban development projects
de Zonenplan
fr projets d'aménagement urbain
es planes de ordenación urbana

kaupungin tai kaupunginosan maankäytön ja rakentamisen kehittämistä koskevat hankkeet

en–fi-vastaavuus: exact

414

kaupunkialueen elvyttäminen

korvaa termin/termit: kaupunkialueen revitalisaatio

en urban regeneration
de Stadtsanierung
fr revitalisation urbaine
es revitalización urbana

kokonaisvaltainen lähestymistapa taantuneen kaupunkialueen elinvoiman palauttamiseksi

Kaupunkialueen elvyttämisen yhteydessä kiinnitetään huomiota rakennetun ympäristön ja infrastruktuurin laadun lisäksi sosiaaliseen hyvinvointiin ja taloudelliseen kehitykseen sekä paikallisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön ominaispiirteisiin.

en–fi-vastaavuus: translation

415

kaupunkirakenteen uudistaminen

korvaa termin/termit: kaupunkiuudistus

en urban renewal
de Stadterneuerung
fr reconstruction urbaine
es renovación urbana

vanhojen rakennusten tai alueiden korvaaminen uusilla

en–fi-vastaavuus: exact

416

korttelisaneeraus

korvaa termin/termit: kaupunkisaneeraus

en urban renovation
de Stadtsanierung
fr réhabilitation urbaine
es rehabilitación urbana

kaupunginosan tai korttelin uudisrakentaminen purkaen ja säilyttäen, olemassaolevat rakenteet ja infrastruktuuri huomioon ottaen

en–fi-vastaavuus: exact

417

rakennustyöt

en works
de Bauarbeiten
fr travaux
es obras

rakentamis- tai restaurointitoimenpiteet

en–fi-vastaavuus: exact

418

korjausrakentaminen

korvaa termin/termit: korjaustyöt

en development works
de Erschliessungsarbeiten
fr travaux d'aménagement
es obras de acondicionamiento

rakennuksen korjaaminen ja varustaminen paremmin tarpeita vastaavaksi

Suomessa korjausrakentamisella tarkoitetaan kaikkia vanhaan rakennukseen kohdistuvia rakennustoimia.

en–fi-vastaavuus: exact

419

hätköräjätyöt

korvaa termin/termit: kiireelliset korjaustyöt

en emergency repairs
de dringliche bauliche Massnahmen
fr travaux d'urgence
es obras de emergencia

rakennuksen turvaamiseksi, ihmisille aiheutuvan vaaran estämiseksi tai tuhotöiden korjaamiseksi nopeasti tehtävät työt

en–fi-vastaavuus: exact

420

kunnossapitotyöt

en maintenance works
de Unterhaltsarbeiten
fr travaux d'entretien
es obras de mantenimiento

toimenpiteet, joilla ylläpidetään käyttökuntoa ja restauroidaan rakennusta vaurioitumisen tai tuhon välttämiseksi

Kunnossapitotöitä ovat esimerkiksi huoltokorjaustyöt.

en–fi-vastaavuus: exact

421

rekonstruointityöt

korvaa termin/termit: palauttava rakentaminen; uudelleen rakentaminen

en reconstruction works
de Wiederherstellungsmassnahmen
fr travaux de reconstruction
es obras de reconstrucción

toimenpiteet, joiden avulla kokonaan tai osittain tuhoutuneet rakenteet tai rakennukset rakennetaan uudelleen säilyneiden fragmenttien ja/tai dokumenttien perusteella

en–fi-vastaavuus: exact

422

restaurointityöt

korvaa termin/termit: entistämistyöt

en restoration works
de Restaurierungsmassnahmen
fr travaux de restauration
es obras de restauración

vanhat rakennustavat huomioon ottavat, kulttuurihistoriallisen arvon säilyttävät korjaustyöt, joihin voi sisältyä konservoivia, rekonstruoivia ja entistäviä toimenpiteitä sekä uudisrakentamista

en–fi-vastaavuus: exact

423

luvattomat työt

en unauthorized works
de unbewilligte Bauarbeiten
fr travaux illégaux
es obras ilegales

ilman lupaa tehdyt toimenpiteet

en–fi-vastaavuus: exact

424

toimenpidestrategia

en intervention policy
de Interventionspolitik
fr politique d'intervention
es políticas de intervención

tavoitteet ja linjaukset, jotka ohjaavat kulttuuriperintöön kohdistuvia toimia

en–fi-vastaavuus: inexact

425

suojelupolitiikka

en conservation policy
de Erhaltungsstrategien
fr politique de conservation
es políticas de conservación

valtion tai instituutioiden yhteiskuntapoliittinen toimintalinja ja siitä johdetut menettelytavat kulttuuriperinnön suojeluasioissa

en–fi-vastaavuus: exact

426

ympäristönsuojelupolitiikka

en anti pollution policy
de Umweltschutzpolitik
fr lutte contre la pollution
es lucha contra la contaminación atmosférica

valtion tai instituutioiden yhteiskuntapoliittinen toimintalinja ja siitä johdetut menettelytavat ympäristönsuojeluasioissa

en–fi-vastaavuus: inexact

427

toimenpideohjelmat

en intervention programmes
de Interventionsstrategien
fr programmes d'intervention
es programas de intervención

suunnitelmat kulttuuriperintöä koskevien toimenpiteiden toteuttamiseksi
en–fi-vastaavuus: exact

428

suojeluohjelmat

en protection programmes
de Schutzkonzepte
fr programmation de la protection
es programas de protección

kulttuuriperinnön suojelua edistävät kirjalliset toimintamallit ja suunnitelmat
en–fi-vastaavuus: exact

429

restaurointiohjelmat

korvaa termin/termit: entistämishjelmat

en restoration programmes
de Restaurierungskonzepte
fr programmes de restauration
es programas de restauración

toimintamallit ja suunnitelmat kulttuuriperinnön restauroimiseksi
en–fi-vastaavuus: exact

430

uudistussuunnitelmat

en regeneration schemes
de Sanierungskonzepte
fr projets de réhabilitation
es proyectos de rehabilitación

toimintamallit ja suunnitelmat kulttuuriperintökohteiden kohentamiseksi
en–fi-vastaavuus: translation

431

työsuunnitelma

en schedule of work
de Arbeitsplanung
fr programmation des travaux
es plan de trabajo

aikataulutettu toimintamalli työn kulusta ja suunnitelluista toimenpiteistä
en–fi-vastaavuus: exact

432

muutoksenhallinnan välineet

en intervention tools
de Interventionsinstrumente
fr outils d'intervention
es instrumentos de intervención

kulttuuriperintöön kohdistuvat toimenpiteet sekä niiden vaikutusten arviointi ja seuranta
en–fi-vastaavuus: translation

433

ympäristövaikutusten arvioinnit

korvaa termin/termit: YVA

en impact studies
de Umweltverträglichkeitsprüfungen
fr études d'impact
es estudios de impacto

selvitykset ja arviot hankkeiden kulttuurisista ja taloudellisista sekä ympäristövaikutuksista

Viranomaisella on velvollisuus selvittää ja arvioida valmistelemissä suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutukset, jos niiden toteuttaminen voi vaikuttaa merkittävästi muun muassa ihmiseen, luontoon ja sen monimuotoisuuteen, kulttuuriympäristöön, maisemaan tai luonnonvaroihin. Ympäristövaikutusten arvioinnilla vaikutetaan suunnitteluun, ja arvioinnin tavoitteena on vähentää suunnitellun hankkeen kielteisiä vaikutuksia ja vahvistaa sen myönteisiä vaikutuksia. Kansalaiselle ympäristövaikutusten arviointi tarjoaa mahdollisuuden osallistua asioiden suunnitteluun ja valmisteluun sekä saada tietoa tulevista muutoksista. Suomen lainsäädännössä on määritelty ne hankkeet, joista on aina tehtävä ympäristövaikutusten arviointi erityisessä YVA-menetelyssä.

en–fi-vastaavuus: exact

434

esiselvitykset

korvaa termin/termit: esitutkimukset

en preliminary programmes
de Vorstudien
fr études préalables
es estudios previos

varsinaista hanketta, tutkimusta tai toimenpidettä edeltävät työvaiheet, joissa kerätään ja järjestetään tietoa aiheesta

en–fi-vastaavuus: exact

435

töiden valvonta

en supervision of works
de Überwachung der Arbeiten
fr suivi des interventions
es control de las intervenciones

kulttuuriperintökohteissa tehtävien töiden valvonta ja seuranta

en–fi-vastaavuus: exact

436

tarkastus

en inspection
de Inspektion
fr vérification des travaux
es inspección

kulttuuriperintökohteisiin tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksen tarkistaminen ja kontrollointi

en–fi-vastaavuus: exact

437

kajoamattomat menetelmät

en non destructive techniques
de zerstörungsfreie Untersuchungsmethoden
fr techniques non-destructives
es técnicas no destructivas

tutkimusmenetelmät, jotka eivät vaurioita kohteita

Kajoamattomia menetelmiä ovat esimerkiksi valokuvaus ja mittausdokumentointi.

en–fi-vastaavuus: exact

438

tekninen apu

en technical assistance
de technische Beratung
fr assistance technique
es asistencia técnica

teknistä erityisosaamista omaavan asiantuntijan konsultointi

en–fi-vastaavuus: exact

439

iänmääritys

korvaa termin/termit: ajoitus

en dating
de Datierung von Objekten
fr datation des biens
es datación de bienes

materiaalin, esineen tai kohteen absoluuttinen tai suhteellinen ajoittaminen luonnontieteellisten tai historian tutkimuksen menetelmien tai typologisen tutkimuksen avulla

en–fi-vastaavuus: exact

440

tieteellinen tutkimus

en scientific research
de wissenschaftliche Forschung
fr recherche scientifique
es investigación científica

uutta tietoa tuottava, tieteenalan yleisesti hyväksytyjä periaatteita ja käytäntöjä noudattava tieteenharjoitus

en–fi-vastaavuus: exact

6 KOULUTUS JA AMMATIT

441

ammatit

en professions
de Berufe
es profesiones

henkilöiden pääasiallinen työ tai ala

en–fi-vastaavuus: exact

442

arkeologit

en archaeologists
de Archäologen
fr archéologues
es arqueólogos

ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet asiantuntijat, jotka tutkivat ihmisen menneisyyttä materiaalisten jäännösten avulla

Tutkimuskohteena ovat maalla ja vedessä olevat kiinteät muinaisjäännökset ja niihin kuuluvat kulttuurikerrokset ja rakenteet sekä esineet, eläinten ja kasvien jäänteet.

en–fi-vastaavuus: exact

443

arkkitehdit

en architects
de Architekten
fr architectes
es arquitectos

ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet rakennussuunnittelun, restauroinnin ja kaavoituksen asiantuntijat

en–fi-vastaavuus: exact

444

suunnittelijakonsultit

en architectural consultants
de Bauberater
fr architectes consultants
es arquitectos consultores

neuvontaa ja ohjausta antavat, yleensä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet rakennussuunnittelun, restauroinnin ja kaavoituksen asiantuntijat

en–fi-vastaavuus: exact

445

yksityisarkkitehdit

en freelance architects
de freischaffende Architekten
fr architectes libéraux
es arquitectos por cuenta propia

arkkitehdit, jotka harjoittavat ammattiaan ilman julkista virkaa tai tointa, esimerkiksi yksityisyrittäjänä

en–fi-vastaavuus: translation

446

valtion arkkitehdit

en state architects
de Staatsarchitekten
fr architectes de l'Etat
es arquitectos funcionarios

valtion palveluksessa toimivat arkkitehdit

Nimike ei ole käytössä Suomessa.

en–fi-vastaavuus: translation

447

kaupunkisuunnittelijat

en town planners
de Stadtplaner
fr architectes urbanistes
es urbanistas

kaupunkien maankäyttöä ja rakentamista suunnittelevat asiantuntijat

Suomessa kaupunkisuunnittelijoiksi mielletään pääasiassa arkkitehdit. Yhteiskuntatieteilijät, kulttuuriympäristöasiantuntijat, maantieteilijät ja muut luonnontieteilijät tuottavat tietoa ja antavat suosituksia suunnitteluun.

en–fi-vastaavuus: exact

448

historiantutkijat

en historians
de Historiker
fr historiens
es historiadores

ylemmän korkeakoulututkimuksen suorittaneet historian tutkimuksen asiantuntijat

en–fi-vastaavuus: exact

449

taidehistorioitsijat

en art historians
de Kunsthistoriker
fr historiens d'art
es historiadores del arte

ylemmän korkeakoulututkimuksen suorittaneet taidehistorian tutkimuksen asiantuntijat

Taidehistorioitsijan erikoistumisalana voi olla kuvataide, taideteollisuus, arkkitehtuuri, kulttuuriympäristö tai visuaalinen kulttuuri yleisesti.

en–fi-vastaavuus: exact

450

rakennushistorioitsijat

en architectural historians
de Architekturbistoriker
fr historiens de l'architecture
es historiadores de la arquitectura

rakentamisen ja arkkitehtuurin historiaan erikoistuneet taidehistorioitsijat, historiantutkijat tai arkkitehdit

en–fi-vastaavuus: exact

451

tutkijat

korvaa termin/termit: antikvaarit

en conservators
de Denkmalpfleger
fr conservateurs
es conservadores

kulttuuriperinnön vaalimisen osa-alueista vastaavat virkamiehet, asiantuntijat ja ammattilaiset

Kulttuuriperinnön suojelusta, tutkimuksesta ja hoidosta vastaavat tutkijat voivat olla esimerkiksi arkeologeja, rakennustutkijoita, konservaattoreita tai arkkitehteja.

en–fi-vastaavuus: inexact

452

oppaat

en tour guides
de Fremdenführer
fr guides-conférenciers
es guías turísticas

asianmukaisen koulutuksen saaneet henkilöt, jotka esittelevät ja tulkitsevat kulttuuri- ja luonnonympäristön, tietyn alueen tai yksittäisen kohteen piirteitä ohjatuilla kiertokäynneillä

en–fi-vastaavuus: exact

453

maisema-arkkitehdit

en landscape designers
de Landschaftsarchitekten
fr paysagistes
es paisajistas

korkeakoulututkinnon suorittaneet asiantuntijat, jotka laativat tekniset, toiminnalliset ja esteettiset vaatimukset huomioon ottavia ja usein puutarhataiteen historian tuntemukseen pohjautuvia ulkotilojen suunnitelmia

en–fi-vastaavuus: exact

454

maanmittarit

en surveyors
de Geometer
fr géomètres
es topógrafos

korkeakoulututkinnon suorittaneet asiantuntijat, jotka kartoittavat maa-alueiden pinnanmuotoja ja suorittavat maanmittaustoimituksia

en–fi-vastaavuus: exact

455

konservaattorit

en restorers
de Restauratoren
fr restaurateurs
es restauradores

korkeakoulututkinnon (AMK) suorittaneet asiantuntijat, joiden tehtävänä on suojata esineitä ja rakennuksia erilaisilta vaurioitavilta tekijöiltä sekä pysäyttää tai hidastaa niiden jo alkanut vaurioituminen

Konservointi sisältää yleensä seuraavat vaiheet: tutkimus, ennalta ehkäisevä konservointi, konservointitoimenpiteet ja dokumentointi.

Restauroija on saman alan ammattinimike, ja sitä käytetään lähinnä käsityöläisistä, usein työssä oppineista.

en–fi-vastaavuus: exact

456

tekniset konsultit

en technical consultants
de technische Berater
fr consultants techniques
es asistentes técnicos

henkilöt, joilla on tietyn tekniikan alan erityistietämystä

en–fi-vastaavuus: exact

457

erityisasiantuntijat

en experts
de Experten
es expertos

selvityksiä laativat sekä lausuntoja, neuvoja ja ohjeita antavat asiantuntijat, joilla on tiettyyn alaan tai tapaukseen liittyvää erityistä tietämystä ja osaamista

en–fi-vastaavuus: exact

458

käsityöläiset

en craftsmen
de Handwerker
fr artisans
es artesanos

käsityötä ammatikseen harjoittavat henkilöt

en–fi-vastaavuus: exact

459

taidot

en skills
de Metiers
fr métiers
es oficios

harjaantumisen ja/tai oppimisen avulla saavutetut (käytännön) kyvyt ja osaaminen

en–fi-vastaavuus: exact

460

rakennustaidot

en building skills
de Bauberufe
fr métiers du bâtiment
es oficios de la construcción

rakennusalan asiantuntijoiden ja ammattilaisten kyvyt ja osaaminen

en–fi-vastaavuus: exact

461

kulttuuriperintöalan taidot

en heritage skills
de Berufe in der Denkmalpflege
fr métiers du patrimoine
es oficios del patrimonio

kulttuuriperinnön tutkimiseen, hoitamiseen ja sitä koskevan tiedon välittämiseen harjaantuneiden asiantuntijoiden ja ammattilaisten kyvyt ja osaaminen

en–fi-vastaavuus: translation

462

perinteiset käsityötaidot

en traditional skills
de traditionelles Handwerk
fr métiers traditionnels
es oficios tradicionales

perinteisten materiaalien, rakenteiden ja työtapojen käyttämiseen harjaantuneiden käsityöläisten kyvyt ja osaaminen

en–fi-vastaavuus: exact

463

käsityötaidot

en craft skills
de Kunsthandwerk
fr métiers d'art
es oficios artesanales

käsityöläisten kyvyt ja osaaminen

Käsityötaidoiksi mielletään esimerkiksi puusta, lasista, keramiikasta, tekstiileistä, nahasta ja jalometalleista valmistettavien käyttö- ja koriste-esineiden valmistamiseen liittyvät kyvyt ja osaaminen.

en–fi-vastaavuus: exact

464

koulutus

en training
de Ausbildung
fr formation
es formación

tiedon, taidon ja osaamisen saavuttamiseen, lisäämiseen ja parantamiseen tähtäävä oppi ja harjaantuminen

en–fi-vastaavuus: exact

465

koulutustyytit

en types of training
de Ausbildungsgänge
fr types de formation
es tipos de formación

oppimis- tai tutkintojärjestelmät tai opetusohjelmat

Koulutustyytit poikkeavat toisistaan mm. kestoja, vaatimus- ja erikoistumistasoja sekä opetusmuotojensa puolesta.

en–fi-vastaavuus: exact

466

harjoittelu

en apprenticeship
de Lehre
fr apprentissage
es aprendizaje

koulutukseen liittyvä käytännön työn opettelu

en–fi-vastaavuus: exact

467

konservaattorikoulutus

en conservation training
de Denkmalpflegeausbildung
fr formation des conservateurs
es formación en conservación

konservaattorin ammattiin ja tutkintoon tähtäävä oppi ja harjaantuminen
en–fi-vastaavuus: exact

468

täydennyskoulutus

en in-service training course
de Weiterbildung
fr formation continue
es formación continua

tutkintoa täydentävä oppi ja harjaantuminen
en–fi-vastaavuus: exact

469

erikoistuminen

en specialist training
de Spezialisierung
fr formations spécialisées
es formación especializada

erikoisasiantuntemukseen tähtäävä koulutus
en–fi-vastaavuus: exact

470

korkeakoulutus

en university education
de akademische Ausbildung
fr formations universitaires
es enseñanza universitaria

alempaan, ylempään ja jatkotutkintoon tähtäävä oppi yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa
en–fi-vastaavuus: exact

471

ammattikoulutus

en vocational training
de Berufsausbildung
fr formation professionnelle
es formación profesional

ammattitutkintoon tähtäävä oppi ja harjaantuminen
en–fi-vastaavuus: exact

472

asiantuntemus

en expertise
de praktische Fachkompetenz
fr savoir-faire techniques
es capacitación técnica

työtehtävissä tai muuten asian parissa toimittaessa saavutettu osaaminen ja harjaantuminen
en–fi-vastaavuus: exact

473

koulutuskeskukset

en training centres
de Ausbildungszentren
fr centres de formation
es centros de formación

organisaatiot, jotka tarjoavat opetusta ja kursseja

en–fi-vastaavuus: exact

474

kurssit

en training courses
de Praktika
fr stages de formation
es cursos de formación profesional

teoreettisten ja käytännön tietojen ja taitojen omaksumiseen tähtäävät, määräaikaiset koulutusjaksot

en–fi-vastaavuus: exact

475

koulutusohjelmat

en training programmes
de Ausbildungsprogramme
fr programmes de formation
es programas de formación

oppilaitosten tarjoamat, suunnitelmallisesti jäsennetyt ja erilaisia opiskelumuotoja sisältävät opetusjaksot

en–fi-vastaavuus: exact

7 SAAVUTETTAVUUS JA VIESTINTÄ

476

saavutettavuus ja viestintä

en	access and interpretation
de	Information und Bewusstseinsförderung
fr	communication et sensibilisation
es	comunicación y sensibilización

strategiat ja toimet, joilla luodaan edellytyksiä suuren yleisön tuntee, ymmärtää ja arvostaa kulttuuriperintöä sekä tiedostaa sen vaalimisen yhteiskunnallinen merkitys

en–fi-vastaavuus: inexact

477

käyntirajoitus

en	access regime
de	Besucherregelung
fr	régimes d'accès
es	régimen de acceso

rajoitus, jolla säädelään kävijöiden määrää kulttuuriperintökohteessa kohteen materiaalisen säilymisen turvaamiseksi

en–fi-vastaavuus: exact

478

saavutettavuus

en	public access
de	öffentlicher Zugang
fr	accès public
es	acceso público

julkisen hallinnon edistämä yleisön tasavertainen mahdollisuus tutustua kulttuuriperintöön ja ymmärtää sitä, saada sitä koskevaa tietoa ja osallistua sen vaalimiseen

en–fi-vastaavuus: exact

479

avaaminen yleisölle

en	public admission
de	Öffnung für das Publikum
fr	ouverture aux publics
es	apertura al público

toimet kulttuuriperintökohteisiin pääsyn mahdollistamiseksi

en–fi-vastaavuus: translation

480

käynnit

en	visits
de	Besichtigungen
fr	visites
es	visitas

yleisön mahdollisuus tutustua kulttuuriperintöön aidossa ympäristössä joko itsenäisesti tai opastettuna

en–fi-vastaavuus: exact

481

kävijämäärät

en visitor numbers
de Besucherzahlen
fr fréquentation
es estadísticas de visitantes

yleisökäyntien lukumäärät

en–fi–vastaavuus: exact

482

avoimet ovet (kulttuuriperintökohteessa)

en heritage open days
de Tag des offenen Denkmals
fr journées portes ouvertes
es jornadas de puertas abiertas

ajankohdat, joiina yleisöllä on mahdollisuus päästä tutustumaan kulttuuriperintökohteisiin ilmaiseksi

en–fi–vastaavuus: exact

483

Euroopan rakennusperintöpäivät

en European heritage days
de Europäischer Tag des Denkmals
fr Journées Européennes du Patrimoine
es Jornadas Europeas del Patrimonio

Euroopan neuvoston ja Euroopan komission aloitteesta 1991 alkaen vuosittain vietettävät päivät, joiden aikana järjestetään tapahtumia rakennetun kulttuuriympäristön tuntemuksen ja arvostuksen lisäämiseksi

en–fi–vastaavuus: exact

484

kulttuuriperintökasvatus

en education
de Lehre
fr enseignement
es educación

kulttuuriperintötietoisuutta lisäävien tietojen ja taitojen välittäminen

Koululaitoksen piirissä puhutaan kulttuuriperintöopetuksesta, ympäristö- ja muissa järjestöissä kulttuuriperintö- tai kulttuuriympäristökasvatuksesta.

en–fi–vastaavuus: exact

485

kulttuuriperintöopetus

en educational activities
de pädagogische Projekte
fr activités pédagogiques
es acciones pedagógicas

kulttuuriperintötietoisuuden lisäämiseen tähtäävä toiminta

Koululaitoksen piirissä puhutaan kulttuuriperintöopetuksesta, ympäristö- ja muissa järjestöissä kulttuuriperintö- tai kulttuuriympäristökasvatuksesta.

en–fi–vastaavuus: exact

486

oppimateriaalit

en teaching resources
de Lehrmaterial
fr matériels pédagogiques
es materiales pedagógicos

kulttuuriperintötietoa välittävät oppi- ja työkirjat sekä audiovisuaaliset aineistot

Suomen opetushallituksen verkkosivuilla on saatavilla kulttuuriperintöopetuksen aineistoja, jotka on koottu Suomen Tammi -hankkeessa. Hanke toteutettiin Opetushallituksen, Museoviraston ja ympäristöministeriön yhteistyönä vuosina 2005–2008, ja sen tavoitteena oli tukea kulttuuriperinnön opetusta kouluissa ja oppilaitoksissa.

en–fi-vastaavuus: exact

487

opetussuunnitelma

en national curriculum
de Lehrplan
fr programmes scolaires
es programas escolares

opetuksen sisältöjen ja järjestelyjen rakenne

Suomessa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat perustuvat Opetushallituksen määrittämiin opetussuunnitelman perusteisiin.

en–fi-vastaavuus: exact

488

kulttuuriperintökurssit

en heritage classes
de Kurse im Bereich der Denkmalpflege
fr classes du patrimoine
es clases sobre patrimonio

kulttuuriperintöön liittyvien teoreettisten ja käytännön tietojen ja taitojen omaksumiseen tähtäävät, määräaikaikaiset koulutusjaksot

en–fi-vastaavuus: translation

489

vaihto-opiskelu

en educational exchanges
de Bildungsaustauschprogramm
fr échanges pédagogiques
es intercambios educativos

opiskelijavaihto-ohjelmien kautta järjestetty määräaikainen opiskelu muussa kuin omassa oppilaitoksessa, yleensä ulkomailla

en–fi-vastaavuus: exact

490

kulttuurimatkailu

en cultural tourism
de Kulturtourismus
fr tourisme culturel
es turismo cultural

matkaileminen, jonka tarkoituksena on kulttuurikohteisiin tutustuminen tai kulttuuritapahtumiin osallistuminen

en–fi-vastaavuus: exact

491

matkailun edistäminen

en promotion of tourism
de Tourismusförderung
fr promotion touristique
es promoción turística

toimet, joilla pyritään lisäämään matkailemista

en–fi-vastaavuus: exact

492

kulttuurireitit

en cultural routes
de Kulturwege
fr itinéraires culturels
es rutas culturales

määrämittaiset, opastetut kulkuväylät, joiden varrella on kulttuurikohteita

en–fi-vastaavuus: exact

493

nähtävyydet

en tourist attractions
de Sehenswürdigkeiten
fr attractions touristiques
es atracciones de interés turístico

kulttuuri- ja luonnonelämyksiä ja/tai tietoa tarjoavat, näkemisen arvoiset matkailukohteet

en–fi-vastaavuus: exact

494

matkailuopasteet

en tourist information signs
de touristische Informationstafeln
fr signalisation touristique
es señalización turística

matkailijoita ohjaavat merkit, tekstit, äänet, opastuskilvet tai viitat

en–fi-vastaavuus: exact

495

tieteellinen julkaisutoiminta

en dissemination of research
de wissenschaftliche Veröffentlichung
fr diffusion de la recherche
es difusión de la investigación

tieteellisen tutkimuksen tulosten julkinen esittäminen painetussa tai sähköisessä muodossa tai suullisesti

en–fi-vastaavuus: exact

496

julkaisut

en publications
de Publikationen
es publicaciones

tutkimustiedon välitykseen tarkoitetut painetut tai sähköiset esitysmuodot ja -välineet

Esimerkkejä julkaisuista ovat kirjat, lehdet ja verkkosivut. Suomessa opetus- ja kulttuuriministeriö on koonnut koko korkeakoulukentän julkaisutoiminnan kattavan julkaisutyypiluokittelun vuonna 2010 ilmestyneeseen käsikirjaan (http://www.kirjasto.oulu.fi/assets/files/julkaisutoiminta/OY%20tutkii/Kasikirja_julkluok_2010_fi.pdf).

en–fi-vastaavuus: exact

497

yleistajuiset julkaisut

en non-specialist publications
de Publikationen für das breite Publikum
fr publications grand public
es publicaciones de divulgación

suurelle yleisölle suunnatut tutkimustiedon välitykseen tarkoitetut painetut tai sähköiset esitysmuodot ja -välineet

Esimerkkejä julkaisuista ovat kirjat, lehdet ja verkkosivut.

en–fi-vastaavuus: exact

498

tieteelliset julkaisut

korvaa termin/termit: ammattijulkaisut

en scientific publications
de Fachpublikationen
fr publications scientifiques
es publicaciones científicas

uutta tietoa tuottavat, tieteenalan sisällölliset ja muodolliset kriteerit täyttävät painetut tai sähköiset esitysmuodot ja -välineet

Esimerkkejä julkaisuista ovat kirjat, lehdet ja verkkosivut.

en–fi-vastaavuus: exact

499

kulttuuripalvelut

en cultural facilities
de kulturelle Einrichtungen
fr équipements culturels
es infraestructuras culturales

kulttuurilaitosten ylläpito sekä kulttuuritapahtumien ja muun kulttuuritoiminnan järjestäminen ja tarjoaminen osana julkisia palveluita

en–fi-vastaavuus: exact

500

kulttuurikeskukset

en cultural centres
de Kulturzentren
fr centres culturels
es centros culturales

laitokset tai tilat, jotka tarjoavat kulttuuripalveluja

en–fi-vastaavuus: exact

501

opastuskeskukset

korvaa termin/termit: infopisteet

en heritage interpretation centres

de Besucherzentren

fr centres d'interprétation du patrimoine

es centros de interpretación

kulttuuriperintökohteiden tai nähtävyyksien yhteydessä olevat neuvontapalvelut, jotka tarjoavat opastusta ja tietoa kohteesta

en–fi-vastaavuus: exact

502

kirjastot

en libraries

de Bibliotheken

fr bibliothèques

es bibliotecas

laitokset tai tilat, joissa on yleiseen käyttöön tarkoitettuja kokoelmia kirjoja, kuva- ja äänitallenteita sekä muita julkaisuja

Kirjasto-sanalla voidaan viitata myös tilaan, jossa säilytetään julkaisukokoelmaa.

en–fi-vastaavuus: exact

503

museot

en museums

de Museen

fr musées

es museos

laitokset tai tilat, joissa tutkitaan, säilytetään ja esitellään tiettyyn teemaan liittyviä kokoelmia

en–fi-vastaavuus: exact

504

ulkomuseot

en open air museums

de Freilichtmuseen

fr musées de plein air

es ecomuseos

museoksi muutetut alkuperäisessä ympäristössään säilyneet kulttuuriperintökohteet ja kokonaisuudet; esimerkiksi ryhmä vanhoja rakennuksia pihapiireineen ja irtaimistoineen

en–fi-vastaavuus: exact

505

erikoismuseot

en site museums

de monographische Museen

fr musées de site

es museos monográficos

tiettyyn paikkaan, asiaan tai henkilöön liittyvät museot

Suomessa termi on myös museoiden hierarkiaan liittyvä status.

en–fi-vastaavuus: inexact

506

opasteet

en information boards
de Informationstafeln
fr signalisation culturelle
es señalización cultural

ohjaavat merkit, tekstit, äänet, opastuskilvet tai viitat
en–fi-vastaavuus: exact

507

tiedonvaihto

en information exchange
de Informationsaustausch
fr échanges d'information
es intercambio de información

en–fi-vastaavuus: exact

508

kulttuuritarjonta

en cultural programmes
de Kulturprogramm
fr animations culturelles
es programación cultural

yleisölle tietynä ajanjaksona suunnattu joukko kulttuuritoimintoja tai -esityksiä
en–fi-vastaavuus: exact

509

kulttuuritapahtumat

en cultural events
de kulturelle Veranstaltungen
fr manifestations culturelles
es actividades culturales

yleisölle suunnatut kulttuuriin liittyvät esitykset tai toiminnot
en–fi-vastaavuus: exact

510

näyttelyt

en exhibitions
de Ausstellungen
fr expositions
es exposiciones

asioiden tai esineiden näytteillepano yleisöä varten
en–fi-vastaavuus: exact

511

historialliset näytökset

en re-enactments
de Revival-Anlässe
fr reconstitutions historiques
es recreación histórica

historiallisten tapahtumien tai toiminnan esittäminen draaman keinoin
en–fi-vastaavuus: exact

512

nähtävyydet

en tourist attractions
de Sehenswürdigkeiten
fr attractions touristiques
es atracciones de interés turístico

kulttuuri- ja luonnonelämyksiä ja/tai tietoa tarjoavat, näkemisen arvoiset matkailukohteet
en–fi-vastaavuus: exact

513

yleinen tietoisuus

en public awareness
de Bewusstseinsförderung
fr sensibilisation du public
es sensibilización

vallitseva tiedon ja ymmärryksen taso
en–fi-vastaavuus: exact

514

valistus

en awareness-raising activities
de bewusstseinsfördernde Massnahmen
fr actions de sensibilisation
es acciones de sensibilización

yleisen tietoisuuden lisäämiseen tähtäävä viestintä
en–fi-vastaavuus: exact

515

tiedotuskampanjat

en awareness-raising campaigns
de Sensibilisierungskampagnen
fr campagnes de sensibilisation
es campañas de sensibilización

yleisen tietoisuuden lisäämiseen tähtäävä, määräaikainen ja aktiivinen viestintä
en–fi-vastaavuus: exact

516

kulttuuriperinnön arvostuksen edistäminen

en heritage enhancement
de Erhöhung der Wertschätzung des kulturellen Erbes
fr politique de mise en valeur
es revalorización del patrimonio

viestintä, joka välittää tietoa kulttuuriperinnön arvosta ja merkityksestä
en–fi-vastaavuus: translation

517

tiedotuskampanjat

en information campaigns
de Informationskampagnen
fr campagnes d'information
es campañas de información

määräaikainen, aktiivinen viestintä
en–fi-vastaavuus: exact

518

kulttuuriperinnön merkitystä välittävä viestintä

korvaa termin/termit: kulttuuriperinnöstä tiedottaminen

en heritage interpretation

de Sensibilisierungskampagnen

fr interprétation du patrimoine

es interpretación del patrimonio

viestintä, joka tulkitsee kulttuuriperinnön merkityksiä

en–fi-vastaavuus: translation

8 TALOUS- JA RAHOITUSJÄRJESTELMÄT

519

talous ja rahoitus

en economic and financial systems
de ökonomische und finanzielle Aspekte
fr système économique et financier
es aspectos económico-financieros

talouteen ja rahoitukseen liittyvät termit
en–fi–vastaavuus: translation

520

korvaus

korvaa termin/termit: hyvitys; kompensatio

en compensation
de Entschädigungen
fr compensations financières
es pagos compensatorios

vastikkeeksi vahingosta, työstä tai muusta sellaisesta annettava rahamäärä tms.
en–fi–vastaavuus: exact

521

taloudellinen valvonta

en financial control
de Finanzkontrolle
fr contrôle financier
es control financiero

sovitun rahankäytön seuranta

Usein taloudellinen valvonta on organisaation sisäistä.

en–fi–vastaavuus: exact

522

maksukyvyttömyys

en financial incapacity
de Zahlungsunfähigkeit
fr incapacité financière
es incapacidad financiera

kykenemättömyys suoritua sovitua taloudellisista vaateista, maksuista

en–fi–vastaavuus: exact

523

rahoitus

en funding
de Finanzierung
fr financement
es financiación

rahavarat tai pääoma tietyn hankkeen läpiviemiseksi

Rahoitukseen sisältyy myös rahankäytön suunnittelu.

en–fi–vastaavuus: exact

524

suora tuki

en direct aid
de Direktzahlungen
fr aides directes
es ayudas directas

tietyille hankkeelle osoitettava tuki

Tyypillisesti suora tuki on rahallista tukea.

en–fi-vastaavuus: exact

525

avustukset

en grants
de Beiträge
fr subventions
es subvenciones

tiettyyn tarkoitukseen myönnetyt tai lahjoitetut rahalliset tuet

en–fi-vastaavuus: exact

526

tutkimusapurahat

en research grants
de Forschungsbeiträge
fr crédits d'études
es ayudas a la investigación

yksityiselle tai yhteisölle tieteellistä tutkimusta varten annetut rahalliset tuet

en–fi-vastaavuus: exact

527

hankeavustukset

en project grants
de Projektbeiträge
fr crédits de travaux
es ayudas para obras

määrätarkoituksiin tai tehtäviin osoitetut rahasummat

en–fi-vastaavuus: exact

528

toimenpidevarat

en intervention funds
de Interventionsfonds
fr crédits d'intervention
es fondos para la conservación

tiettyyn työhön osoitetut rahasummat

en–fi-vastaavuus: exact

529

lainat

en loans
de Kredite
fr prêts
es préstamos

yhteisöille tai yksilöille luovutetut, takaisin maksettavat rahasummat

en–fi-vastaavuus: exact

530

ylläpitokustannukset

en maintenance funds
de Unterhaltsaufwand
fr crédits d'entretien
es fondos para la conservación de edificios

rakennuksien tai rakenteiden huoltoon tai hoitoon tarvittavat rahamäärät

en–fi-vastaavuus: exact

531

yksityinen rahoitus

en private funding
de Privatfinanzierung
fr financement privé
es financiación privada

yksityisen henkilön tai yhteisön tiettyyn hankkeeseen tai toimeen myöntämä raha

en–fi-vastaavuus: exact

532

julkinen rahoitus

en public funding
de öffentliche Finanzierung
fr financement public
es financiación pública

julkisen tahon tiettyyn tarkoitukseen myöntämä raha

en–fi-vastaavuus: exact

533

subventio

en grant aid
de Subventionen
fr subventions de l'Etat
es ayudas públicas

valtion taloudellinen tuki, joka kattaa osan tietyn hankkeen kokonaiskustannuksista

en–fi-vastaavuus: exact

534

julkiset menot

en public expenditure
de öffentlicher Haushalt
fr budget public
es presupuestos públicos

valtion ja kuntien kustantamien palveluiden rahoitus

en–fi-vastaavuus: exact

535

valtionapu

en state aid
de staatliche Zuschüsse
fr aides publiques
es subvenciones estatales

rahallinen valtiontuki kunnille ja muille julkisyhteisöille, elinkeinoelämälle tai yleishyödyllisille yhteisöille (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Budjettisanasto (2001).)

Suomessa valtionapuja jaetaan pääosin säädöksiin pohjautuvin perustein harkinnanvaraisina tai täysin lakisääteisinä siirtomenoina valtion talousarvion kautta tai budjetin ulkopuolisista rahastoista. (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Budjettisanasto (2001).)

en–fi-vastaavuus: exact

536

suora valtion tuki

en direct state aid
de Direktzahlungen des Staates
fr aides directes de l'Etat
es ayudas directas del Estado

suoraan valtiolta tiettyyn hankkeeseen saatu apu

en–fi-vastaavuus: exact

537

sponsorointi

korvaa termin/termit: tukeminen

en sponsorship
de Mäzenatentum
fr mécénat
es patrocinio

menettely jolla yksilö tai yhteisö voi saada (yleensä taloudellista) tukea toimintaansa tai hankkeeseensa

en–fi-vastaavuus: exact

538

vahingonkorvaus

en indemnification
de Schadenersatz
fr indemnisations
es indemnizaciones

korvaus, jonka vahingosta vastuussa oleva suorittaa vahingosta kärsineelle (lähde: Kielitoimiston sanakirja)

en–fi-vastaavuus: exact

539

lakisääteiset maksut

en legal registration fees
de Eintragungssteuer
fr frais d'enregistrement
es tasas de registro

lakiin perustuvat rahalliset suoritukset

Termien "vero" ja "maksu" välinen merkitysero on epäselvä. "Maksu" on useimmiten korvamerkitty jotakin tiettyä tarkoitusta varten, "verojen" käyttötarkoitusta ei sen sijaan ole tarkasti määritetty. (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

en–fi-vastaavuus: exact

540

löytöpalkkiot

en rewards for a discovery
de Finderlohn
fr récompenses de découverte
es premios por descubrimiento

jonkin esineen tai asian löytämisestä maksetut palkkiot

Löytöpalkkio voidaan maksaa esimerkiksi muinaisesineen löytämisestä.

en–fi-vastaavuus: exact

541

verot

en taxes
de Steuern
fr impôts
es impuestos

lakisääteiset rahasuoritukset julkistalouden rahoittamiseksi (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

Termien "vero" ja "maksu" välinen merkitysero on epäselvä. "Maksu" on useimmiten korvamerkitty jotakin tiettyä tarkoitusta varten, "verojen" käyttötarkoitusta ei sen sijaan ole tarkasti määritetty. (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

en–fi-vastaavuus: exact

542

perintöverot

en inheritance taxes
de Erbschaftssteuern
fr droits de succession
es impuesto sobre sucesiones

perinnön tai testamentin perusteella kannettavat verot (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

Suomessa perintövero kannetaan valtiolle. Se määräytyy perintöosuuden arvon sekä perinnönjättäjän ja -saajan sukulaisuussuhteen perusteella. (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

en–fi-vastaavuus: exact

543

perintöverot

en inheritance taxes
de Nachlasssteuern
fr droits de mutation par décès
es impuesto sobre sucesiones

perinnön tai testamentin perusteella kannettavat verot (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

Suomessa perintövero kannetaan valtiolle. Se määräytyy perintöosuuden arvon sekä perinnönjättäjän ja -saajan sukulaisuussuhteen perusteella. (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

en–fi-vastaavuus: exact

544

varainsiirtoverot

en inheritance taxes
de Handänderungssteuer
fr droits de mutation
es impuesto de ganancias sobre el capital

kiinteistön, rakennuksen tai arvopaperin vastikkeellisesta luovutuksesta kannettavat verot (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

en–fi-vastaavuus: inexact

545

arvonlisävero

en value added tax
de Mehrwertsteuer
fr taxe sur la valeur ajoutée
es impuesto sobre el valor añadido

kulutusvero, joka kannetaan myynnistä siten, että jokainen tuotanto- ja jakeluketjun taso maksaa veroa siinä tasossa tuotteelle kertyneestä arvonlisästä (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002))

Arvonlisävero maksetaan tavaran tai palvelun hankinnan yhteydessä.

en–fi-vastaavuus: exact

546

veronhuojennukset

en tax incentives
de Steuererleichterungen
fr mesures incitatives
es incentivos fiscales

lakisääteinen rajatun verovelvollisten ryhmän verotuksen helpottaminen (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

Veronhuojennuksella voi olla esimerkiksi alue-, kulttuuri-, sosiaali- tai talouspoliittisia päämääriä. Termillä "veronhuojennus" viitataan Suomessa myös toiseen käsitteeseen: veroviranomaisen tai veronsaajan erityisistä kohtuusyistä myöntämään vapautukseen verosta tai sen osasta. (Lähde: Valtioneuvoston kielipalvelu: Verosanasto (2002).)

en–fi-vastaavuus: inexact

547

verovapaus

en tax exemption
de Steuerbefreiung
fr exonérations fiscales
es exenciones fiscales

tietystä verosta myönnetty vapautus

en–fi-vastaavuus: exact

548

verohelpotus

en tax relief
de Steuerabzüge
fr déductions fiscales
es deducciones fiscales

välittömän veron osan poistaminen

en–fi-vastaavuus: exact

9 LAAJAT KÄSITTEET

549

yleiskäsitteet

en broad concepts
de Grundlagen
fr concepts généraux
es conceptos generales

kulttuuriperintöön liittyvät yleiset tai peruskäsitteet

550

arkeologia

en archaeology
de Archäologie
fr archéologie
es arqueología

ihmisen menneisyyttä materiaalisten jäännösten avulla tutkiva tiede
en–fi-vastaavuus: exact

551

teollisuusarkeologia

en industrial archaeology
de Industriearchäologie
fr archéologie industrielle
es arqueología industrial

teollisuushistoriallisten kohteiden tutkimus arkeologisin menetelmin
en–fi-vastaavuus: exact

552

vedenalainen arkeologia

korvaa termin/termit: meriarkeologia

en underwater archaeology
de Unterwasserarchäologie
fr archéologie sous-marine
es arqueología subacuática

vedenalaisten kohteiden tutkimus arkeologisin menetelmin
Suomessa ei suositella käytettäväksi termiä meriarkeologia.
en–fi-vastaavuus: exact

553

arkeologiset tilaustutkimukset

korvaa termin/termit: arkeologiset toimeksiantotutkimukset

en contract archaeology
de archäologische Voruntersuchungen
fr archéologie préventive
es arqueología preventiva

viranomaisten edellyttämät maankäyttö- tai rakennushankkeiden uhkaamien muinaisjäännösten arkeologiset tutkimukset hankkeen toteuttajan tilauksesta ennen hankkeen toteuttamista
en–fi-vastaavuus: inexact

554

pelastuskaivaukset

en rescue archaeology
de Rettungsgrabungen
fr archéologie de sauvetage
es arqueología no programada

maankäyttö- tai rakennushankkeen uhkaamien muinaisjäännösten arkeologiset tutkimukset, joihin ei ole varauduttu suunnitteluvaiheessa

Suomessa ei käytetä termiä "pelastusarkeologia".

en–fi-vastaavuus: inexact

555

kaupunkiarkeologia

en urban archaeology
de Stadtarchäologie
fr archéologie urbaine
es arqueología urbana

kaupunkialueiden kulttuurikerrosten ja maanalaisten rakenteiden tutkimus arkeologisin menetelmin

en–fi-vastaavuus: exact

556

rakennusarkeologia

en buildings archaeology
de Bauarchäologie
fr archéologie du bâti
es arqueología de la arquitectura

arkeologian menetelmiä hyödyntävä rakennushistorian tutkimus ja rakennusdokumentointi

en–fi-vastaavuus: exact

557

arkeologinen potentiaali

en archaeological potential
de Funderwartungsgebiet
fr potentialité archéologique
es potencial arqueológico

todennäköisyys sille, että tietyltä paikalta tai alueelta löytyy muinaisjäännöksiä

en–fi-vastaavuus: exact

558

arkkitehtuuri

en architecture
de Architektur
es arquitectura

rakentamisen esteettisen ja käytännöllisen toteuttamisen tiede ja taide

en–fi-vastaavuus: exact

559

vanhaan sopeuttava täydennysrakentaminen

en contextual architecture
de zeitgenössische Architektur
fr architecture d'accompagnement
es arquitectura contemporánea

olemassa olevan rakennetun ympäristön huomioiva uusi arkkitehtuuri

Täydennysrakentamisessa voidaan esimerkiksi käyttää samanlaisia materiaaleja ja rakentamisen periaatteita kuin olemassa olevissa rakennuksissa tai soveltaa ympäristöön sopivia mittasuhteita.

en–fi-vastaavuus: translation

560

rakennusperinne

korvaa termin/termit: perinteinen arkkitehtuuri; kansanrakentaminen

en vernacular architecture
de traditionelle Architektur
fr architecture traditionnelle
es arquitectura popular

rakentaminen perinteisin menetelmin ja paikallisia materiaaleja käyttäen, yleensä ilman arkkitehdin suunnitelmia

en–fi-vastaavuus: exact

561

kollektiivinen muisti

en collective memory
de kollektives Geschichtsbewusstsein
fr mémoire collective
es memoria colectiva

yhteisön jäsenten jakama käsitys yhteisön historiasta ja kulttuuristen ominaispiirteiden muotoutumisesta

Kollektiivinen muisti on alkujaan jungilaisen analyttisen psykologian teorian käsitteistöä. Sveitsiläisen psykiatrin Carl Gustav Jungin (1875-1961) mukaan alitajuntaan eivät kätkeydy ainoastaan ihmisen henkilökohtaiset muistot, vaan se sisältää koko ihmiskunnan kehityksen henkisen perimän.

en–fi-vastaavuus: exact

562

yhteistyö

en co-operation
de Zusammenarbeit
fr coopération
es cooperación

yksilöiden tai yhteisöjen yhteinen toiminta sovittun päämäärän saavuttamiseksi

en–fi-vastaavuus: exact

563

yhteistyösopimus

en co-operative arrangement
de Vereinbarung
fr protocole d'accord
es convenios

julkisten tai yksityisten tahojen yhteistoiminnan päämäärää ja periaatteita määrittelevä kirjallinen dokumentti

en–fi-vastaavuus: exact

564

kulttuuriyhteistyö

en cultural co-operation
de kulturelle Zusammenarbeit
fr coopération culturelle
es cooperación cultural

julkisten tai yksityisten tahojen yhteinen, kansainvälinen toiminta sovitus päämäärän saavuttamiseksi kulttuurin eri osa-alueilla

en–fi-vastaavuus: exact

565

eurooppalainen yhteistyö

en European co-operation
de europäische Zusammenarbeit
fr coopération européenne
es cooperación europea

Euroopan valtioita edustavien julkisten tai yksityisten tahojen yhteinen toiminta sovitus päämäärän saavuttamiseksi

en–fi-vastaavuus: exact

566

kansainvälinen yhteistyö

en international co-operation
de internationale Zusammenarbeit
fr coopération internationale
es cooperación internacional

eri maita ja valtioita edustavien julkisten tai yksityisten tahojen yhteinen toiminta sovitus päämäärän saavuttamiseksi

en–fi-vastaavuus: exact

567

kulttuurivaihto

en cultural exchanges
de Kulturaustausch
fr échanges culturels
es intercambios culturales

julkisten tai yksityisten tahojen kansainvälinen ja vastavuoroinen toiminta kulttuurin eri osa-alueilla Euroopan maat ovat solmineet kahden- tai monenvälisiä kulttuurivaihtosopimuksia; Suomella on sopimus yli 30 maan kanssa. Kulttuurivaihdon piiriin kuuluvat myös erilaiset kansalaisyhteiskunnan yhteistyöverkostot sekä opiskelija-, opettaja- ja tutkijavaihto. Suomessa vaihtoa koordinoi Opetus- ja kulttuuriministeriön alainen Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO.

en–fi-vastaavuus: exact

568

kulttuuri-identiteetti

en cultural identity
de kulturelle Identität
fr identité culturelle
es identidad cultural

etnisen, sosiaalisen, uskonnollisen, poliittisen tai kielellisen ryhmän perinteet, tavat, kokemukset ja kulttuuriset käytännöt sekä niiden ilmaiseminen ja kokeminen osana yksilön olemusta

en–fi-vastaavuus: exact

569

kulttuurien monimuotoisuus

en cultural diversity
de kulturelle Vielfalt
fr diversité culturelle
es diversidad cultural

erilaisten etnisten, sosiaalisten, uskonnollisten, poliittisten tai kielellisten ryhmien kulttuuristen ominaispiirteiden kirjo

en–fi-vastaavuus: exact

570

kulttuuripolitiikka

en cultural policy
de Kulturpolitik
fr politique culturelle
es política cultural

valtion tai instituutioiden yhteiskuntapoliittinen toimintalinja ja siitä johdetut menettelytavat kulttuuri-elämän julkiseksi ohjaamiseksi ja säätelemiseksi

Euroopan neuvosto on ainoa eurooppalainen hallitustenvälinen kulttuuripoliittisen keskustelun foorumi. Kulttuuripolitiikan asioita hoidetaan kulttuuriyhteistyön neuvostossa (CDCC) ja viestintä-asioiden johtokomiteassa (CDMM).

en–fi-vastaavuus: exact

571

ympäristö

en environment
de Umwelt
fr environnement
es medio ambiente

ihmistä ympäröivä luonto (ilmakehä, maaperä, vesistöt), jonka kanssa ihminen on vuorovaikutuksessa

en–fi-vastaavuus: exact

572

kulttuuriperinnön suojelu

en heritage conservation
de Kulturgütererhaltung
fr sauvegarde du patrimoine
es salvaguarda del patrimonio

kulttuuriperinnön säilymisen turvaaminen tulevia sukupolvia varten

en–fi-vastaavuus: exact

573

kulttuuriperintöpolitiikka

en heritage policy
de Kulturerbepolitik
fr politique patrimoniale
es políticas de patrimonio

valtiovallan tai instituution toimintalinja ja siitä johdetut menettelytavat kulttuuriperintöasioissa

Eurooppalaisen kulttuuriperintöpolitiikan tavoitteita ja standardeja määrittelee Euroopan neuvosto.

en–fi-vastaavuus: exact

574

maankäyttö

en land use
de Flächennutzung
fr occupation du sol
es uso del suelo

maa-alueen suunnitelmallinen, lainsäädännön ja hallinnollisten päätösten avulla ohjattava käyttö
en–fi-vastaavuus: exact

575

luonnonkatastrofit

en natural disasters
de Naturkatastrophen
fr catastrophes naturelles
es desastres naturales

luonnonilmiöiden aiheuttamat tuhot
Luonnonkatastrofeja ovat esimerkiksi tulvat ja maanjäristykset.
en–fi-vastaavuus: exact

576

kumppanuudet

en partnerships
de Partnerschaft
fr partenariats
es asociación

osallisten tasavertaiseen ja molemminpuoliseen etuun tähtäävät yhteistyösuhteet
en–fi-vastaavuus: exact

577

julkiset rakennukset

en public works
de Bürgerzentren
fr travaux publics
es obras públicas

julkisyhteisön toteuttamat yleishyödylliset rakennukset tai rakennelmat mm. hallintoa, opetusta, tiedettä tai kulttuuria varten
en–fi-vastaavuus: exact

578

valintakriteerit

en selection criteria
de Auswahlkriterien
fr critères de sélection
es criterios de selección

arvioinnin ja päätöksenteon perusteet
en–fi-vastaavuus: exact

579

kestävä kehitys

en sustainable development
de nachhaltige Entwicklung
fr développement durable
es desarrollo sostenible

nyky-yhteiskunnan tarpeiden tyydyttäminen tavalla, joka säästää luonnonvaroja ja ympäristöä tuleville sukupolville
en–fi-vastaavuus: exact

580

vapaaehtoistyö

en voluntary work

de Volontariat

fr bénévolat

es voluntariado

yksilöiden tai yhteisöjen ilman rahallista tai muuta korvausta tekemä työ

Vapaaehtoistyöhön ei liity odotusta korvauksesta, mutta työn teettäjää tai työstä hyötyjä saattaa kuitenkin huomioida työn tekijän jollain tavalla.

en–fi-vastaavuus: exact

581

historia

en history

de Geschichte

fr histoire

menneisyys ja sitä tutkiva tiede

en–fi-vastaavuus: exact

582

taidehistoria

en art history

de Kunstgeschichte

fr histoire de l'art

kuvataiteiden, arkkitehtuurin ja muun visuaalisen kulttuurin historiallinen kehitys ja sitä tutkiva tiede

en–fi-vastaavuus: exact

HEREIN-tesauruksen hierarkkinen rakenne

Seuraavassa on esitetty Eurooppalaisen kulttuuriperintöpolitiikan sanaston suomenkieliset termit sisennettyinä pohja-aineistona olevan HEREIN-tesauruksen hierarkiatasojen mukaan.

Luku 1. Organisaatiot ja ammattilaiset

Taso	1	2	3	4	5
1	hallinto				
2		toimivaltaiset viranomaiset			
2		viranomaiset			
2		Euroopan unionin hallinto			
2		valtionhallinto			
3			keskushallinto		
3			aluehallinto		
3			ministeriöt		
4				maa- ja metsätalousministeriö	
4				opetus- ja kulttuuriministeriö	
4				opetus- ja kulttuuriministeriö	
4				valtiovarainministeriö	
4				liikenne- ja viestintäministeriö	
4				ympäristöministeriö	
3			kunta- ja maakuntahallinto		
4				paikallishallinto	
4				itsehallinnolliset yhteisöt	
4				alue- ja paikallisviranomaiset	
4				maakuntahallinto	
4				maakuntahallinto	
4				kunnallishallinto	
3			asiantuntijatyöryhmät		
3			kaavoitusviranomaiset		
3			kulttuuriympäristöviranomaiset		
4				arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vastaavat viranomaiset	
4				kulttuuriperintöviranomaiset	
4				museolaitos	
3			kaupunkisuunnitteluviranomaiset		
1	organisaatiot				
2		järjestöt			
3			kulttuuriperintöä vaalivat järjestöt		
2		säätiöt			
2		painostusryhmät			
2		tutkimuslaitokset			
2		vapaaehtoisjärjestöt			
3			arkeologiset hyväntekeväisyysjärjestöt		
2		kulttuurilaitokset			
2		asiantuntijat			
2		yksityisoikeudelliset tahot			
2		ammattilliset yhteisöt			
2		julkisyhteisöt			
2		kansalaisjärjestöt			
2		kansainväliset järjestöt			
3			UNESCO		

4		Maailmanperintökomitea
3		ICOMOS
3		ICCROM
3		IUCN
3		eurooppalaiset instituutiot
4		Euroopan unioni
4		Euroopan neuvosto
5		ministerikomitea
5		kulttuuriperinnön ja maiseman johtokomitea
2		kansalliset järjestöt
2		paikalliset järjestöt
1	toimijat	
2		käyttöoikeuden haltijat
2		kaupunkisuunnittelijat
2		asiantuntijat
2		virkamiehet
2		löytäjät
2		rakennuttajat
2		urakoitsijat
2		sponsorit
2		kiinteistösijoittajat
2		omistajat
3		yksityisen omaisuuden omistajat
3		julkisen omaisuuden omistajat
2		arkeologit
2		arkkitehdit
3		suunnittelijakonsultit
3		yksityisarkkitehdit
3		valtion arkkitehdit
2		historiantutkijat
2		taidehistorioitsijat
2		rakennushistorioitsijat
2		tutkijat
2		oppaat
2		maisema-arkkitehdit
2		maanmittarit
2		konservaattorit
2		tekniset konsultit
2		erityisasiantuntijat
2		vapaaehtoiset

Luku 2. Kulttuuriperintö

Taso	1	2	3	4	5
1	kulttuuriomaisuus				
2		suojeltava kulttuuriomaisuus			
3			suojelukohde		
2		kiinteät kohteet			
3			kalusteet		
3			kiintokalusteet		
3			rakennukset		
4				suojeltavat rakennukset	
5					suojellut rakennukset
5					suojellut rakennukset
4				hylätyt rakennukset	
4				pyhät paikat	
4				rakennusmuistomerkit	
3			muistomerkit		
4				historialliset muistomerkit	
4				rauniot	
2		irtaimet esineet			
3			suojeltavat esineet		
4				suojellut esineet	
4				kulttuurihistoriallisesti arvokkaat esineet	
3			taideteokset		
3			arkeologiset aineistot		
4				löydöt	
2		suojeltavat rakenteet			
3			suojellut rakenteet		
3			kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet		
2		rakennusosat			
2		koristeet			
2		historialliset jäännökset			
3			muinaisjäännökset		
1	alueet				
2		historialliset kohteet ja muistomerkit			
3			taistelupaikat		
3			historialliset keskustat		
3			historialliset puistot ja puutarhat		
2		metsäalueet			
2		maaseutualueet			
2		puistot ja puutarhat			
2		muinaismaisemat			
2		löytöpaikat			
2		muinaisjäännösalueet			
2		historialliset alueet			
2		kulttuuriympäristöt			
3			kaupunkiympäristöt		
3			suojeltavat alueet		
4				suojelualueet	
4				suoja-alueet	
4				piha-alueet	

4		maisemansuojelualueet
4		kansallispuistot
4		luonnonpuistot
4		luonnonsuojelualueet
4		arkeologiset puistot
2	kohteet	
3		arkeologiset kohteet
4		muinaisjäännösalueet
3		historialliset asuinpaikat
3		rakennetut alueet
3		luontokohteet
3		suojeltavat kohteet
4		kiinteät muinaisjäännökset
4		maailmanperintökohteet
3		haaksirikkopaikat
1	muistopaikat	
1	kulttuuriperintöintressi	
2		antropologinen intressi
3		etnografinen intressi
2		arkeologinen intressi
2		taiteellinen intressi
2		kulttuurinen intressi
2		ekologinen intressi
3		kasvitieteellinen intressi
2		folkloristinen intressi
2		historiallinen intressi
2		teollisuushistoriallinen intressi
2		maisemallinen intressi
2		paleontologinen intressi
2		pittoreski intressi
2		tieteellinen intressi
2		alueellinen intressi
2		teknillinen intressi
1	kulttuuri- ja luonnonperintö	
2		arkeologinen kulttuuriperintö
2		rakennettu kulttuuriperintö
3		rakennustaiteellinen perintö
2		rakennusperintö
2		kulttuuriperintö
2		arkistoperintö
3		kirjastoperintö
2		antropologinen kulttuuriperintö
3		etnografinen kulttuuriperintö
2		historiallinen kulttuuriperintö
2		teollisuusperintö
2		aineeton kulttuuriperintö
2		henkinen perintö
2		maisemaperintö
2		merellinen perintö
2		sotahistoriallinen perintö
2		irtain kulttuuriperintö

2	luonnonperintö
2	kalliotaide
2	valokuvaperintö
2	suojeltava kulttuuriperintö
2	uskonnollinen perintö
2	maaseutuperintö
2	tieteellinen perintö
2	tekninen perintö
2	kaupunkiperintö
2	vesiväylien perintö

Luku 3. Dokumentointi

Taso	1	2	3	4	5
1	dokumentointi				
2		arkistot			
3			kulttuuriperintöarkistot		
3			dokumentointiaineisto		
2		tietotekniikka			
3			paikkatietojärjestelmät		
3			tietoverkot		
4				kulttuuriperinnön tietoverkot	
3			tietokannat		
3			digitointi		
4				digitointitekniikat	
4				digitointistandardit	
4				digitaaliset kokoelmat	
2		UNESCO:n maailmanperintösopimuksen määräaikaisraportit			
2		tietokeskukset			
2		kulttuuriperintökartat			
2		kulttuuriperinnön dokumentaatio			
2		valokuvallinen dokumentaatio			
2		inventointiraportit			
2		kiinteistökartat			
2		kontrolloidut sanastot			
1	inventoinnit				
2		paikkatietoaineistot			
2		valtakunnalliset inventoinnit			
2		alueelliset inventoinnit			
2		temaattiset inventoinnit			
2		topografiset inventoinnit			
2		inventointiohjelma			
1	suojelukohteiden luettelo				
2		UNESCO:n maailmanperintöluettelo			
3			aieluettelo		

Luku 4. Oikeusjärjestykset

Taso	1	2	3	4	5
1	oikeuslähteet				
2	kansainväliset oikeuslähteet				
3	peruskirjat				
3	sopimukset				
3	päätöslauselmat				
3	valtiosopimukset				
2	Euroopan yhteisön lainsäädäntö				
3	päätökset				
3	direktiivit				
3	asetukset				
3	suositukset				
2	kansalliset oikeuslähteet				
3	asetukset				
3	kansalliset säädökset				
3	lait				
4	kaavoituslainsäädäntö				
4	kulttuuriperintöä koskeva lainsäädäntö				
4	perintöoikeudet				
4	tekijänoikeus				
4	tekijänoikeus				
4	henkinen omaisuus				
5	immateriaalioikeudet				
4	määräykset				
4	kauppaoikeus				
5	julkisten hankintojen sääntely				
1	maankäytön suunnittelujärjestelmä				
2	aluesuunnittelu				
3	maakuntasuunnittelu				
4	maakuntaohjelmat				
4	maakuntakaavoitus				
3	ympäristöpolitiikka				
4	riskienhallinta				
3	suunnittelun ohjaus				
4	suunnittelun monitorointi				
4	suunnitteluluvat				
5	rakennusluvut				
5	purkuluvat				
4	rakentamismääräykset				
4	julkinen nähtävilläoloaika				
4	rakennuslupahakemukset				
4	aloitusoikeudet				
4	rakennustöiden keskeyttäminen				
4	julkinen nähtävilläolo				
4	poikkeamismenettelyt				
4	rakennuskiellot				
3	kaupunkisuunnittelu				
4	kulttuuriperintöä koskevat lausunnot				
4	kaavamääräykset				

1	kulttuuriperinnön vaaliminen
2	toimivalta
3	toimivaltatasot
3	toimivaltaiset viranomaiset
3	alueellinen toimivalta
3	toimivallan siirto
2	tarjouskilpailut
3	tarjoukset
4	avoimet tarjouskilpailut
4	neuvottelumenettelyt
4	rajoitetut tarjouskilpailut
3	tarjouspyynnöt
3	tarjousten käsittely
2	suojelu
3	suojeltava kulttuuriomaisuus
3	suojeluluokat
4	hiljainen suojelu
4	osittainen suojelu
4	rakennussuojelu
4	rakennussuojelu
4	kaavasuojelu
4	väliaikainen suojelu
4	suojelumääräykset
4	lakisäätäinen suojelu
4	totaalisuojelu
3	suojelumenettelyt
4	valitusmenettelyt
4	suojeluesitykset
4	kulttuurisen arvon toteaminen
4	suojeluohjelmat
4	suojelun purkaminen
4	suojelun laajentamiset
4	kiireellinen suojelutoimenpide
4	suojelupäätös
3	maisemansuojelu
4	rannikoiden suojelu
4	vuoristoalueiden suojelu
3	suojeltujen rakennusten seuranta
4	poikkeaminen suojelumääräyksistä
3	suojelumääräykset
4	kunnossapitovelvoitteet
4	rangaistusmääräys
5	maksukehotus
4	hallinnolliset seuraamukset
4	rikosoikeudelliset seuraamukset
5	sakot
3	arkeologisen kulttuuriperinnön suojelu
4	tutkimusluvut
4	arkeologisten tutkimusten valvonta
3	kiinteiden kohteiden suojelu
4	suojeltavat alueet

5		suojelualueet
5		suoja-alueet
5		piha-alueet
5		maisemansuojelualueet
5		luonnontieteellisesti kiinnostavat kohteet
3		irtaimen kulttuuriperinnön suojelu
4		vientikiellot
4		vientiluvat
4		tilapäinen vienti
1	omaisuus	
2	yksityisomaisuus	
3	yksityiskokoelmat	
2	julkinen omaisuus	
3	irtain julkinen omaisuus	
4	julkiset kokoelmat	
4	kansallinen kulttuuriperintö	
3	yleinen merialue	
4	aluevedet	
4	merenpohja	
4	vedenalainen kulttuuriperintö	
3	valtion omaisuus	
3	kruunun omaisuus	
2	omaisuudensiirto	
3	takavarikko	
3	pakkolunastus	
3	maksut luontoissuorituksena	
3	myyntikiellot	
3	lahjoitukset	
3	testamenttilahjoitukset	
3	hankinnat	
3	myynnit	
3	etuosto-oikeus	
2	omaisuuden käyttö	
3	käyttöoikeus	
3	toimilupa	
3	vuokra	
1	laittomat teot	
2	laiton kauppa	
2	ryöstely	
2	taidevarkaus	
2	tuhoaminen	
2	luvattomat työt	
3	luvaton purku	
2	varkaus	
2	vandalismi	
2	luvattomat kaivaukset	

Luku 5. Toimenpiteet

Taso	1	2	3	4	5
1	toimenpidetyypit				
2		säilyttäminen			
2		muutokset			
3			kulttuuriperinnön tuhoaminen		
2		vaaliminen			
3			restaurointitekniikat		
3			integroitu kulttuuriperinnön suojelu		
3			kunnossapito		
2		restaurointi			
3			konservointitekniikat		
3			rekonstruktio		
2		maisemasuunnittelu			
2		arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvat toimenpiteet			
3			arkeologiset toimenpiteet		
4				arkeologiset tutkimukset	
5					rakennusinventoinnit
4				arkeologiset kaivaukset	
5					arkeologiset tilaustutkimukset
5					tutkimuskaivaukset
5					koekaivaukset
5					vedenalaiset kaivaukset
4				metallinilmaisimen käyttö	
3			löydöt		
4				satunnaiset löydöt	
3			arkeologiset toimenpideohjelmat		
3			pelastuskaivaukset		
3			arkeologiset esitutkimukset		
2		rakennusperintöön kohdistuvat toimenpiteet			
3			rakennuksiin kohdistuvat toimenpiteet		
4				lisärakentaminen	
4				rakentaminen	
4				muutostyö	
4				purkaminen	
5					osittainen purkaminen
5					luvaton purkaminen
4				fasadismi	
4				arkkitehtuuritutkimus	
5					rakennusarkeologinen tutkimus
5					rakennushistoriaselvitys
4					uudisosan rakentaminen
3			käyttötarkoituksen muutos		
3			kaupunkirakenteeseen kohdistuvat toimenpiteet		
4				kaupunkisuunnitteluprojektit	
4				kaupunkialueen elvyttäminen	
4				kaupunkirakenteen uudistaminen	
4				korttelisaneeraus	
3		rakennustyöt			
4				korjausrakentaminen	
4				hätäkorjaustyöt	

4		kunnossapitotyöt
4		rekonstruointityöt
4		restaurointityöt
4		luvattomat työt
1	toimenpidestrategia	
2	suojelupolitiikka	
2	ympäristönsuojelupolitiikka	
1	toimenpideohjelmat	
2	suojeluohjelmat	
2	restaurointiohjelmat	
2	uudistussuunnitelmat	
2	työsuunnitelma	
1	muutoksenhallinnan välineet	
2	ympäristövaikutusten arvioinnit	
2	esiselvitykset	
2	töiden valvonta	
3	tarkastus	
3	kajoamattomat menetelmät	
2	tekninen apu	
3	iänmääritys	
2	tieteellinen tutkimus	

Luku 6. Koulutus ja ammatit

Taso	1	2	3	4	5
1	ammatit				
2		arkeologit			
2		arkkitehdit			
3			suunnittelijakonsultit		
3			yksityisarkkitehdit		
3			valtion arkkitehdit		
2		kaupunkisuunnittelijat			
2		historiantutkijat			
2		taidehistorioitsijat			
2		rakennushistorioitsijat			
2		tutkijat			
2		oppaat			
2		maisema-arkkitehdit			
2		maanmittarit			
2		konservaattorit			
2		tekniset konsultit			
2		erityisasiantuntijat			
2		käsityöläiset			
1	taidot				
2		rakennustaidot			
2		kulttuuriperintöalan taidot			
2		perinteiset käsityötaidot			
3			käsityötaidot		
1	koulutus				
2		koulutustyytit			
3			harjoittelu		
3			konservaattorikoulutus		
3			täydennyskoulutus		
3			erikoistuminen		
3			korkeakoulutus		
3			ammattikoulutus		
2		asiantuntemus			
2		koulutuskeskukset			
2		kurssit			
2		koulutusohjelmat			

Luku 7. Saavutettavuus ja viestintä

Taso	1	2	3	4	5
1	saavutettavuus ja viestintä				
2		käyntirajoitus			
2		saavutettavuus			
3			avaaminen yleisölle		
4			käynnit		
5				kävijämäärät	
4			avoimet ovet (kulttuuriperintökohteessa)		
4			Euroopan rakennusperintöpäivät		
2		kulttuuriperintökasvatus			
3			kulttuuriperintöopetus		
3			oppimateriaalit		
3			opetussuunnitelma		
3			kulttuuriperintökurssit		
3			vaihto-opiskelu		
2		kulttuurimatkailu			
3			matkailun edistäminen		
3			kulttuurireitit		
3			nähtävyydet		
3			matkailuopasteet		
2		tieteellinen julkaisutoiminta			
3			julkaisut		
4			yleistajuiset julkaisut		
4			tieteelliset julkaisut		
2		kulttuuripalvelut			
3			kulttuurikeskukset		
3			opastuskeskukset		
3			kirjastot		
3			museot		
4			ulkomuseot		
4			erikoismuseot		
3			opasteet		
2		tiedonvaihto			
2		kulttuuritarjonta			
3			kulttuuritapahtumat		
4			näyttelyt		
4			historialliset näytökset		
3			nähtävyydet		
2		yleinen tietoisuus			
3			valistus		
4			tiedotuskampanjat		
3			kulttuuriperinnön arvostuksen edistäminen		
3			tiedotuskampanjat		
3			kulttuuriperinnön merkitystä välittävä viestintä		

Luku 8. Talous- ja rahoitusjärjestelmät

Taso	1	2	3	4	5
1	talous ja rahoitus				
2		korvaus			
2		taloudellinen valvonta			
2		maksukyvyttömyys			
2		rahoitus			
3			suora tuki		
3			avustukset		
4				tutkimusapurahat	
4				hankeavustukset	
3			toimenpidevarat		
3			lainat		
3			ylläpitokustannukset		
3			yksityinen rahoitus		
3			julkinen rahoitus		
4				subventio	
4				julkiset menot	
4				valtionapu	
5					suora valtion tuki
3			sponsorointi		
2		vahingonkorvaus			
2		lakisääteiset maksut			
2		löytöpalkkiot			
2		verot			
3			perintöverot		
3			perintöverot		
3			varainsiirtoverot		
3			arvonlisävero		
2		veronhuojennukset			
3			verovapaus		
3			verohelpotus		

Luku 9. Laajat käsitteet

Taso	1	2	3	4	5
1	yleiskäsitteet				
2		arkeologia			
3			teollisuusarkeologia		
3			vedenalainen arkeologia		
3			arkeologiset tilaustutkimukset		
3			pelastuskaivaukset		
3			kaupunkiarkeologia		
3			rakennusarkeologia		
2		arkeologinen potentiaali			
2		arkkitehtuuri			
3			vanhaan sopeuttava täydennysrakentaminen		
3			rakennusperinne		
2		kollektiivinen muisti			
2		yhteistyö			
3			yhteistyösopimus		
3			kulttuuriyhteistyö		
3			eurooppalainen yhteistyö		
3			kansainvälinen yhteistyö		
2		kulttuurivaihto			
2		kulttuuri-identiteetti			
2		kulttuurien monimuotoisuus			
2		kulttuuripolitiikka			
2		ympäristö			
2		kulttuuriperinnön suojelu			
2		kulttuuriperintöpolitiikka			
2		maankäyttö			
2		luonnonkatastrofit			
2		kumppanuudet			
2		julkiset rakennukset			
2		valintakriteerit			
2		kestävä kehitys			
2		vapaaehtoistyö			
2		historia			
2		taidehistoria			

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

access and interpretation	476	building skills	460
access regime	477	building survey	386
acquisitions	354	building survey	408
administration	1	building survey	409
administrative sanctions	317	buildings	91
agents	56	buildings archaeology	556
alterations	373	built heritage	170
anthropological heritage	174	built heritage interventions	398
anthropological interest	150	built up areas	142
anti pollution policy	426	cadastral maps	213
appeal procedures	300	central government	6
applications for protection	301	chance discoveries	394
apprenticeship	466	change of use	411
archaeological activities	384	charitable heritage organizations	31
archaeological areas	125	charities	30
archaeological charitable trusts	36	charters	227
archaeological evaluation	397	closed tenders	283
archaeological excavations	387	co-operation	562
archaeological heritage	167	co-operative arrangement	563
archaeological heritage interventions	383	coastal protection	309
archaeological interest	152	code of commerce	248
archaeological investigation	385	collective memory	561
archaeological landscapes	123	commemorative sites	148
archaeological materials	106	Committee of ministers	52
archaeological objects	107	compensation	520
archaeological parks	137	competences	275
archaeological plans	395	competent authorities	2
archaeological potential	557	competent authorities	277
archaeological remains	114	compulsory purchase	349
archaeological services	25	concession	359
archaeological sites	139	conservation	375
archaeologists	442	conservation area statements	271
archaeologists	69	conservation areas	130
archaeology	550	conservation areas	325
architects	443	conservation policy	425
architects	70	conservation techniques	376
architectural components	111	conservation training	467
architectural consultants	444	conservators	451
architectural consultants	71	conservators	77
architectural heritage	169	construction	401
architectural historians	450	consultancies	38
architectural historians	76	consultants	59
architectural research	407	consultative bodies	22
architecture	558	contextual architecture	559
archives	195	contiguous zones	131
areas	115	contiguous zones	326
art historians	449	contract archaeology	553
art historians	75	contracting authorities	62
art history	582	contractors	63
artistic interest	153	controlled vocabularies	214
autonomous communities	17	conventions	228
awareness-raising activities	514	conversion	402
awareness-raising campaigns	515	copyright	243
battlefields	117	copyright	244
bequests	353	Council of Europe	51
botanical interest	156	country planning	252
broad concepts	549	county council	19
building extensions	400	craft skills	463
building interventions	399	craftsmen	458
building licences	260	crown property	346
building regulations	262	cultural centres	500

Numbers in the index refer to the term record numbers.

cultural co-operation	564	excavation permits	321
cultural diversity	569	exhibitions	510
cultural events	509	expertise	472
cultural exchanges	567	experts	457
cultural facilities	499	experts	83
cultural heritage	171	export ban	331
cultural identity	568	export licences	332
cultural institutions	37	extensions of protection	305
cultural interest	154	facadism	406
cultural landscapes	127	financial control	521
cultural policy	570	financial incapacity	522
cultural programmes	508	finders	61
cultural property	85	fines	319
cultural routes	492	fittings	89
cultural tourism	490	fixtures	90
curtilage	132	folklore interest	157
curtilage	327	freelance architects	445
databases	202	freelance architects	72
dating	439	funding	523
decisions	232	geographical areas of responsibility	278
declaration of cultural interest	302	geographical information systems	199
decorative elements	112	government department for agriculture	9
decrees	237	government department for culture	10
delegation of power	279	government department for education	11
delisting	304	government department for finance	12
demolition licences	261	government department for public works	13
demolitions	403	government department for the environment	14
destruction of heritage	374	government departments	8
developers	65	grant aid	533
development plans	253	grants	525
development works	418	heritage	166
digital collections	206	heritage agencies	26
digitization	203	heritage archives	196
digitization standards	205	heritage classes	488
digitization techniques	204	heritage conservation	572
direct aid	524	heritage documentation	210
direct state aid	536	heritage enhancement	516
directives	233	heritage information networks	201
discoveries	393	heritage interest	149
dissemination of research	495	heritage interpretation	518
disused buildings	95	heritage interpretation centres	501
documentary heritage	172	heritage legislation	241
documentary material	197	heritage management	274
documentation	194	heritage maps	209
donations	352	heritage open days	482
ecological interest	155	heritage policy	573
economic and financial systems	519	heritage services	24
education	484	heritage skills	461
educational activities	485	historians	448
educational exchanges	489	historians	74
emergency repairs	419	historic areas	126
enforcement legislation	315	historic centres	118
enforcement notice	316	historic gardens	119
environment	571	historic heritage	176
environmental policy	255	historic interest	158
ethnographic heritage	175	historic monuments	99
ethnographic interest	151	historic properties	97
European administration	4	historic settlements	141
European co-operation	565	historic sites and monuments	116
European heritage days	483	history	581
European institutions	49	ICCROM	47
European legal instruments	231	ICOMOS	46
European Union	50	illegal excavations	370
evaluation of tenders	286	immovable objects	88
excavation controls	322	impact studies	433

Numbers in the index refer to the term record numbers.

implicit protection	290	local protection	294
in-service training course	468	locally listed buildings	93
indemnification	538	looting	363
industrial archaeology	551	maintenance	378
industrial heritage	177	maintenance funds	530
industrial interest	159	maintenance works	420
information boards	506	maritime cultural properties	344
information campaigns	517	maritime heritage	181
information exchange	507	maritime public domain	341
information networks	200	metal detecting	392
information technology	198	military heritage	182
inheritance taxes	542	monitoring	258
inheritance taxes	543	monumental heritage	168
inheritance taxes	544	monuments	98
inspection	436	movable heritage	183
intangible heritage	178	movable objects	101
integrated heritage conservation	377	movable public domain	338
integration of contemporary architecture	410	museum services	27
intellectual heritage	179	museums	503
intellectual property	245	national administration	5
intellectual property rights	246	national artistic heritage	340
international co-operation	566	national curriculum	487
international legal instruments	226	national inventories	217
international organizations	43	national legal instruments	236
intervention funds	528	national organizations	54
intervention policy	424	national parks	134
intervention programmes	427	national regulations	238
intervention tools	432	natural disasters	575
intervention types	371	natural heritage	184
inventories	215	natural sites	143
inventory programme	221	nature reserves	136
invitation to tender	285	non destructive techniques	437
IUCN	48	non government organizations	42
land use	574	non state administrations	15
land use plans	272	non-specialist publications	497
landscape design	382	notified plans	273
landscape designers	453	open air museums	504
landscape designers	79	open tenders	282
landscape heritage	180	orders	247
landscape heritage protection zones	133	organizations	29
landscape heritage protection zones	328	palaeontological interest	161
landscape interest	160	parietal heritage	185
landscape protection	308	parks and gardens	122
laws	239	partial demolitions	404
legal instruments	225	partial protection	291
legal penalties	318	partnerships	576
legal registration fees	539	payments in kind	350
levels of competence	276	periodic reports	207
levels of protection	289	photographic heritage	186
libraries	502	photographic record	211
library heritage	173	picturesque interest	162
limited tenders	284	places of discovery	124
list of protected property	222	places of worship	96
listed building consent	312	planned excavations	389
listed building control	311	planning applications	264
listed buildings	94	planning authorities	23
listed elements	109	planning control	257
listed objects	103	planning laws	240
listed property	87	planning licences	259
listing of buildings	292	planning system	250
listing of buildings	293	plundering	365
loans	529	preliminary permits	265
local administration	16	preliminary programmes	434
local inventories	218	preservation	372
local organizations	55	preservation order	307

pressure groups	33	religious heritage	188
private collections	336	remains	113
private funding	531	repairs notices	314
private law bodies	39	rescue archaeology	396
private property	335	rescue archaeology	554
private property owners	67	rescue excavations	388
professional bodies	40	research grants	526
professions	441	resolutions	229
project grants	527	restoration	379
promotion of tourism	491	restoration programmes	429
property	334	restoration techniques	380
property owners	66	restoration works	422
property transfer	347	restorers	455
protected archaeological sites	140	restorers	81
protected archaeological sites	145	rewards for a discovery	540
protected areas	129	right of pre-emptive purchase	356
protected areas	324	rights of succession	242
protected buildings	92	risk prevention	256
protected elements	108	ruins	100
protected heritage	187	rural heritage	189
protected objects	102	rural sites	121
protected property	288	sale prohibitions	351
protected property	86	sales	355
protected sites	144	schedule of monuments	216
protection	287	schedule of work	431
protection constraints	313	scientific heritage	190
protection of archaeological heritage	320	scientific institutions	34
protection of immovable objects	323	scientific interest	163
protection of mountains	310	scientific publications	498
protection of movable objects	330	scientific research	440
protection process	299	sea bed	343
protection programmes	428	seizure of property	348
protection proposals	303	selection criteria	578
provisional listing	295	site museums	505
public access	478	sites	138
public admission	479	sites of special scientific interest	329
public authorities	3	skills	459
public awareness	513	special state protection	296
public bodies	41	special work authorizations	268
public collections	339	specialist training	469
public consultation period	263	sponsors	64
public consultations	267	sponsorship	537
public expenditure	534	spotlisting	306
public funding	532	state aid	535
public interest foundations	32	state architects	446
public property	337	state architects	73
public property owners	68	state property	345
public servants	60	statutory protection	297
public works	577	Steering Committee for Cultural Heritage	53
public works contract regulations	249	supervision of works	435
publications	496	survey files	212
re-enactments	511	surveyors	454
recommendations	235	surveyors	80
reconstruction	381	suspension of works	266
reconstruction works	421	sustainable development	579
record offices	208	tax exemption	547
regeneration schemes	430	tax incentives	546
regional authority	18	tax relief	548
regional government	7	taxes	541
regional interest	164	teaching resources	486
regional parks	135	technical assistance	438
regional planning	254	technical consultants	456
registered elements	110	technical consultants	82
registered objects	104	technical heritage	191
regulations	234	technical interest	165

Numbers in the index refer to the term record numbers.

temporary exports	333	underwater archaeology	552
tenancy	360	underwater excavations	391
tender procedures	280	UNESCO	44
tenders	281	unitary authority	20
tentative list	224	university education	470
territorial waters	342	unlawful acts	361
theft	368	unlawful trafficking	362
theft of works of art	364	urban archaeology	555
thematic inventories	219	urban development projects	413
topographical inventories	220	urban heritage	192
total protection	298	urban interventions	412
tour guides	452	urban regeneration	414
tour guides	78	urban renewal	415
tourist attractions	493	urban renovation	416
tourist attractions	512	use of property	357
tourist information signs	494	usufruct	358
town and country planning	251	usufructuaries	57
town council	21	value added tax	545
town planners	447	vandalism	369
town planners	58	vernacular architecture	560
town planning	270	visitor numbers	481
town planning services	28	visits	480
townscapes	128	vocational training	471
traditional skills	462	voluntary organizations	35
training	464	voluntary work	580
training centres	473	volunteers	84
training courses	474	waterways heritage	193
training programmes	475	wooded areas	120
treaties	230	work prohibitions	269
trial excavations	390	works	417
types of training	465	works of art	105
unauthorized demolition	367	World Heritage Committee	45
unauthorized demolitions	405	World Heritage List (UNESCO)	223
unauthorized works	366	World Heritage Sites	146
unauthorized works	423	wreck sites	147

Saksankielinen hakemisto / Deutsches Register

Die Nummer im Register beziehen sich auf die Eintragsnummer.

Abbruch	403	Baubewilligung	260
Abbruchbewilligung	261	Baudenkmäler	99
Administrativmassnahmen	317	Baueingabe	264
akademische Ausbildung	470	Bauforschung	408
Akteure	56	Bauforschung	409
allgemein anerkannter Schutz	290	Baugenehmigungen	259
an Zahlungsstatt	350	baugeschichtliches Erbe	169
Angebote	281	Bauherrschaft	62
Angebotsprüfung	286	Bauleitung	63
anthropologische Bedeutung	150	bauliche Eingriffe	399
anthropologisches Erbe	174	bauliches Erbe	170
Antrag auf Unterschutzstellung	303	Baustopp	266
Arbeitsplanung	431	Bauteile	111
Archäologen	442	Bauverbot	269
Archäologen	69	Bauvorgenehmigung	265
Archäologie	550	Bauvorschriften	262
archäologische Bedeutung	152	Bauwerke	91
archäologische Forschung	385	Beamte	60
archäologische Funde	393	bebaute Gebiete	142
archäologische Grabungen	387	Beeinträchtigungen	373
archäologische Karte	216	befristete Ausfuhrbewilligung	333
archäologische Objekte	107	Behörden	3
archäologische Parks	137	Beiträge	525
archäologische Prospektion	397	beratende Kommissionen	22
archäologische Schutzzonen	140	Berater	59
archäologische Schutzzonen	145	Berufe	441
archäologische Stätten	139	Berufe in der Denkmalpflege	461
archäologische Tätigkeiten	384	Berufsausbildung	471
archäologische Überreste	114	Berufsverbände	40
archäologische Voruntersuchungen	553	Beschlagnahmung	348
archäologisches Erbe	167	Beschlüsse	232
archäologisches Gebiet	123	beschränkte Ausschreibung	284
archäologisches Material	106	Besichtigungen	480
Architekten	443	Besucherregelung	477
Architekten	70	Besucherzahlen	481
architektonische Forschung	407	Besucherzentren	501
Architektur	558	bewegliche Kulturgüter	101
Architekturhistoriker	450	bewegliche Kulturgüter im Eigentum der öffentlichen Hand	338
Architekturhistoriker	76	bewegliches Kulturerbe	183
Archive	195	bewusstseinsfördernde Massnahmen	514
Archive für Denkmalpflege	196	Bewusstseinsförderung	513
Archiverbe	172	Bezirksverwaltung	19
Aufhebung der Unterschutzstellung	304	Bezirksverwaltung	20
Ausbildung	464	bibliothekarisches Erbe	173
Ausbildungsgänge	465	Bibliotheken	502
Ausbildungsprogramme	475	Bild-Urheberrecht	243
Ausbildungszentren	473	Bildungsaustauschprogramm	489
Ausnahmebewilligungen	268	Bildungsministerium	11
Ausschreibung	285	botanische Bedeutung	156
Ausschreibungsverfahren	280	Bürgerzentren	577
Ausstattung	89	Bussgelder	319
Ausstellungen	510	Charten	227
Auswahlkriterien	578	Datenbanken	202
autonome Gemeinschaften	17	Datierung von Objekten	439
Bau	401	Dekrete	237
Bauarbeiten	417	Delegierung	279
Bauarchäologie	386	Delikte	361
Bauarchäologie	556	Denkmäler	168
Bauberater	444	Denkmäler	98
Bauberater	71	Denkmalfach- und schutzbehörden	24
Bauberufe	460		

Die Nummer im Register beziehen sich auf die Eintragsnummer.

Denkmalinspektion	311	Felskunst	185
Denkmalpflegeausbildung	467	Finanzierung	523
Denkmalpfleger	451	Finanzkontrolle	521
Denkmalpfleger	77	Finanzministerium	12
Denkmalschutz	287	Finder	61
Denkmalschutzprogramm	271	Finderlohn	540
Denkmalschutzprogramm	273	Flächennutzung	574
Denkmalschutzzonen	130	Forschungsbeiträge	526
Denkmalschutzzonen	325	Forschungsgrabungen	389
Diebstahl	368	fotographische Dokumentationen	211
Dienstbarkeiten	313	fotographisches Erbe	186
digitalisierte Bestände	206	freihändige Vergabe	283
Digitalisierung	203	Freilichtmuseen	504
Digitalisierungstechniken	204	freischaffende Architekten	445
Direktzahlungen	524	freischaffende Architekten	72
Direktzahlungen des Staates	536	Freiwilligeneinsätze auf Grabungen und Baustellen ..	36
Dokumentation	194	Fremdenführer	452
Dokumentationsmaterial	197	Fremdenführer	78
Dokumentationszentren	208	Funderwartungsgebiet	557
dringliche bauliche Massnahmen	419	Funderwartungsgebiete	125
dringliche Schutzmassnahmen	306	Fundort	124
Eigentum	334	Gebäudeerweiterungen	400
Eigentümer	66	Gebiete von historischer Bedeutung	126
Eigentumsnutzung	357	Gebietskörperschaften	15
Eigentumsübergang	347	Gebrauch von Metalldetektoren	392
Eingliederung von Gegenwartsarchitektur	410	Gedenkstätten	148
Eingriffe ins archäologische Erbe	383	geistiges Eigentum	245
Eingriffe ins bauliche Erbe	398	geistiges Eigentumsrecht	246
Einschreibung	292	geistiges Erbe	179
Eintragungssteuer	539	Gemeindeverwaltung	21
Empfehlungen	235	Gemeingut Küste	341
Enteignung	349	gemeinnützige Organisationen	35
Entschädigungen	520	geographisches Informationssystem	199
Erbe	166	Geometer	454
Erbschaftsrecht	242	Geometer	80
Erbschaftssteuern	542	Geschichte	581
Erfassungsblätter	212	geschützte Bauwerke	92
erhaltenswerte Bauwerke	93	geschützte bewegliche Denkmäler	102
erhaltenswerte bewegliche Denkmäler	104	geschützte Stätten	144
erhaltenswerte Teile	110	geschützte Teile	108
Erhaltung	372	geschütztes Kulturerbe	187
Erhaltungsstrategien	425	Gesetze	239
Erhöhung der Wertschätzung des kulturellen Erbes ..	516	gesetzliche Vorschriften	234
Erklärung des Schutzinteresses	302	Grabungserlaubnis	321
Erschliessungsarbeiten	418	Grabungsgesetz	322
Erweiterung des Schutzes	305	Grundlagen	549
ethnographisches Erbe	175	Grundstücksfläche	132
ethnologische Bedeutung	151	Grundstücksfläche	327
europäische Institutionen	49	Handänderungssteuer	544
Europäische Union	50	Handelsrecht	248
europäische Zusammenarbeit	565	Handwerker	458
Europäischer Tag des Denkmals	483	Heimatschutzgesetzgebung	241
Europarat	51	Heimatschutzvereinigungen	31
Experten	457	Historiker	448
Experten	83	Historiker	74
Expertenwesen	38	historische Bauwerke	97
Exportbewilligung	332	historische Bedeutung	158
Exportverbot	331	historische Gärten	119
Fachbehörden	2	historische Siedlungsorte	141
Fachbehörden	277	historische Stätten und Denkmäler	116
Fachpublikationen	498	historische Wasserwege	193
Fachstellen für Archäologie	25	historische Zentren	118
Fachstellen für Denkmalpflege	26	historisches Erbe	176
Fassadenarchitektur	406	Hoheitsgewässer	342

illegale Grabungen	370	Kunsthistoriker	75
illegaler Handel	362	künstlerische Bedeutung	153
immaterielles Kulturerbe	178	künstlerisches Nationalerbe	340
Industriearchäologie	551	Kunstraub	364
industrielle Bedeutung	159	Kurse im Bereich der Denkmalpflege	488
industrielles Erbe	177	Küstenschutz	309
Information und Bewusstseinsförderung	476	ländlicher Raum	121
Informationsaustausch	507	ländliches Erbe	189
Informationskampagnen	517	landschaftliche Bedeutung	160
Informationsnetzwerk	200	landschaftliches Erbe	180
Informationsnetzwerk zum Kulturerbe	201	Landschafts- und Ortsbildschutzzone	133
Informationstafeln	506	Landschafts- und Ortsbildschutzzonen	328
Informationstechnologie	198	Landschaftsarchitekten	453
Inspektion	436	Landschaftsarchitekten	79
integraler Schutz	298	Landschaftsgestaltung	382
integrierte Kulturerbeerhaltung	377	Landschaftsschutz	308
Interessenverbände	33	Landwirtschaftsministerium	9
internationale Organisationen	43	leerstehende Bauwerke	95
internationale Rechtsinstrumente	226	Legate	353
internationale Zusammenarbeit	566	Lehre	466
Interventionsfonds	528	Lehre	484
Interventionsinstrumente	432	Lehrmaterial	486
Interventionspolitik	424	Lehrplan	487
Interventionsstrategien	427	Lenkungsausschuss für das Kulturerbe	53
Inventare	215	Liste Indicative	224
Inventarisierungsprogramm	221	Listen der Schutzobjekte	222
Inventarkarten	209	lokale Inventare	218
Investoren	65	lokale Organisationen	55
Katasterpläne	213	Lokalverwaltung	16
Kauf	354	Mahnung	316
kollektives Geschichtsbewusstsein	561	maritimes Erbe	181
kommunaler Schutz	294	Massnahmen	371
Kompetenzen	275	Mäzenatentum	537
Kompetenzstufe	276	Mäzene	64
königlicher Besitz	346	Meeresgrund	343
Konservierungstechniken	376	Mehrwertsteuer	545
Konventionen	228	Metiers	459
Konzession	359	Miete	360
Kredite	529	militärisches Erbe	182
Kultstätten	96	Ministerien	8
Kulturaustausch	567	Ministerium für öffentliche Arbeiten	13
kulturelle Bedeutung	154	Ministerkomitee	52
kulturelle Einrichtungen	499	Monitoring	258
kulturelle Identität	568	monographische Museen	505
kulturelle Organisationen	37	Museen	503
kulturelle Veranstaltungen	509	Museumsdienste	27
kulturelle Vielfalt	569	nachhaltige Entwicklung	579
kulturelle Zusammenarbeit	564	Nachlasssteuern	543
Kulturerbe	171	nationale Inventare	217
Kulturerbefonds	210	nationale Organisationen	54
Kulturerbemanagement	274	nationale Rechtsinstrumente	236
Kulturerbepolitik	573	nationale Regelungen	238
Kulturgüter	85	Nationalparks	134
Kulturgütererhaltung	572	Naturerbe	184
Kulturlandschaften	127	Naturkatastrophen	575
Kulturministerium	10	Naturschutzgebiete	136
Kulturpolitik	570	Naturschutzzonen	329
Kulturprogramm	508	Naturstätten	143
Kulturtourismus	490	Nichtregierungsorganisationen	42
Kulturwege	492	Nutzniesser	57
Kulturzentren	500	Nutzniessung	358
Kunstgegenstände	105	Nutzungspläne	272
Kunstgeschichte	582	öffentlich-rechtliche Anstalten	41
Kunsthandwerk	463	öffentliche Auflage	267
Kunsthistoriker	449	öffentliche Auflagefrist	263

öffentliche Ausschreibung	282	Risikoprävention	256
öffentliche Eigentümer	68	Ruinen	100
öffentliche Finanzierung	532	sakrales Kulturerbe	188
öffentliche Sammlungen	339	Sanierungskonzepte	430
öffentliche Verwaltung	1	Schadenersatz	538
öffentlicher Haushalt	534	Schenkungen	352
öffentlicher Zugang	478	Schlachtfelder	117
öffentliches Eigentum	337	Schmuckelemente	112
Öffnung für das Publikum	479	Schutz beweglicher Kulturgüter	330
ökologische Bedeutung	155	Schutz der Berge	310
ökonomische und finanzielle Aspekte	519	Schutz des archäologischen Erbes	320
Organisationen	29	Schutz unbeweglicher Kulturgüter	323
Ortsplanung	270	Schutzbegehren	301
pädagogische Projekte	485	Schutzgrad	289
paläontologische Bedeutung	161	Schutzkonzepte	428
Parks und Gärten	122	Schutzobjekte	288
partieller Schutz	291	Schutzobjekte	86
Partnerschaft	576	Schutzverfahren	299
periodische Berichte	207	Schutzverfügung	307
Pflege und Erhaltung	375	Schutzzonen	129
pittoresk	162	Schutzzonen	324
Planungsämter	23	Sehenswürdigkeiten	493
Plünderung	363	Sehenswürdigkeiten	512
Praktika	474	Sensibilisierungskampagnen	518
praktische Fachkompetenz	472	Sensibilisierungskampagnen	515
Privateigentum	335	Sonderbewilligung	312
Privateigentümer	67	Sondierungsgrabungen	390
Privatfinanzierung	531	Spezialisierung	469
privatrechtliche Organisationen	39	spezielle Schutzregeln	296
Privatsammlungen	336	Spoliation	365
Programm archäologischer Massnahmen	395	staatliche Zuschüsse	535
Projektbeiträge	527	Staatsarchitekten	446
Publikationen	496	Staatsarchitekten	73
Publikationen für das breite Publikum	497	Staatseigentum	345
Räume	115	Staatsverträge	230
Raumordnung	250	Staatsverwaltung	5
Raumordnungspolitik	251	Stadtarchäologie	555
Raumplanung	252	Stadtbauämter	28
Raumplanung	257	Städtebau	412
Raumplanungsgesetze	240	städtebauliches Erbe	192
rechtlicher Schutzstatus	297	Stadterneuerung	415
Rechtsinstrumente	225	Stadtlandschaften	128
Rechtsinstrumente der Europäischen Union	231	Stadtplaner	447
regionale Bedeutung	164	Stadtplaner	58
regionale Naturparks	135	Stadtsanierung	414
Regionalplanung	254	Stadtsanierung	416
Regionalverwaltung	18	Standardvokabular	214
Regionalverwaltung	7	Stätten	138
Rekonstruktionen	381	Steuerabzüge	548
Rekursverfahren	300	Steuerbefreiung	547
Relikte	113	Steuererleichterungen	546
Resolutionen	229	Steuern	541
Restauratoren	455	Stiftungen	32
Restauratoren	81	Strafbestimmungen	315
Restaurierung	379	strafrechtliche Sanktionen	318
Restaurierungskonzepte	429	Subventionen	533
Restaurierungsmassnahmen	422	Tag des offenen Denkmals	482
Restaurierungstechniken	380	technische Bedeutung	165
Rettungsgrabungen	388	technische Berater	456
Rettungsgrabungen	396	technische Berater	82
Rettungsgrabungen	554	technische Beratung	438
Revival-Anlässe	511	technisches Erbe	191
Richtlinien	233	Teilabbruch	404
Richtlinien zur Digitalisierung	205	Text-Urheberrecht	244
Richtpläne	253	thematische Inventare	219

topographische Inventare	220	Vergabevorschriften	249
Tourismusförderung	491	Verkauf	355
touristische Informationstafeln	494	Verkaufsverbot	351
traditionelle Architektur	560	Verordnungen	247
traditionelles Handwerk	462	Verwaltung der Europäischen Union	4
Überwachung der Arbeiten	435	volkstümliche Bedeutung	157
Umbau	402	Volontäre	84
Umgebungszonen	131	Volontariat	580
Umgebungszonen	326	von denkmalpflegerischem Interesse	149
Umnutzung	411	Vorkaufsrecht	356
Umwelt	571	vorläufiger Schutz	295
Umweltministerium	14	Vorstudien	434
Umweltpolitik	255	Waldgebiete	120
Umweltschutzpolitik	426	Weiterbildung	468
Umweltverträglichkeitsprüfungen	433	Welterbekomitee	45
unbewegliche Kulturgüter	88	Welterbeliste der UNESCO	223
unbewilligte Abbrüche	367	Welterbestätten	146
unbewilligte Bauarbeiten	405	Wiederherstellungsmassnahmen	421
unbewilligte Bauarbeiten	366	wissenschaftliche Bedeutung	163
unbewilligte Bauarbeiten	423	wissenschaftliche Forschung	440
unter Denkmalschutz stehende Bauwerke	94	wissenschaftliche Institutionen	34
unter Denkmalschutz stehende Objekte	87	wissenschaftliche Veröffentlichung	495
unter Denkmalschutz stehende Teile	109	wissenschaftliches Erbe	190
unter Schutz stehende bewegliche Denkmäler	103	Wrackpositionen	147
Unterhalt	378	Zahlungsunfähigkeit	522
Unterhaltsarbeiten	420	zeitgenössische Architektur	559
Unterhaltsaufwand	530	Zentralverwaltung	6
Unterhaltungspflicht	314	Zerstörung von Kulturerbe	374
Unterschutzstellung	293	zerstörungsfreie Untersuchungsmethoden	437
Unterwasserarchäologie	552	Zonenplan	413
Unterwassererbe	344	Zufallsfunde	394
Unterwassergrabungen	391	zum Bauwerk gehörende Einrichtungen	90
Vandalismus	369	Zusammenarbeit	562
Vereinbarung	563	Zuständigkeitsbereiche	278
Vereine	30		

Ranskankielinen hakemisto / Index français

Les numéros de l'index renvoient aux numéros des fiches terminologiques.

abords	131	associations de défense du patrimoine	31
abords	326	attractions touristiques	493
accès public	478	attractions touristiques	512
achats	354	autorisation spéciale de travaux	312
actions de sensibilisation	514	autorisations d'exportation	332
activités archéologiques	384	autorisations de fouilles	321
activités pédagogiques	485	autorisations de travaux	259
administration centrale	6	autorisations préalables	265
administration communale	21	autorisations spéciales de travaux	268
administration de l'Etat	5	autorités compétentes	2
administration décentralisée	16	autorités compétentes	277
administration déconcentrée	7	autorités publiques	3
administration départementale	19	bases de données informatisées	202
administration départementale	20	bénévolat	580
administration européenne	4	bénévoles	84
administration régionale	18	bibliothèques	502
affectation	358	biens classés	87
agents	56	biens culturels	85
aides directes	524	biens culturels maritimes	344
aides directes de l'Etat	536	biens de la couronne	346
aides publiques	535	biens immobiliers	88
altérations	373	biens protégés	288
aménagement foncier	252	biens protégés	86
aménagement régional	254	budget public	534
aménagements paysagers	382	campagnes d'information	517
amendes	319	campagnes de sensibilisation	515
animations culturelles	508	carte archéologique	216
annulations de la protection	304	cartes du patrimoine	209
appels d'offres	285	catastrophes naturelles	575
appels d'offres ouverts	282	centres culturels	500
appels d'offres restreints	284	centres d'interprétation du patrimoine	501
apprentissage	466	centres de documentation	208
archéologie	550	centres de formation	473
archéologie de sauvetage	554	centres villes historiques	118
archéologie du bâti	386	champs de bataille	117
archéologie du bâti	556	chantiers de bénévoles	36
archéologie industrielle	551	chartes	227
archéologie préventive	396	classement	293
archéologie préventive	553	classement d'office	306
archéologie programmée	395	classes du patrimoine	488
archéologie sous-marine	552	code de l'urbanisme	240
archéologie urbaine	555	code des marchés publics	249
archéologues	442	code du commerce	248
archéologues	69	code du patrimoine	241
architectes	443	collections privées	336
architectes	70	collections publiques	339
architectes consultants	444	collectivités territoriales	15
architectes consultants	71	Comité des Ministres	52
architectes de l'Etat	446	Comité Directeur du Patrimoine Culturel	53
architectes de l'Etat	73	Comité du Patrimoine Mondial	45
architectes libéraux	445	commissions au plan	23
architectes libéraux	72	commissions consultatives	22
architectes urbanistes	447	communautés autonomes	17
architectes urbanistes	58	communication et sensibilisation	476
architecture d'accompagnement	559	compensations financières	520
architecture traditionnelle	560	compétences	275
archives du patrimoine	196	compétences territoriales	278
arrêtés	247	concepts généraux	549
artisans	458	Conseil de l'Europe	51
assistance technique	438	conservateurs	451
associations	30	conservateurs	77

conservation intégrée du patrimoine	377	enquêtes publiques	267
constructions	401	enseignement	484
consultants techniques	456	ensembles archéologiques	123
consultants techniques	82	ensembles historiques	116
contraintes de la protection	313	entretien	378
contrôle financier	521	environnement	571
coopération	562	équipements culturels	499
coopération culturelle	564	espaces	115
coopération européenne	565	espaces boisés	120
coopération internationale	566	espaces protégés	129
crédits d'entretien	530	espaces protégés	324
crédits d'études	526	espaces ruraux	121
crédits d'intervention	528	étude du bâti	408
crédits de travaux	527	étude du bâti	409
critères de sélection	578	études d'impact	433
datation des biens	439	études préalables	434
datations	350	examen des candidatures	286
décisions	232	exonérations fiscales	547
déclaration d'intérêt culturel	302	exportations temporaires	333
découvertes	393	expositions	510
découvertes fortuites	394	expropriations	349
décrets	237	extensions d'un édifice	400
déductions fiscales	548	extensions de la protection	305
délégations de compétence	279	façadisme	406
délits	361	financement	523
demandes de permis de construire	264	financement privé	531
demandes de protection	301	financement public	532
démolitions	403	fonctionnaires	60
démolitions illégales	367	fondations	32
démolitions illégales	405	fonds marins	343
démolitions partielles	404	fonds numérisés	206
destruction du patrimoine	374	formation	464
développement durable	579	formation continue	468
diffusion de la recherche	495	formation des conservateurs	467
diversité culturelle	569	formation professionnelle	471
documentation du patrimoine	210	formations spécialisées	469
documentation photographique	211	formations universitaires	470
domaine maritime public	341	fouilles archéologiques	387
domaine public mobilier	338	fouilles de sauvetage	388
dossiers de recensement	212	fouilles illégales	370
droit de préemption	356	fouilles programmées	389
droit de succession	242	fouilles subaquatiques	391
droits d'auteur	244	frais d'enregistrement	539
droits de l'image	243	fréquentation	481
droits de la propriété intellectuelle	246	géomètres	454
droits de mutation	544	géomètres	80
droits de mutation par décès	543	gestion de l'aménagement	257
droits de succession	542	gestion du patrimoine	274
eaux territoriales	342	groupes de pression	33
échanges culturels	567	guides-conférenciers	452
échanges d'information	507	guides-conférenciers	78
échanges pédagogiques	489	histoire	581
édifices	91	histoire de l'art	582
édifices classés	94	historiens	448
édifices désaffectés	95	historiens	74
édifices historiques	97	historiens d'art	449
édifices inscrits	93	historiens d'art	75
édifices protégés	92	historiens de l'architecture	450
éléments classés	109	historiens de l'architecture	76
éléments d'architecture	111	identité culturelle	568
éléments décoratifs	112	immeubles par destination	89
éléments inscrits	110	immeubles par nature	90
éléments protégés	108	impôts	541
emprises foncières	132	incapacité financière	522
emprises foncières	327	indemnités	538

inscription	292	mesures incitatives	546
inspection	258	mesures répressives	315
inspection des monuments historiques	311	métiers	459
institutions européennes	49	métiers d'art	463
institutions scientifiques	34	métiers du bâtiment	460
instruments légaux	225	métiers du patrimoine	461
instruments légaux communautaires	231	métiers traditionnels	462
instruments légaux internationaux	226	ministère chargé de l'agriculture	9
instruments légaux nationaux	236	ministère chargé de l'éducation	11
intégration de l'architecture contemporaine	410	ministère chargé de l'environnement	14
interdiction d'exportation	331	ministère chargé de l'équipement	13
interdictions de cession	351	ministère chargé de la culture	10
interdictions de travaux	269	ministère chargé des finances	12
intérêt anthropologique	150	ministères	8
intérêt archéologique	152	mise en demeure	316
intérêt artistique	153	monuments historiques	99
intérêt botanique	156	musées	503
intérêt culturel	154	musées de plein air	504
intérêt écologique	155	musées de site	505
intérêt ethnographique	151	niveaux de compétence	276
intérêt folklorique	157	niveaux de protection	289
intérêt historique	158	normes de numérisation	205
intérêt industriel	159	numérisation	203
intérêt paléontologique	161	objets archéologiques	107
intérêt patrimonial	149	objets classés	103
intérêt paysager	160	objets d'arts	105
intérêt pittoresque	162	objets inscrits	104
intérêt régional	164	objets mobiliers	101
intérêt scientifique	163	objets protégés	102
intérêt technique	165	obligations de travaux	314
interprétation du patrimoine	518	occupation du sol	574
interventions sur la ville	412	offres	281
interventions sur le milieu bâti	398	ordre de préservation	307
interventions sur le patrimoine archéologique	383	organisations	29
interventions sur les bâtiments	399	organisations internationales	43
inventaire général	217	organisations locales	55
inventaire topographique	220	organisations nationales	54
inventaires	215	organisations non gouvernementales	42
inventaires locaux	218	organismes bénévoles	35
inventaires thématiques	219	organismes culturels	37
inventeurs	61	organismes de conseil	38
itinéraires culturels	492	organismes de droit privé	39
jardins historiques	119	organismes professionnels	40
Journées Européennes du Patrimoine	483	organismes publics	41
journées portes ouvertes	482	Outils d'aménagement	250
legs	353	outils d'intervention	432
lieux de culte	96	ouverture aux publics	479
lieux de découverte	124	parcs archéologiques	137
lieux de mémoire	148	parcs et jardins	122
liste du patrimoine mondial de l'UNESCO	223	parcs naturels nationaux	134
liste indicative	224	parcs naturels régionaux	135
listes des biens protégés	222	partenariat	576
location	360	patrimoine	166
lois	239	patrimoine anthropologique	174
lutte contre la pollution	426	patrimoine archéologique	167
maîtres d'œuvre	63	patrimoine architectural	169
maîtres d'ouvrage	62	patrimoine archivistique	172
manifestations culturelles	509	patrimoine artistique national	340
marchés négociés	283	patrimoine bâti	170
matériels archéologiques	106	patrimoine culturel	171
matériels documentaires	197	patrimoine des bibliothèques	173
matériels pédagogiques	486	patrimoine ethnographique	175
mécénat	537	patrimoine fluvial	193
mécènes	64	patrimoine historique	176
mémoire collective	561	patrimoine immatériel	178

patrimoine industriel	177	protection de biens immobiliers	323
patrimoine intellectuel	179	protection de la montagne	310
patrimoine maritime	181	protection des biens mobiliers	330
patrimoine militaire	182	protection du littoral	309
patrimoine mobilier	183	protection du patrimoine archéologique	320
patrimoine monumental	168	protection du paysage	308
patrimoine naturel	184	protection implicite	290
patrimoine pariétal	185	protection légale	297
patrimoine paysager	180	protection locale	294
patrimoine photographique	186	protection partielle	291
patrimoine protégé	187	protection temporaire	295
patrimoine religieux	188	protection totale	298
patrimoine rural	189	protocole d'accord	563
patrimoine scientifique	190	publications grand public	497
patrimoine technique	191	publications scientifiques	498
patrimoine urbain	192	rapports périodiques	207
paysages culturels	127	recherche archéologique	385
paysages urbains	128	recherche architecturale	407
paysagistes	453	recherche scientifique	440
paysagistes	79	recommandations	235
période d'enquête publique	263	récompenses de découverte	540
permis de construire	260	reconstitutions historiques	511
permis de démolir	261	reconstruction à l'identique	381
pillage	363	reconstruction urbaine	415
plan local d'urbanisme	272	régimes d'accès	477
plans cadastraux	213	régimes de protection particuliers	296
plans d'aménagement du territoire	253	règlements	234
plans de sauvegarde et de mise en valeur	271	règlements nationaux	238
plans de sauvegarde et de mise en valeur	273	réhabilitation	402
politique culturelle	570	réhabilitation urbaine	416
politique d'aménagement du territoire	251	réseaux d'information	200
politique d'intervention	424	réseaux d'information sur le patrimoine	201
politique de conservation	425	réserves naturelles	136
politique de mise en valeur	516	résolutions	229
politique en faveur de l'environnement	255	restaurateurs	455
politique patrimoniale	573	restaurateurs	81
potentialité archéologique	557	restauration	379
prescriptions techniques	262	réutilisation	411
préservation	372	revitalisation urbaine	414
prêts	529	ruines	100
prévention des risques	256	saisie des biens	348
procédures d'appel	300	sanctions administratives	317
procédures d'appel d'offres	280	sanctions pénales	318
procédures de protection	299	sauvegarde du patrimoine	572
programmation de l'inventaire	221	savoir-faire techniques	472
programmation de la protection	428	secteurs sauvegardés	130
programmation des travaux	431	secteurs sauvegardés	325
programmes d'intervention	427	sensibilisation du public	513
programmes de formation	475	services archéologiques	25
programmes de restauration	429	services de l'urbanisme	28
programmes scolaires	487	services de protection	26
projets d'aménagement urbain	413	services du patrimoine	24
projets de réhabilitation	430	services muséographiques	27
promoteurs immobiliers	65	signalisation culturelle	506
promotion touristique	491	signalisation touristique	494
propositions de protection	303	sites archéologiques	139
propriétaires	66	sites archéologiques protégés	140
propriétaires privés	67	sites archéologiques protégés	145
propriétaires publics	68	sites bâtis	142
propriété	334	sites d'épave	147
propriété de l'Etat	345	sites de peuplement	141
propriété intellectuelle	245	sites du patrimoine mondial	146
propriété privée	335	sites naturels	143
propriété publique	337	sites protégés	144
prospection archéologique	397	sondages archéologiques	390

spoliation	365	travaux illégaux	423
stages de formation	474	travaux publics	577
subventions	525	types d'intervention	371
subventions de l'Etat	533	types de formation	465
suivi des interventions	435	Union européenne	50
surveillance des fouilles	322	urbanisme	270
suspension des travaux	266	usage de la propriété	357
système économique et financier	519	usufruitiers	57
systèmes d'information géographique	199	utilisation des détecteurs de métaux	392
taxe sur la valeur ajoutée	545	vandalisme	369
techniques de conservation	376	ventes	355
techniques de numérisation	204	vérification des travaux	436
techniques de restauration	380	vestiges	113
techniques non-destructives	437	vestiges archéologiques	114
technologies de l'information	198	visites	480
tourisme culturel	490	vocabulaires normalisés	214
trafic illicite	362	vol	368
traités	230	vol d'oeuvres d'art	364
transmission de la propriété	347	zones archéologiques	125
travaux	417	zones d'intérêt historique	126
travaux d'aménagement	418	zones de protection du patrimoine architectural urbain et paysager	133
travaux d'entretien	420	zones de protection du patrimoine architectural urbain et paysager	328
travaux d'urgence	419	zones naturelles d'intérêt écologique, floristique et faunistique	329
travaux de reconstruction	421		
travaux de restauration	422		
travaux illégaux	366		

Espanjankielinen hakemisto / Índice en español

Las remisiones del índice corresponden a la numeración de las entradas terminológicas.

acceso público	478	asociaciones de defensa del patrimonio	31
acciones de sensibilización	514	aspectos económico-financieros	519
acciones pedagógicas	485	atracciones de interés turístico	493
actividades arqueológicas	384	atracciones de interés turístico	512
actividades culturales	509	autoridades competentes	2
actos ilícitos	361	autoridades competentes	277
administración	1	autorización de intervención	312
administración autonómica	18	autorización previa	265
administración central	6	ayudas a la investigación	526
administración del Estado	5	ayudas directas	524
administración europea	4	ayudas directas del Estado	536
administración local	21	ayudas para obras	527
administración local y autonómica	16	ayudas públicas	533
administración periférica del Estado	7	bases de datos	202
administración provincial	19	bibliotecas	502
administración provincial	20	bienes culturales	85
administración urbanística	28	Bienes de Interés Cultural	87
adquisiciones	354	bienes inmuebles	88
afectación	358	bienes muebles	101
agentes	56	bienes muebles de interés cultural	103
aguas territoriales	342	bienes muebles inventariados	104
alquiler	360	bienes muebles protegidos	102
alteración	373	bienes muebles públicos	338
ampliación de la protección	305	bienes protegidos	86
ampliación de un edificio	400	bienes protegidos	288
apertura al público	479	campañas de información	517
aprendizaje	466	campañas de sensibilización	515
archivos	195	campos de batalla	117
archivos del patrimonio	196	capacitación técnica	472
áreas protegidas	129	cartas	227
áreas protegidas	324	cartas arqueológicas	216
arqueología	550	cartas del patrimonio	209
arqueología de la arquitectura	556	catálogos monumentales	218
arqueología industrial	551	centros culturales	500
arqueología no programada	396	centros de documentación	208
arqueología no programada	554	centros de formación	473
arqueología preventiva	553	centros de interpretación	501
arqueología programada	395	centros históricos	118
arqueología subacuática	552	circulación ilícita de bienes	362
arqueología urbana	555	clases sobre patrimonio	488
arqueólogos	69	colecciones privadas	336
arqueólogos	442	colecciones públicas	339
arquitectos	70	colegios profesionales	40
arquitectos	443	Comité del Patrimonio Mundial	45
arquitectos consultores	71	Comité de Ministros	52
arquitectos consultores	444	Comité Directivo de Patrimonio Cultural	53
arquitectos funcionarios	73	competencias	275
arquitectos funcionarios	446	competencias territoriales	278
arquitectos por cuenta propia	72	comunicación y sensibilización	476
arquitectos por cuenta propia	445	comunidades autónomas	17
arquitectura	558	conceptos generales	549
arquitectura contemporánea	559	concesión	359
arquitectura popular	560	concurso público	282
artesanos	458	concurso restringido	284
asentamientos históricos	141	conjuntos arqueológicos	123
asistencia técnica	438	conjuntos históricos	116
asistentes técnicos	82	Consejo de Europa	51
asistentes técnicos	456	conservación	375
asociación	576	conservación integrada	377
asociaciones	30	conservadores	77
asociaciones de defensa de la arqueología	36	conservadores	451

Las remisiones del índice corresponden a la numeración de las entradas terminológicas.

construcción	401	entorno protegido	132
consulta pública	267	entorno protegido	327
consultores	59	espacios	115
consultorías	38	estadísticas de visitantes	481
contratistas	63	estudio de estructuras	386
control de las excavaciones	322	estudio de estructuras	408
control de las intervenciones	435	estudio de estructuras	409
control de los edificios protegidos	311	estudios de impacto	433
control financiero	521	estudios previos	434
convenciones	228	evaluación de ofertas	286
convenios	563	excavaciones arqueológicas	387
cooperación	562	excavaciones de urgencia	388
cooperación cultural	564	excavaciones ilegales	370
cooperación europea	565	excavaciones programadas	389
cooperación internacional	566	excavaciones subacuáticas	391
criterios de selección	578	exclusión	304
cursos de formación profesional	474	exenciones fiscales	547
dación	350	expertos	83
datación de bienes	439	expertos	457
decisiones	232	expolio	365
declaración de interés cultural	302	exportación temporal	333
declaración de urgencia	306	exposiciones	510
decreto de declaración	307	expropiación forzosa	349
deducciones fiscales	548	fachadismo	406
delegación de competencias	279	financiación	523
demolición	403	financiación privada	531
demolición parcial	404	financiación pública	532
demolición sin autorización	367	fondos digitalizados	206
demolición sin autorización	405	fondos marinos	343
derecho de tanteo	356	fondos para la conservación	528
derechos de autor	244	fondos para la conservación de edificios	530
derechos de imagen	243	formación	464
derechos de propiedad intelectual	246	formación continua	468
derechos sobre las transmisiones patrimoniales	242	formación en conservación	467
desarrollo sostenible	579	formación especializada	469
desastres naturales	575	formación profesional	471
descubridores	61	funcionarios	60
destrucción de bienes	374	fundaciones de utilidad pública	32
difusión de la investigación	495	gestión del patrimonio	274
digitalización	203	gestión del planeamiento	257
directivas	233	grupos de presión	33
disfrute de la propiedad	357	guías turísticas	78
diversidad cultural	569	guías turísticos	452
documentación	194	hallazgos	393
documentación del patrimonio	210	hallazgos casuales	394
documentación fotográfica	211	historiadores	74
dominio público marítimo	341	historiadores	448
donación	352	historiadores de la arquitectura	76
ecomuseos	504	historiadores de la arquitectura	450
edificios	91	historiadores del arte	75
edificios abandonados	95	historiadores del arte	449
edificios declarados	93	identidad cultural	568
edificios declarados de interés cultural	94	impuesto de ganancias sobre el capital	544
edificios históricos	97	impuestos	541
edificios protegidos	92	impuesto sobre el valor añadido	545
educación	484	impuesto sobre sucesiones	542
elementos accesorios del inmueble	89	impuesto sobre sucesiones	543
elementos arquitectónicos	111	incapacidad financiera	522
elementos consustanciales del inmueble	90	incautación	348
elementos declarados de interés cultural	109	incentivos fiscales	546
elementos decorativos	112	incoación	292
elementos inventariados	110	Incoación	295
elementos protegidos	108	indemnizaciones	538
enseñanza universitaria	470	informes favorables	212
entes territoriales	15	informes periódicos	207

infraestructuras culturales	499	lugares conmemorativos	148
inscripción	293	lugares de culto	96
inspección	436	lugares del hallazgo	124
instituciones científicas	34	lugares patrimonio de la humanidad	146
instituciones culturales	37	mantenimiento	378
instituciones europeas	49	material documental	197
instituciones privadas	39	materiales arqueológicos	106
instituciones públicas	41	materiales pedagógicos	486
instrumentos de intervención	432	medio ambiente	571
instrumentos legales	225	memoria colectiva	561
instrumentos legales europeos	231	ministerio responsable de hacienda	12
instrumentos legales internacionales	226	ministerio responsable de la agricultura	9
instrumentos legales nacionales	236	ministerio responsable de la cultura	10
integración de la arquitectura contemporánea	410	ministerio responsable de la educación	11
intercambio de información	507	ministerio responsable de las obras públicas	13
intercambios culturales	567	ministerio responsable del medio ambiente	14
intercambios educativos	489	ministerios	8
interés antropológico	150	monumentos	98
interés arqueológico	152	monumentos históricos	99
interés artístico	153	multas	319
interés autonómico	164	museos	503
interés botánico	156	museos monográficos	505
interés científico	163	niveles de competencia	276
interés cultural	154	niveles de protección	289
interés ecológico	155	normas de digitalización	205
interés etnográfico	151	normas de obligado cumplimiento	315
interés histórico	158	notificación	316
interés industrial	159	objetos arqueológicos	107
interés mítico	157	obligación de realizar obras	314
interés paisajístico	160	obras	417
interés paleontológico	161	obras de acondicionamiento	418
interés patrimonial	149	obras de arte	105
interés pintoresco	162	obras de emergencia	419
interés técnico	165	obras de mantenimiento	420
interpretación del patrimonio	518	obras de reconstrucción	421
intervenciones sobre el patrimonio arqueológico	383	obras de restauración	422
intervenciones sobre el patrimonio construido	398	obras ilegales	366
intervenciones sobre la ciudad	412	obras ilegales	423
intervenciones sobre los edificios	399	obras públicas	577
inventarios	215	oferta	281
inventarios específicos	219	oficios	459
inventarios generales de bienes	217	oficios artesanales	463
inventarios topográficos	220	oficios de la construcción	460
investigación arqueológica	385	oficios del patrimonio	461
investigación arquitectónica	407	oficios tradicionales	462
investigación científica	440	ordenación	251
jardines históricos	119	ordenación del territorio	252
jornadas de puertas abiertas	482	ordenación urbana	270
Jornadas Europeas del Patrimonio	483	órdenes	247
legados	353	organismos de planeamiento	23
legislación específica del patrimonio	241	organismos internacionales	43
legislación mercantil	248	organismos locales	55
legislación urbanística	240	organismos nacionales	54
Ley de Contratos de las Administraciones Públicas	249	organismos públicos	3
leyes	239	organizaciones	29
licencias de demolición	261	organizaciones no gubernamentales	42
licencias de obras	260	organizaciones sin ánimo de lucro	35
licencias de obras especiales	268	órganos consultivos	22
licencias urbanísticas	259	pagos compensatorios	520
licitación	285	paisajes culturales	127
lista del patrimonio mundial (UNESCO)	223	paisajes urbanos	128
lista indicativa	224	paisajismo	382
listas de bienes protegidos	222	paisajistas	79
lucha contra la contaminación atmosférica	426	paisajistas	453
		parques arqueológicos	137

Las remisiones del índice corresponden a la numeración de las entradas terminológicas.

parques nacionales	134	programación cultural	508
parques naturales	135	programación de inventarios	221
parques y jardines	122	programas de formación	475
patrimonio	166	programas de intervención	427
patrimonio antropológico	174	programas de protección	428
patrimonio arqueológico	167	programas de restauración	429
patrimonio arquitectónico	169	programas escolares	487
patrimonio arquitectónico	170	prohibición de exportación	331
patrimonio artístico nacional	340	prohibición de la transmisión	351
patrimonio bibliográfico	173	prohibición de obras	269
patrimonio científico	190	promoción turística	491
patrimonio cultural	171	promotores	62
patrimonio del Estado	345	promotores inmobiliarios	65
patrimonio documental	172	propiedad	334
patrimonio etnográfico	175	propiedad intelectual	245
patrimonio fluvial	193	propiedad privada	335
patrimonio fotográfico	186	propiedad pública	337
patrimonio histórico	176	propietarios	66
patrimonio industrial	177	propietarios privados	67
patrimonio inmaterial	178	propietarios publicos	68
patrimonio intelectual	179	propuesta de protección	303
patrimonio marítimo	181	prospección arqueológica	397
patrimonio militar	182	protección	287
patrimonio monumental	168	protección de bienes inmuebles	323
patrimonio mueble	183	protección de bienes muebles	330
Patrimonio Nacional	346	protección de costas	309
patrimonio natural	184	protección de las montañas	310
patrimonio paisajístico	180	protección del paisaje	308
patrimonio protegido	187	protección del patrimonio arqueológico	320
patrimonio religioso	188	protección implícita	290
patrimonio rupestre	185	protección integral	298
patrimonio rural	189	protección jurídica	297
patrimonio subacuático	344	protección municipal	294
patrimonio técnico	191	protección parcial	291
patrimonio urbano	192	proyectos de rehabilitación	430
patrocinadores	64	publicaciones	496
patrocinio	537	publicaciones científicas	498
pecios	147	publicaciones de divulgación	497
periodo de información pública	263	reales decretos	237
permisos de actividades arqueológicas	321	recomendaciones	235
permisos de exportación	332	reconstrucción de bienes	381
pillaje	363	recreación histórica	511
plan de trabajo	431	recursos de apelación	300
planes de ordenación del territorio	253	redes de información	200
planes de ordenación urbana	413	redes de información sobre el patrimonio	201
planes directores	273	régimen de acceso	477
planes especiales de protección	271	regímenes especiales de protección	296
planificación regional	254	reglamentos	234
planos catastrales	213	reglamentos nacionales	238
política cultural	570	rehabilitación	402
política medioambiental	255	rehabilitación urbana	416
políticas de conservación	425	renovación urbana	415
políticas de intervención	424	reservas naturales	136
políticas de patrimonio	573	resoluciones	229
potencial arqueológico	557	restauración	379
premios por descubrimiento	540	restauradores	81
prescripciones técnicas	262	restauradores	455
preservación	372	restos	113
préstamos	529	restos arqueológicos	114
presupuestos públicos	534	restricciones de la protección	313
prevención de riesgos	256	reutilización del patrimonio	411
procedimiento de declaración	299	revalorización del patrimonio	516
procedimiento de oferta pública	280	revitalización urbana	414
procedimiento negociado	283	robo	368
profesiones	441	robo de obras de arte	364

ruinas	100	topógrafos	80
rutas culturales	492	topógrafos	454
salv guarda del patrimonio	572	transmisión de la propiedad	347
sanciones administrativas	317	tratados	230
sanciones penales	318	turismo cultural	490
seguimiento	258	Unión Europea	50
señalización cultural	506	urbanistas	58
señalización turística	494	urbanistas	447
sensibilización	513	uso de detectores de metales	392
servicios de arqueología	25	uso del suelo	574
servicios de patrimonio	24	usufructuarios	57
servicios de protección	26	vandalismo	369
servicios para museos	27	ventas	355
sistema de ordenación	250	visitas	480
sistemas de información geográfica	199	vocabularios controlados	214
sitios	138	voluntariado	580
sitios naturales	143	voluntarios	84
sitios protegidos	144	yacimientos arqueológicos	139
solicitud de licencia urbanística	264	yacimientos arqueológicos protegidos	140
solicitud de protección	301	yacimientos arqueológicos protegidos	145
sondeos arqueológicos	390	zona protegida frente al impacto visual	328
subvenciones	525	zonas arqueológicas	125
subvenciones estatales	535	zonas boscosas	120
suspensión de obras	266	zonas de interés cultural	126
tasas de registro	539	zonas de protección del patrimonio arquitectónico, urbano y paisajístico	133
técnicas de conservación	376	zonas de respeto	130
técnicas de digitalización	204	zonas de respeto	131
técnicas de restauración	380	zonas de respeto	325
técnicas no destructivas	437	zonas de respeto	326
tecnologías de la información	198	zonas edificadas	142
tipos de formación	465	zonas rurales	121
tipos de intervención	371		

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

aieluettelo	224	avaaminen yleisölle	479
aineeton kulttuuriperintö	178	avoimet menettelyt	282
ajotus	439	avoimet ovet (kulttuuriperintökohteessa)	482
aloitusoikeudet	265	avoimet tarjouskilpailut	282
alue- ja paikallisviranomaiset	18	avustukset	525
alueellinen intressi	164	dekoraatiot	112
alueellinen toimivalta	278	digitaaliset kokoelmat	206
alueelliset inventoinnit	218	digitointi	203
alueet	115	digitointistandardit	205
aluehallinto	7	digitointitekniikat	204
aluesuunnittelu	251	direktiivit	233
aluevedet	342	dokumentaatio	194
ammattilliset yhteisöt	40	dokumentointi	194
ammatit	441	dokumentointiaineisto	197
ammattijulkaisut	498	ekologinen intressi	155
ammattikoulutus	471	ennallistus	381
antikvaarit	451	entistäminen	379
antikvaarit	77	entistämishjelmat	429
antropologinen intressi	150	entistämistyöt	422
antropologinen kulttuuriperintö	174	entisöinti	379
arkeologia	550	entisöintitekniikat	380
arkeologinen intressi	152	erikoislupa	312
arkeologinen kulttuuriperintö	167	erikoismuseot	505
arkeologinen potentiaali	557	erikoistuminen	469
arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvat toimenpiteet	383	erityisasiantuntijat	457
arkeologisen kulttuuriperinnön suojelu	320	erityisasiantuntijat	83
arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vastaavat viranomaiset	25	esiselvitykset	434
arkeologiset aineistot	106	esitutkimukset	434
arkeologiset esiselvitykset	397	etnografinen intressi	151
arkeologiset esitutkimukset	397	etnografinen kulttuuriperintö	175
arkeologiset hyväntekeväisyysjärjestöt	36	etuosto-oikeus	356
arkeologiset kaivaukset	387	EU	50
arkeologiset kohteet	139	Euroopan neuvosto	51
arkeologiset puistot	137	Euroopan rakennusperintöpäivät	483
arkeologiset tilaustutkimukset	388	Euroopan unioni	50
arkeologiset tilaustutkimukset	553	Euroopan unionin hallinto	4
arkeologiset toimeksiantotutkimukset	553	Euroopan yhteisön lainsäädäntö	231
arkeologiset toimenpideohjelmat	395	eurooppalainen yhteistyö	565
arkeologiset toimenpiteet	384	eurooppalaiset instituutiot	49
arkeologiset toimet	384	fasadismi	406
arkeologiset tutkimukset	385	folkloristinen intressi	157
arkeologisten tutkimusten valvonta	322	haaksirikkopaikat	147
arkeologit	442	hallinnolliset sanktiot	317
arkeologit	69	hallinnolliset seuraamukset	317
arkistoperintö	172	hallinto	1
arkistot	195	hankeavustukset	527
arkkitehdit	443	hankinnat	354
arkkitehdit	70	harjoittelu	466
arkkitehtoninen perintö	169	henkinen omaisuus	245
arkkitehtuuri	558	henkinen perintö	179
arkkitehtuurihistorioitsijat	76	hiljainen suojelu	290
arkkitehtuuritutkimus	407	historia	581
arvonlisävero	545	historiallinen intressi	158
asetukset	234	historiallinen kulttuuriperintö	176
asetukset	237	historialliset alueet	126
asiantuntemus	472	historialliset asuinpaikat	141
asiantuntijat	38	historialliset jäännökset	113
asiantuntijat	59	historialliset keskustat	118
asiantuntijatyöryhmät	22	historialliset kohteet ja muistomerkit	116
		historialliset muistomerkit	99
		historialliset näytökset	511

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

historialliset puistot ja puutarhat	119	kaupunkiperintö	192
historiantutkijat	448	kaupunkirakenteen uudistaminen	415
historiantutkijat	74	kaupunkirakenteeseen kohdistuvat toimenpiteet	412
hoito	375	kaupunkisaneeraus	416
hylätyt rakennukset	95	kaupunkisuunnittelijat	447
hyvitys	520	kaupunkisuunnittelijat	58
hätäkorjaustyöt	419	kaupunkisuunnittelu	270
ICCROM	47	kaupunkisuunnitteluprojektit	413
ICOMOS	46	kaupunkisuunnitteluviranomaiset	28
immateriaalioikeudet	246	kaupunkiuudistus	415
infopisteet	501	kaupunkiympäristöt	128
integroitu kulttuuriperinnön suojelu	377	kausikertomukset	207
International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property	47	keskushallinto	6
International Council on Monuments and Sites	46	kestävä kehitys	579
International Union for Conservation of Nature and Natural Resources	48	kiinteiden kohteiden suojelu	323
inventoinnit	215	kiinteistökartat	213
inventointiohjelma	221	kiinteistösijoittajat	65
inventointiraportit	212	kiinteät kohteet	88
irtaimen kulttuuriperinnön suojelu	330	kiinteät muinaisjäännökset	145
irtaimet esineet	101	kiintokalusteet	90
irtain julkinen omaisuus	338	kiireellinen suojelutoimenpide	306
irtain kulttuuriperintö	183	kiireelliset korjaustyöt	419
itsehallinnolliset yhteisöt	17	kirjastoperintö	173
IUCN	48	kirjastot	502
iänmääritys	439	koekaivaukset	390
julkaisut	496	kohteet	138
julkinen nähtävilläolo	267	kollektiivinen muisti	561
julkinen nähtävilläoloaika	263	kompensaatio	520
julkinen omaisuus	337	konservaattorikoulutus	467
julkinen rahoitus	532	konservaattorit	455
julkisen omaisuuden omistajat	68	konservaattorit	81
julkiset kokoelmat	339	konservointitekniikat	380
julkiset menot	534	kontrolloidut sanastot	214
julkiset rakennukset	577	koristeet	112
julkisivun säilyttäminen	406	korjausrakentaminen	418
julkisten hankintojen sääntely	249	korjaustyöt	418
julkisyhteisöt	41	korkeakoulutus	470
järjestöt	30	korttelisaneeraus	416
kaavamääräykset	273	korvaus	520
kaavasuojelu	294	koulutus	464
kaavoituslainsäädäntö	240	koulutuskeskukset	473
kaavoitusviranomaiset	23	koulutusohjelmat	475
kajoamattomat menetelmät	437	koulutustyytit	465
kalliotaide	185	kruunun omaisuus	346
kalusteet	89	kulttipaikat	96
Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto	48	kulttuuri- ja luonnonperintö	166
kansainvälinen yhteistyö	566	kulttuuri-identiteetti	568
kansainväliset järjestöt	43	kulttuurien monimuotoisuus	569
kansainväliset oikeuslähteet	226	kulttuurihistoriallisesti arvokkaat esineet	104
kansalaisjärjestöt	42	kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet	110
kansallinen kulttuuriperintö	340	kulttuurikeskukset	500
kansallinen taideperintö	340	kulttuurilaitokset	37
kansalliset järjestöt	54	kulttuurimatkailu	490
kansalliset oikeuslähteet	236	kulttuurin intressi	154
kansalliset säädökset	238	kulttuuriomaisuus	85
kansallispuistot	134	kulttuuripalvelut	499
kansanrakentaminen	560	kulttuuriperinnön arvostuksen edistäminen	516
kasvitieteellinen intressi	156	kulttuuriperinnön dokumentaatio	210
kauppa-oikeus	248	kulttuuriperinnön ja maiseman johtokomitea	53
kaupunkialueen elvyttäminen	414	kulttuuriperinnön merkitystä välittävä viestintä	518
kaupunkialueen revitalisaatio	414	kulttuuriperinnön suojelu	572
kaupunkiarkeologia	555	kulttuuriperinnön tietoverkot	201
kaupunkimaisemat	128	kulttuuriperinnön tuhoaminen	374
		kulttuuriperinnön vaaliminen	274
		kulttuuriperinnöstä tiedottaminen	518

kulttuuriperintö	171	Maailman luonnonsuojeluliitto	48
kulttuuriperintöalan taidot	461	maailmanperintökohteet	146
kulttuuriperintöarkistot	196	Maailmanperintökomitea	45
kulttuuriperintöintressi	149	maakuntahallinto	19
kulttuuriperintökartat	209	maakuntahallinto	20
kulttuuriperintökasvatus	484	maakuntakaavoitus	254
kulttuuriperintökurssit	488	maakuntaohjelmat	253
kulttuuriperintöopetus	485	maakuntasuunnittelu	252
kulttuuriperintöpolitiikka	573	maalöydöt	107
kulttuuriperintöviranomaiset	26	maankäyttö	574
kulttuuriperintöä koskeva lainsäädäntö	241	maankäyttösuunnitelmat	272
kulttuuriperintöä koskevat lausunnot	271	maankäytön suunnittelujärjestelmä	250
kulttuuriperintöä vaalivat järjestöt	31	maanmittarit	454
kulttuuripolitiikka	570	maanmittarit	80
kulttuurireitit	492	maaseutualueet	121
kulttuurisen arvon toteaminen	302	maaseutuperintö	189
kulttuuritapahtumat	509	maisema-arkkitehdit	453
kulttuuritarjonta	508	maisema-arkkitehdit	79
kulttuurivaihto	567	maisemallinen intressi	160
kulttuuriyhteistyö	564	maisemansuojelu	308
kulttuuriympäristöt	126	maisemansuojelualueet	133
kulttuuriympäristöt	127	maisemansuojelualueet	328
kulttuuriympäristöviranomaiset	24	maisemaperintö	180
kumppanuudet	576	maisemasuunnittelu	382
kunnallishallinto	21	maksukehotus	316
kunnossapito	378	maksukyvyttömyys	522
kunnossapitotyöt	420	maksut luontoissuorituksena	350
kunnossapitovelvoitteet	314	matkailun edistäminen	491
kunta- ja maakuntahallinto	15	matkailuopasteet	494
kurssit	474	merellinen perintö	181
käsityöläiset	458	merenpohja	343
käsityötaidot	463	meriarkeologia	552
kävijämäärät	481	metallinilmaisimen käyttö	392
käynnit	480	metsäalueet	120
käyntirajoitus	477	ministerikomitea	52
käyttöoikeuden haltijat	57	ministeriöt	8
käyttöoikeus	358	MMM	9
käyttötarkoituksen muutos	411	monumentit	97
lahjoitukset	352	monumentit	98
lainat	529	monumentit	99
lait	239	muinaisjäänökset	114
laiton kauppa	362	muinaisjäänösalueet	125
laittomat teot	361	muinaisjäänösalueet	140
lakisääteinen suojelu	297	muinaismaisemat	123
lakisääteiset maksut	539	muinaismuistoalueet	125
liikenne- ja viestintäministeriö	13	muinaismuistoalueet	140
lisärakentaminen	400	muistomerkit	98
luonnonkatastrofit	575	muistopaikat	148
luonnonperintö	184	museolaitos	27
luonnonpuistot	135	museot	503
luonnonsuojelualueet	136	muutoksenhallinnan välineet	432
luonnontieteellisesti kiinnostavat kohteet	329	muutokset	373
luontokohteet	143	muutostyö	402
luvaton purkaminen	405	myynnit	355
luvaton purku	367	myyntikiellot	351
luvattomat kaivaukset	370	määräykset	247
luvattomat työt	366	nautintaoikeus	358
luvattomat työt	423	neuvottelumenettelyt	283
LVM	13	nähtävyydet	493
löydöt	107	nähtävyydet	512
löydöt	393	näyttelyt	510
löytäjät	61	oikeuslähteet	225
löytöpaikat	124	OKM	10
löytöpalkkiot	540	OKM	11
maa- ja metsätalousministeriö	9	omaisuuden käyttö	357

omaisuudensiirto	347	rakennusosat	111
omaisuus	334	rakennusperinne	560
omistajat	66	rakennusperintö	170
opasteet	506	rakennusperintöön kohdistuvat toimenpiteet	398
opastuskeskukset	501	rakennusperintöön kohdistuvat toimet	398
opetus- ja kulttuuriministeriö	10	rakennussuojelu	292
opetus- ja kulttuuriministeriö	11	rakennussuojelu	293
opetussuunnitelma	487	rakennustaidot	460
oppaat	452	rakennustaiteellinen perintö	169
oppaat	78	rakennustoimenpiteet	399
oppimateriaalit	486	rakennustoimet	399
organisaatiot	29	rakennustyöt	417
osittainen purkaminen	404	rakennustöiden keskeyttäminen	266
osittainen suojele	291	rakennuttajat	62
paikalliset järjestöt	55	rakentaminen	401
paikallishallinto	16	rakentamismääräykset	262
paikat	138	rangaistusmääräys	315
paikkatietoaineistot	216	rannikoiden suojele	309
paikkatietojärjestelmät	199	rauniot	100
painostusryhmät	33	rekonstruktio	381
pakkolunastus	349	rekonstruointityöt	421
palauttava rakentaminen	421	restaurointi	379
paleontologinen intressi	161	restaurointiohjelmat	429
passiivinen suojele	290	restaurointitekniikat	376
pelastuskaivaukset	388	restaurointityöt	422
pelastuskaivaukset	396	rikosoikeudelliset sanktiot	318
pelastuskaivaukset	554	rikosoikeudelliset seuraamukset	318
perinteinen arkkitehtuuri	560	riskienhallinta	256
perinteiset käsityötaidot	462	ryöstely	363
perintöoikeudet	242	saavutettavuus	478
perintöverot	542	saavutettavuus ja viestintä	476
perintöverot	543	sakot	319
peruskirjat	227	satunnaiset löydöt	394
perustamisasiakirjat	227	selvitykset	215
piha-alueet	132	sopimukset	228
piha-alueet	327	sotahistoriallinen perintö	182
pittoreski intressi	162	sponsorit	64
poikkeaminen suojelumääräyksistä	312	sponsorointi	537
poikkeamismenettelyt	268	subventio	533
prospektointi	397	suoja-alueet	131
puistot ja puutarhat	122	suoja-alueet	326
purkaminen	403	suojavaöhykkeet	131
purkamisluvat	261	suojavaöhykkeet	326
purkuluvat	261	suojelellut esineet	103
pyhät paikat	96	suojelellut maisema-alueet	133
päätökset	232	suojelellut maisema-alueet	328
päätöslauselmat	229	suojelellut rakennukset	93
rahoitus	523	suojelellut rakennukset	94
rajoitetut menettelyt	284	suojelellut rakenteet	109
rajoitetut tarjouskilpailut	284	suojeleltaava kulttuuriomaisuus	288
rakennettu kulttuuriperintö	168	suojeleltaava kulttuuriomaisuus	86
rakennettu kulttuuriympäristö	170	suojeleltaava kulttuuriperintö	187
rakennetut alueet	142	suojeleltavat alueet	129
rakennukset	91	suojeleltavat alueet	324
rakennuksiin kohdistuvat toimenpiteet	399	suojeleltavat esineet	102
rakennusarkeologia	556	suojeleltavat kohteet	144
rakennusarkeologinen tutkimus	408	suojeleltavat rakennukset	92
rakennushistoriaselvitys	409	suojeleltavat rakenteet	108
rakennushistorioitsijat	450	suojeleltujen rakennusten seuranta	311
rakennushistorioitsijat	76	suojelele	287
rakennusinventoinnit	386	suojelelealueet	130
rakennuskiellot	269	suojelelealueet	325
rakennuslupahakemukset	264	suojelelesitykset	301
rakennusluvat	260	suojelelekuohde	87
rakennusmuistomerkit	97	suojelelekuohdeiden luettelo	222

suojeluluokat	289	toimenpideohjelmat	427
suojelumenettelyt	299	toimenpidestrategia	424
suojelumääräykset	296	toimenpidetyypit	371
suojelumääräykset	313	toimenpidevarat	528
suojelun laajentamiset	305	toimijat	56
suojelun purkaminen	304	toimilupa	359
suojeluohjelmat	303	toimivallan siirto	279
suojeluohjelmat	428	toimivalta	275
suojelupolitiikka	425	toimivaltaiset viranomaiset	2
suojelupäätös	307	toimivaltaiset viranomaiset	277
suora tuki	524	toimivaltatasot	276
suora valtion tuki	536	topografiset inventoinnit	220
suositukset	235	totaalisuojelu	298
suunnittelijakonsultit	444	tuhoaminen	365
suunnittelijakonsultit	71	tukeminen	537
suunnitteluluvat	259	tutkijat	451
suunnittelun monitorointi	258	tutkijat	77
suunnittelun ohjaus	257	tutkimusapurahat	526
suunnittelun seuranta	258	tutkimuskaivaukset	389
suunnittelun valvonta	257	tutkimuslaitokset	34
säilyttäminen	372	tutkimusluvut	321
säätiöt	32	työsuunnitelma	431
taidehistoria	582	täydennyskoulutus	468
taidehistorioitsijat	449	töiden valvonta	435
taidehistorioitsijat	75	ulkomuseot	504
taideteokset	105	UNESCO	44
taidevarkaus	364	UNESCO:n maailmanperintöluettelo	223
taidot	459	UNESCO:n maailmanperintösopimuksen määräaikaisraportit	207
taistelupaikat	117	Union for Conservation of Nature and Natural Resources	48
taiteellinen intressi	153	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation	44
takavarikko	348	urakoitsijat	63
taloudellinen valvonta	521	urbaani perintö	192
talous ja rahoitus	519	uskonnollinen perintö	188
tarjoukset	281	uudelleen rakentaminen	421
tarjouskilpailumenettelyt	280	uudisosan rakentaminen	410
tarjouskilpailut	280	uudistussuunnitelmat	430
tarjouspyynnöt	285	vaaliminen	375
tarjousten käsittely	286	vahingonkorvaus	538
tarkastus	436	vaihto-opiskelu	489
tarkastuskertomukset	212	valintakriteerit	578
tekijänoikeus	243	valistus	514
tekijänoikeus	244	valitusmenettelyt	300
teknillinen intressi	165	valokuvallinen dokumentaatio	211
tekninen apu	438	valokuvaperintö	186
tekninen perintö	191	valtakunnalliset inventoinnit	217
tekniset konsultit	456	valtion arkkitehdit	446
tekniset konsultit	82	valtion arkkitehdit	73
temaattiset inventoinnit	219	valtion omaisuus	345
teollisuusarkeologia	551	valtionapu	535
teollisuushistoriallinen intressi	159	valtionotto	5
teollisuusperintö	177	valtiosopimukset	230
testamenttilahjoitukset	353	valtiovarainministeriö	12
tiedonvaihto	507	vandalismi	369
tiedotuskampanjat	515	vanhaan sopeuttava täydennysrakentaminen	559
tiedotuskampanjat	517	vapaaehtoiset	84
tieteellinen intressi	163	vapaaehtoisjärjestöt	35
tieteellinen julkaisutoiminta	495	vapaaehtoistyö	580
tieteellinen perintö	190	varainsiirtoverot	544
tieteellinen tutkimus	440	varkaus	368
tieteelliset julkaisut	498	vedenalainen arkeologia	552
tietokannat	202	vedenalainen kulttuuriperintö	344
tietokeskukset	208	vedenalaiset kaivaukset	391
tietotekniikka	198		
tietoverkot	200		
tilapäinen vienti	333		

verohelpotus	548	yksityisen omaisuuden omistajat	67
veronhuojennukset	546	yksityiskokoelmat	336
verot	541	yksityisoikeudelliset tahot	39
verovapaus	547	yksityisomaisuus	335
vesiväylien perintö	193	yleinen merialue	341
vientikiellot	331	yleinen tietoisuus	513
vientiluvat	332	yleiskäsitteet	549
viranomaiset	3	yleissopimukset	228
virkamiehet	60	yleistajuiset julkaisut	497
VM.....		ylläpito	375
.....	12	ylläpito	378
vuokra	360	ylläpitokustannukset	530
vuoristoalueiden suojelu	310	YM.....	
väliaikainen suojelu	295	14
World Conservation Union	48	ympäristö	571
yhdistykset	30	ympäristöministeriö	14
yhteistyö	562	ympäristönsuojelupolitiikka	426
yhteistyösopimus	563	ympäristöpolitiikka	255
yksityinen rahoitus	531	ympäristövaikutusten arvioinnit	433
yksityisarkkitehdit	445	YVA	433
yksityisarkkitehdit	72		